SALA DE LECTURA

23 AUGUST
1944 – 1989

flacara

anul XXXVIII
34 (1 783) SÎMBĂTĂ 26 august 1989

Săptămînal editat de Frontul Democrației și Unității Socialiste

STRÎNS UNIT ÎN JURUL PARTIDULUI COMUNIST, AL CONDUCĂTORULUI IUBIT ŞI URMAT DE ÎNTREAGA NAŢIUNE

POPORUL ROMÂN A SĂRBĂTORIT MĂREAŢA ZI A LIBERTĂŢII

GRANDIOASA DEMONSTRAŢIE DIN CAPITALĂ

La acest ceas aniversar, cu toţii am fost animaţi, o dată mai mult, de o vibrantă dragoste pentru patria socialistă, pentru tovarăşul Nicolae Ceauşescu, conducătorul ei viteaz şi vizionar, şi tovarăşa Elena Ceauşescu, exprimînd recunoştinţă pentru toate minunatele împliniri de azi, rod firesc al cuceririlor noastre revoluţionare, al hărniciei şi eroismului.

Adunarea solemnă din Capitală

Anul acesta marea noastră sărbătoare națională ne-a găsit mai bogați în fapte și împliniri, mai puternic uniți în jurul partidului, al secretarului său general, mai puternic mobilizați în strădania noastră, a tuturor, de a da viață programelor de dezvoltare a țării, însuflețiți de mîndria de a fi participat la construirea României de azi și, în același timp, de ambiția de a înălța patria pe noi culmi de civilizație și progres.

Se aflau în marea Piață a Republicii, în Sala Palatului Republicii, la ora Adunării solemne dedicate zilei de 23 August, mulți dintre oamenii care, de-a lungul anilor, ne-au fost eroi de reportaj, reprezentanți ai colectivelor de muncă din Capitală care, în preajma sărbătorii de la 23 August, au raportat cu mîndrie patriotică îndeplinirea înainte de termen a angajamentelor asumate, succese realizate printr-un efort susținut, din dorința fierbinte de a omagia prin înalte fapte de muncă împlinirea a 45 de ani de la victoria revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă.

În atmosfera sărbătorească, de puternică vibrație patriotică, în prezidiul adunării au luat loc tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu.

În cuvîntul de deschidere, tovarășul Manea Mănescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului de Stat, a salutat participarea, la Adunarea solemnă, a marelui nostru conducător, tovarășul Nicolae Ceaușescu, Erou între eroii neamului, care a intrat pentru totdeauna în istoria patriei prin eroica luptă revoluționară, de șase decenii, dăruită cauzei supreme a eliberării sociale și naționale, construirii socialismului și comunismului.

De asemenea, a fost adus un fierbinte omagiu tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, proeminentă personalitate a vieții politice, a științei românești, savant de renume mondial, pentru îndelungata activitate revoluționară și deosebita contribuție la progresul cercetării științifice, al învățămîntului și culturii, la dezvoltarea economico-socială a țării.

Au fost trecute în revistă transformările înnoitoare petrecute în cei 45 de ani de la victoria revoluției din August 1944, îndeosebi după Congresul IX, cînd destinele partidului, ale țării au fost încredințate, prin voința comuniștilor, a întregii națiuni, tovarășului Nicolae Ceaușescu.

A fost relevată, totodată, puternica unitate a întregului popor în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, expresia cea mai profundă a dragostei fierbinți pe care întreaga națiune o poartă marelui cîrmaci al țării, hotărîrea sa fermă de a transpune în viață strălucitele concepte și idei înscrise în Programul-Directivă și Tezele Congresului al XIV-lea al partidului.

În numele Comitetului Central al partidului, al Marii Adunări Naționale și al Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste, a fost adresată tovarășului Nicolae Ceaușescu rugămintea fierbinte de a lua cuvîntul.

Ampla cuvîntare a tovarășului Nicolae Ceaușescu a fost urmărită cu viu interes, cu profundă satisfacție și deplină aprobare, cu sentimentul deplinei încrederi în viitor.

★

După încheierea Adunării solemne din Capitală, dedicată celei de-a 45-a aniversări a revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu au asistat la un vibrant spectacol omagial organizat întru cinstirea măreței zile de 23 August.

Expoziția omagială

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și tovarășa Elena Ceaușescu au participat, luni, 21 august, la deschiderea „Expoziției republicane a creației tehnico-științifice, literar-artistice, de artă populară și artă plastică", organizată în Capitală cu prilejul închiderii celei de-a VII-a ediții a Festivalului național „Cîntarea României" și dedicată aniversării a 45 de ani de la revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă.

Cifre și exponate relevă amploarea Festivalului național „Cîntarea României", care a devenit cea mai complexă și cuprinzătoare manifestare a muncii și creativității întregului nostru popor.

În timpul vizitării expoziției s-a evidențiat sprijinul remarcabil de care a beneficiat și beneficiază activitatea de creație științifică și tehnică de masă din partea tovarășei Elena Ceaușescu, savant de largă recunoaștere internațională, care, prin strălucitul său exemplu de muncă și de viață, a imprimat și în acest domeniu de activitate încredere în forțele proprii, o nouă calitate a actului de creație.

Adresîndu-se specialiștilor din cercetare prezenți la deschiderea expoziției, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut să se acționeze în continuare pentru aplicarea largă a cuceririlor revoluției tehnico-științifice în chimie, energetică, metalurgie, în agricultură, în celelalte domenii, pentru realizarea unor produse cu performanțe tot mai ridicate, la nivel mondial, pentru reducerea consumurilor materiale și energetice, pentru creșterea eficienței întregii activități.

În cadrul expoziției a fost pus în lumină, de asemeni, faptul că sub înrîurirea Festivalului național „Cîntarea României" literatura și arta au cunoscut o puternică afirmare, îmbogățindu-se cu noi și valoroase opere inspirate din viața și munca poporului nostru, din realitatea generoasă a epocii luminoase în care trăiește astăzi țara.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu s-au oprit pentru a discuta cu meșterii populari care, cu uneltele lor tradiționale, executau diferite obiecte din bogata gamă a creației noastre populare. Cu acest prilej, secretarul general al partidului a cerut factorilor de răspundere să ia măsurile ce se impun pentru a se asigura păstrarea și continuitatea meșteșugurilor tradiționale, valorificarea talentului și priceperii creatorilor populari. În acest sens, s-a indicat să fie elaborat un program privind organizarea, în fiecare comună, în cadrul centrelor de creație și cultură socialistă, a activității de realizare a țesăturilor, a costumelor populare, a altor produse ale artei populare tradiționale.

În continuare s-a vizitat salonul de carte din cadrul expoziției, unde, la loc de cinste, este prezentată opera teoretică a tovarășului Nicolae Ceaușescu, contribuție de cea mai mare însemnătate la dezvoltarea creatoare a gîndirii și practicii revoluționare contemporane, la îmbogățirea cunoașterii universale. Sînt prezentate, totodată, lucrările consacrate peste hotare personalității tovarășului Nicolae Ceaușescu, precum și numeroasele traduceri din opera secretarului general al partidului, președintele Republicii, apărute în edituri din multe țări ale lumii.

În cadrul expoziției sînt prezentate, de asemeni, lucrările științifice ale tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, apărute în țara noastră și în străinătate, lucrări care reprezintă un aport de seamă la creșterea prestigiului științei românești.

La încheierea vizitei, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au fost salutați, din nou, cu multă însuflețire de oamenii muncii din Capitală prezenți la inaugurarea expoziției.

Reporter în coloană

Frumoasă. Harnică. Unică

Luni, 21 august, eram alături de mulți bucureșteni, cu invitația în mînă, îndreptîndu-ne către Adunarea solemnă și ne stăpînea aceeași stare de spirit.

Mergeau alături făuritori ai istoriei contemporane, cei pentru care zilele și nopțile sînt prea scurte, cei care și-au alăturat inteligența și devotamentul pentru ca, împreună cu întreaga țară, să făurească o nouă Românie. Din ideile forță care penetrează viața savantului și a omului călit la înalta școală a muncii, din contribuția noii intelectualități, ridicată de pe schele, din abataje, din brazda cîmpului, bogăție de care este absolută nevoie, din șansele de reușită, egale pentru oricine este cinstit, talentat și harnic, din concepția-lege că nimeni nu mai poate beneficia de „moșia" tatălui sau de arborele genealogic, s-au născut biografiile adevărate care au dat conținut paginilor de ziar, substanță și combustie marilor romane. Mă pot opri acum în dreptul oricărui invitat la solemna adunare și fără să știu cine este vă pot spune că este și el unul care a urcat și urcă în ierarhia profesiunii sale, este un nume stimat de întreaga țară, pentru că din toate drumurile posibile l-a ales pe singurul care i se potrivea, și l-a urmat consecvent, fără rabat de conștiință și datorie.

În drum către Adunarea solemnă am întîlnit prieteni și cunoscuți, toți în haine elegante, de sărbătoare. Se revedeau cu bucurie. Un vestit constructor de hidrocentrale, șef de catedră la Politehnică, strîngea cu căldură mîinile maistrului său betonist. Un director de întreprindere îi mulțumea ziaristului care i-a pus cîteva întrebări de „baraj". Un sculptor, care cu lucrările sale monumentale va sluji frumuseții Bucureștiului, se întreținea cu arhitecții care au dat noua statură a Capitalei. Trec prin centrul Bucureștiului întinerit, tineri și mai puțin tineri, femei și bărbați, cu priviri tandre, îndreptate către lucruri însuflețite de către ei; case, muzee, magazine, parcuri, școli, spitale, grădinițe. Ale lor, pentru ei, pentru alții care vor veni după noi!

Puțini sînt cei care merg indiferenți pe stradă, care n-o văd ca pe o ființă în continuă mișcare. Cei mai mulți observă, se preocupă să aducă corective. Miile de scrisori care sînt adresate redacției noastre conțin idei valoroase, toate, absolut toate, fiind o oglindă a dragostei pentru locul în care ne petrecem existența. Numai din această puternică sudură de sentimente, de voințe, de puteri, de decizii, s-a putut înfăptui „miracolul" românesc, care are rezultate uluitoare la toate capitolele vieții sociale, economice, politice. Nici relieful românesc nu mai este același. Unele orașe își păstrează doar numele dar au altă fizionomie. Industria, care era reprezentată ici, colo cu elemente de alt secol, e repartizată rațional, în toată țara, modernă și la cotele umanității. Agricultura, ne spun comunicatele, se depășește de la an la an, smulgînd pămîntului cît nu se putea bănui că este capabil să producă.

Am fost la Flămînzi anul acesta și din cîteva case, păstrate amintire a tragediei din 1907, se poate reconstitui o întreagă dramă țărănească. Oare care țăran de acolo, sau de oriunde din România de acum 45 de ani, ar fi putut să meargă la facultate, să-și propună un concediu de odihnă, să meargă la tratament pe malul mării, să i se ceară părerea în conducerea țării? Veșnica lui neodihnă era răsplătită cu un bot de mămăliguță și un glonț în spate. Am mers mult prin sate și în orice locuință, pe lîngă radio, televizor, uneori și telefon, este nelipsita bibliotecă, cu volume care sînt pe masa intelectualului a cărui îndeletnicire este studiul cărților. Este un salt formidabil, care mă emoționează, deși îl întîlnesc repetat în milioane de existențe. Cîte un țăran, mai rău de gură și cu mare patimă pentru citit, mă critică că nu-mi cheltuiesc cerneala și pentru pășul lui. Vin prea puține cărți în satul lui, cu întîrziere și lipsesc marii autori, preferații săi.

În profesiunea mea este absolut obligatoriu să arunc priviri înainte și înapoi, să compar, să sondez, să fiu adepta retrospectivelor. Am traversat țara, în mijlocul verii, din nordul în sudul ei, și am văzut-o de la răsăritul soarelui, cînd se trezea somnoroasă, cu țarina din care ieșeau aburi, și pînă noaptea, cînd luminile tractoarelor păreau niște licurici pe cîmp.

Într-un cuvînt: e frumoasă!
Într-un cuvînt: e harnică!
Într-un cuvînt: e dreaptă!
Într-un cuvînt: e unică!

Șoferul conducea Dacia cu 10 km la oră și eram uimită pentru că nu vedeam nici o restricție de circulație.

— E prea frumos, vreau să văd și eu.

Cu același „pas" mergea și o mașină cu număr de înmatriculare străin, care pe autostrăzile italiene aleargă și cu 200 km pe oră. Îmi propun pentru săptămînile următoare o traversare a României de la răsărit la apus. Sînt pregătită sufletește pentru un drum la pas pentru că România, în 45 de ani, în orice colț, în orice așezare, în orice suflare a sa, a avut aceleași drepturi și aceeași deschidere către progres și lumină și merită să-l cunoști, să-l respiri.

Ne îndreptăm către Adunarea solemnă, fiecare cu gîndurile sale, care toate se întîlnesc, pentru că de aceea sîntem alături, prezenți. Sărbătorim o zi inscrisă definitiv cu litere de aur în marea Carte de istorie națională.

CARMEN DUMITRESCU ■

„Să facem legămînt, dragi tovarăși, la a 45-a aniversare a victoriei revoluției de eliberare socială și națională, că vom acționa cu toată răspunderea pentru a asigura națiunii noastre — care de peste 2000 de ani se află pe aceste meleaguri — un loc demn, liber, de bunăstare și fericire în rîndul națiunilor libere ale lumii, în comunism !"

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

la Adunarea Solemnă organizată de Comitetul Central al Partidului Comunist Român, Marea Adunare Națională și Consiliul Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste

Stimați tovarăși,

Poporul român sărbătorește anul acesta, la 23 August, împlinirea a 45 de ani de la victoria revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, care a lichidat pentru totdeauna dominația imperialistă și a deschis calea marilor transformări revoluționare, asigurării depline a independenței, suveranității și libertății României. **(Aplauze și urale puternice, prelungite ; se scandează „23 August, libertate ne-a adus !").**

Aniversăm marea noastră sărbătoare națională cu realizări remarcabile în îndeplinirea planurilor de dezvoltare economico-socială, cu hotărîrea fermă de a înfăptui neabătut Programul partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre înaltele piscuri ale civilizației comuniste. **(Aplauze și urale puternice ; se scandează îndelung „Ceaușescu — P.C.R. !", „Ceaușescu și poporul !").**

Cu prilejul marii noastre sărbători naționale, adresez, în numele Comitetului Central al partidului, al Consiliului de Stat și al meu personal, cele mai calde felicitări revoluționare eroicei noastre clase muncitoare, țărănimii, intelectualității, tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, întregului nostru popor, care, sub conducerea gloriosului nostru partid comunist, își făurește liber și demn destinul de bunăstare și fericire, înălțînd tot mai sus, prin muncă entuziastă, plină de abnegație, edificiul luminos al socialismului și comunismului în România. **(Aplauze și urale puternice ; se scandează îndelung „Ceaușescu și poporul, România — viitorul !", „Ceaușescu — P.C.R. !").**

Stimați tovarăși,

În existența milenară a poporului nostru, revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944 reprezintă, s-ar putea spune, cel mai important eveniment, deschizînd pentru prima oară calea unei adevărate libertăți și independențe, a trecerii puterii în mîinile poporului, care a asigurat înfăptuirea, sub conducerea Partidului Comunist Român, a năzuințelor întregii națiuni, făurirea celei mai drepte orînduiri — orînduirea socialistă pe pămîntul patriei noastre. **(Aplauze și urale puternice ; se scandează „Ceaușescu, România, — stima noastră și mîndria !").**

Tot în vara acestui an se împlinesc 50 de ani de la începerea, de fapt, a celui de-al doilea război mondial — de la agresiunea Germaniei hitleriste împotriva diferitelor state europene, pînă la declanșarea războiului împotriva Uniunii Sovietice.

Este bine cunoscut că instaurarea hitlerismului în Germania, a dictaturilor fasciste în diferite țări, politica revanșardă, aspirația la dominația mondială a Germaniei naziste au avut un rol determinant în declanșarea celui mai groaznic război din cîte a cunoscut pînă atunci omenirea.

Istoria este plină de învățăminte. Este bine cunoscut că cedările și compromisurile în fața fascismului și a Germaniei hitleriste nu au oprit, ci au încurajat agresiunile și războiul.

De altfel, sînt bine cunoscute acordul de la München, sub patronajul imperialismului englez, și agresiunea împotriva Cehoslovaciei, ocuparea Austriei și a Poloniei, precum și dictatul de la Viena, prin care o parte a teritoriului național

(Continuare în pagina 4)

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

(Urmare din pagina 3)

al României a fost predată Ungariei horthyste.

Este bine de reamintit, în actualele împrejurări politice, despre faptul că marile puteri nu și-au respectat angajamentele asumate și au mers pe calea cedării și compromisului cu Germania hitleristă.

De asemenea, pactul Molotov-Ribbentrop nu a oprit agresiunea — și acum se poate spune, fără teama de a greși, că de fapt el a avut un rol negativ, a ușurat realizarea planurilor agresive ale Germaniei hitleriste.

În aceste împrejurări, au existat în România cercuri conducătoare realiste, care s-au opus politicii Germaniei hitleriste, unii plătind cu viața lor aceste atitudini.

Trebuie să spunem însă deschis că cercurile cele mai reacționare, fasciste, legionare s-au pus în slujba Germaniei hitleriste, trădînd interesele propriului popor, iar monarhia străină a sprijinit și încurajat trădarea intereselor naționale, fiind în serviciul cînd al unei mari puteri, cînd al alteia.

În aceste condiții, Partidul Comunist Român, împreună cu alte forțe muncitorești și patriotice naționale au acționat pentru apărarea intereselor naționale, s-au ridicat cu hotărîre împotriva fascismului și războiului, au acordat sprijin, au protestat și și-au exprimat solidaritatea cu poporul austriac, cu poporul cehoslovac, au acordat un sprijin activ luptei împotriva războiului și fascismului. **(Vii și puternice aplauze).**

De altfel, este bine cunoscut că poporul polonez a rămas singur în fața agresiunii hitleriste. Țările occidentale, care promiseseră sprijin și ajutor, nu au acționat în nici un fel, demonstrînd ceea ce se spune în unele țări că „apa de departe nu stinge focul", că trebuie să te bizui pe forțele proprii sau pe vecinii cei mai apropiați.

După cum este cunoscut, în situația grea de atunci, România a acordat sprijin prietenesc poporului polonez, ținînd seama de presiunile și amenințările Germaniei hitleriste și ale altora.

Este bine să nu se uite toate aceste împrejurări, pentru că ele demonstrează cu putere că țările mici și mijlocii din Europa pot conta, în dezvoltarea lor economico-socială, în asigurarea independenței, nu pe promisiuni abstracte, de departe, ci pe forțele proprii, pe solidaritatea — repet — a vecinilor și tovarășilor lor de luptă și idei. **(Aplauze puternice, prelungite).**

Cred că veți fi de acord cu mine să adresăm comuniștilor, poporului prieten polonez, care trece prin împrejurări grele, deplina solidaritate a comuniștilor, a poporului român, împreună cu urarea de a depăși greutățile, de a asigura ferm construcția socialismului, independența și suveranitatea deplină a Poloniei ! **(Aplauze și urale puternice, prelungite ; se scandează îndelung „Ceaușescu, România — pacea și prietenia !").**

După cum este bine cunoscut, la 1 Mai 1939 partidul nostru a organizat o puternică manifestare în sprijinul Cehoslovaciei, împotriva fascismului, a Germaniei hitleriste. Cred că este de datoria noastră să exprimăm și cu acest prilej deplina solidaritate cu Partidul Comunist din Cehoslovacia, cu poporul cehoslovac în lupta pentru socialism, pentru deplina independență și suveranitate a Cehoslovaciei ! **(Aplauze puternice, prelungite ; se scandează îndelung „Ceaușescu, România — pacea și prietenia !").**

Aș dori și cu acest prilej să adresez comuniștilor din Republica Democrată Germană, poporului Republicii Democrate Germane deplina noastră solidaritate și să le urăm mult succes în realizarea socialismului în această parte a Germaniei, ca o dovadă că urmează neabătut învățămintele lui Marx și Engels. **(Aplauze puternice, prelungite ; se scandează îndelung „Ceaușescu, România — pacea și prietenia !").**

Adresăm, de asemenea, sentimentele noastre de solidaritate comuniștilor iugoslavi, popoarelor Iugoslaviei care, în 1941, s-au ridicat cu arma în mînă împotriva fascismului, pentru apărarea independenței și integrității lor. Le urăm succes deplin în făurirea socialismului, în întărirea independenței și suveranității. Le exprimăm deplina noastră solidaritate ! **(Aplauze puternice, prelungite, urale ; se scandează „Ceaușescu, România — pacea și prietenia !").**

Adresăm, de asemenea, sentimentele noastre de solidaritate comuniștilor și poporului bulgar, împreună cu urarea de succese depline în făurirea socialismului, în dezvoltarea continuă a Bulgariei prietene pe calea noii orînduiri, în întărirea independenței și suveranității ! **(Aplauze și urale îndelungate ; se scandează „Ceaușescu, România — pacea și prietenia !").**

Adresăm, de asemenea, sentimentele noastre de solidaritate comuniștilor și poporului vecin maghiar, împreună cu urarea de a depăși unele greutăți și de a asigura dezvoltarea socialistă a Ungariei, întărirea continuă a independenței și suveranității țării. **(Aplauze puternice, prelungite ; se scandează îndelung „Ceaușescu, România — pacea și prietenia !").**

Am lăsat la sfîrșit un mare vecin al nostru tocmai pentru a sublinia mai mult deosebita însemnătate a victoriei Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Dorim să adresăm cele mai calde sentimente de solidaritate comuniștilor Uniunii Sovietice, popoarelor sovietice, împreună cu urarea de noi și noi realizări în dezvoltarea socialistă, în crearea condițiilor pentru trecerea spre comunism. **(Urale și aplauze puternice ; se scandează îndelung „Ceaușescu, România — pacea și prietenia !").**

Doresc, de asemenea, să adresez sentimentele noastre de solidaritate comuniștilor și poporului prieten albanez, împreună cu urarea de noi succese în dezvoltarea socialistă, în întărirea independenței și suveranității sale. **(Aplauze și urale puternice ; se scandează „Ceaușescu, România — pacea și prietenia !").**

Cred că veți fi de acord cu mine să adresăm celorlalte partide comuniste și muncitorești din țările socialiste, popoarelor acestora, sentimentele noastre de solidaritate și urările de succese în întreaga activitate de construcție socialistă, de ridicare a nivelului de trai material și spiritual, de întărire a independenței și suveranității lor. **(Aplauze și urale puternice, prelungite ; se scandează îndelung „Ceaușescu, România — pacea și prietenia !").**

Stimați tovarăși,

Îndeplinindu-și misiunea istorică de a apăra interesele naționale ale întregului popor, Partidul Comunist Român a acționat, cu întreaga forță și capacitate, pentru realizarea unității clasei muncitoare, a Frontului Patriotic Antihitlerist și a unui larg front democratic, de apărare a intereselor vitale, a existenței și viitorului patriei noastre.

În condițiile grele ale războiului, Partidul Comunist Român a trecut la organizarea luptei împotriva dictaturii militaro-fasciste și a ocupanților hitleriști, a organizat mișcările de rezistență și de partizani, înfăptuind — așa cum am menționat — o largă unitate a tuturor forțelor realiste, patriotice, naționale, în frunte cu clasa muncitoare.

Merită de subliniat faptul că, în procesul luptei de apărare a intereselor naționale, s-a dezvoltat o largă colaborare între partidul nostru și alte forțe democratice, împreună cu armata, cu ofițerii patrioți, inclusiv din Comandamentul suprem, care au înțeles că interesele poporului român, ale viitorului său sînt strîns legate de lichidarea politicii antinaționale, a dictaturii fasciste, de ieșirea din războiul antisovietic și asigurarea deplinei independențe a țării. **(Vii și puternice aplauze).**

În aceste împrejurări interne, s-au realizat condițiile pentru trecerea la înfăptuirea actului istoric de la 23 August. La acestea trebuie să adăugăm condițiile internaționale favorabile, determinate de înfrîngerile suferite de Germania hitleristă — în primul rînd din partea glorioasei armate a Uniunii Sovietice —, puternica mișcare de partizani și de eliberare națională din diferite țări și intrarea în acțiune, împotriva Germaniei hitleriste, a țărilor din coaliția antihitleristă.

Folosind condițiile favorabile, forțele patriotice naționale au trecut la răsturnarea dictaturii militaro-fasciste și formarea unui guvern în care se găseau și reprezentanții Partidului Comunist Român.

Este bine cunoscut că aceasta s-a realizat pe calea insurecției naționale armate, în care gărzile patriotice, muncitorimea, împreună cu armata, au luptat alături, în interesul național, al viitorului liber al României ! **(Vii aplauze).**

Sînt cunoscute încercările disperate ale armatei hitleriste de a înăbuși revoluția de la 23 August, prin acțiunile militare, bombardamentele asupra Capitalei și a altor localități.

În aceste împrejurări, repet, unitățile militare, împreună cu gărzile muncitorești și patriotice, au desfășurat lupte aprige, au înfrînt și lichidat forțele militare ale Germaniei hitleriste.

Este bine să subliniem această problemă pentru că revoluția și răsturnarea forțelor imperialiste nu s-au realizat de bunăvoie, ci prin luptă, și istoria demonstrează că popoarele trebuie să fie gata să lupte pentru a-și cuceri independența, pentru a apăra viitorul lor, socialismul, viața liberă și independentă ! **(Urale și aplauze puternice. Se scandează „România — comunism, Ceaușescu — eroism !").**

Despre rolul important al Partidului Comunist Român în realizarea revoluției sociale și naționale, antifasciste și antiimperialiste, vorbesc nu numai luptele gărzilor patriotice, organizate de partidul comunist, cu arma în mînă, dar și faptul că guvernul de dictatură militaro-fascistă răsturnat de la putere a fost preluat, din primele ore, de către gărzile muncitorești patriotice, care au înlăturat orice încercare ce s-ar fi putut face, de eliberare a lor, și au asigurat, în acest fel, victoria deplină a revoluției. **(Vii și puternice aplauze).**

Se poate spune, fără teama de a greși, că revoluția din 23 August 1944 a reprezentat un act de voință al întregii națiuni române, o strălucită afirmare a hotărîrii forțelor patriotice naționale de a înlătura definitiv dominația străină, de a apăra independența și integritatea patriei, de a asigura eliberarea deplină a întregului teritoriu al României și trecerea la făurirea noii orînduiri sociale, în care poporul să fie pe deplin stăpîn pe destinele sale. **(Vii și puternice urale ; se scandează „Ceaușescu și poporul, patria și tricolorul !".**

Începînd de la 23 August 1944, România a participat cu întregul său potențial economic, militar și uman, cu toate forțele, la lupta pentru eliberarea deplină a patriei noastre, la războiul dus alături de Uniunea Sovietică, de celelalte forțe ale coaliției Națiunilor Unite, pentru eliberarea întregului teritoriu național și, apoi, la războiul pentru eliberarea Ungariei, Cehoslovaciei, a unei părți din Austria, pînă la înfrîngerea totală a Germaniei hitleriste.

Este bine cunoscut — după aprecierile țărilor din coaliția antihitleristă — că România a contribuit în ultimă parte a războiului antifascist, timp de circa 9 luni, cu efective militare de peste 500 de mii de ostași, înscriindu-se ca a patra putere militară în lupta împotriva Germaniei hitleriste.

Multe sînt actele de vitejie demonstrate de armata și poporul român, care au arătat că nu au avut nimic comun cu războiul dus alături de Germania hitleristă, că interesele întregului nostru popor au fost întotdeauna de a lupta împotriva cotropitorilor străini, pentru apărarea libertății și independenței proprii și a altor popoare, pentru independența și adevărata libertate a popoarelor. **(Aplauze puternice, prelungite ; se scandează „Ceaușescu, România, pacea și prietenia !").**

Iată de ce acum, cînd evocăm măreața victorie de la 23 August, ne îndreptăm gîndurile și aducem cel mai călduros omagiu și cea mai înaltă cinstire eroilor comuniști și antifasciști, tuturor democraților și patrioților care au făcut totul pentru libertatea patriei noastre, pentru înaintarea ei spre progres și socialism ! **(Vii și puternice aplauze).**

Aducem un cald omagiu și o înaltă cinstire ostașilor și ofițerilor români, tuturor acelora care s-au jertfit pentru înfrîngerea fascismului și eliberarea patriei străbune, pentru victoria marilor idealuri de dreptate socială și națională, pentru cauza libertății și independenței tuturor popoarelor ! **(Aplauze puternice, urale ; se scandează „Ceaușescu, România — pacea și prietenia !").**

Cinstim și aducem un cald omagiu memoriei ostașilor armatei sovietice — care au dat cele mai mari jertfe în lupta împotriva hitlerismului —, precum și ostașilor celorlalte armate ale coaliției antifasciste, partizanilor și luptătorilor din mișcarea de rezistență, tuturor celor care, sub o formă sau alta, și-au adus contribuția la victoria asupra fascismului, la cauza libertății și independenței tuturor națiunilor ! **(Vii și puternice aplauze ; se scandează îndelung „Ceaușescu, România — pacea și prietenia !").**

Stimați tovarăși,

Concentrînd toate forțele pentru participarea la războiul de eliberare a țării și împotriva Germaniei hitleriste, partidul nostru, împreună cu celelalte forțe muncitorești, patriotice, a desfășurat, din primele zile ale revoluției de eliberare socială și națională, o intensă activitate politico-organizatorică, de organizare pe baze legale a partidului, a Uniunii Tineretului Comunist, a sindicatelor, a organizațiilor de femei și altor organizații patriotice și democratice, punînd pe primul plan întărirea legăturilor cu clasa muncitoare, cu țărănimea, cu intelectualitatea.

Sînt bine cunoscute marile acțiuni organizate în această perioadă în apărarea intereselor oamenilor muncii, ale întregului popor, marile manifestări din toamna anului 1944, din iarna și primăvara anului 1945, încercările reacțiunii de a înăbuși luptele maselor populare, acțiunile forțelor celor mai reacționare, inclusiv deschiderea focului împotriva marii demonstrații din februarie 1945, în care au căzut victime mulți luptători patrioți și comuniști.

În același timp, s-a desfășurat o intensă activitate pentru organizarea țărănimii și trecerea la înfăptuirea reformei agrare de către țăranii înșiși, pentru preluarea conducerilor diferitelor organe de stat, a primăriilor și îndeosebi a prefecturilor.

Toate acestea au culminat cu instaurarea, la 6 martie 1945, a primului guvern cu adevărat democratic, muncitoresc-țărănesc, în care partidul comunist avea un rol important.

Se poate afirma că în întreaga perioadă de la 23 August 1944 pînă la 30 decembrie 1947 s-a desfășurat un amplu proces revoluționar de organizare a partidului și a forțelor populare, democratice, de apărare continuă a intereselor clasei muncitoare, ale țărănimii, ale intelectualității.

Toate acestea au asigurat marea victorie în alegerile din 1946, întărirea forțelor democratice și crearea condițiilor pentru trecerea la înlăturarea monarhiei de Hohenzollern, care, timp de 80 de ani, a reprezentat în România un corp străin, o agentură, de fapt, a monopolurilor imperialiste străine.

În amplul proces revoluționar, un rol important l-a avut realizarea partidului muncitoresc unit al clasei muncitoare, prin unirea Partidului Comunist Român cu Partidul Social-Democrat, asigurînd astfel deplina unitate a clasei muncitoare — condiție primordială pentru făurirea cu succes a socialismului și a înaintării spre comunism. **(Vii și puternice aplauze ; se scandează îndelung „Ceaușescu — P.C.R. !", „Ceaușescu — eroism, România — comunism !").**

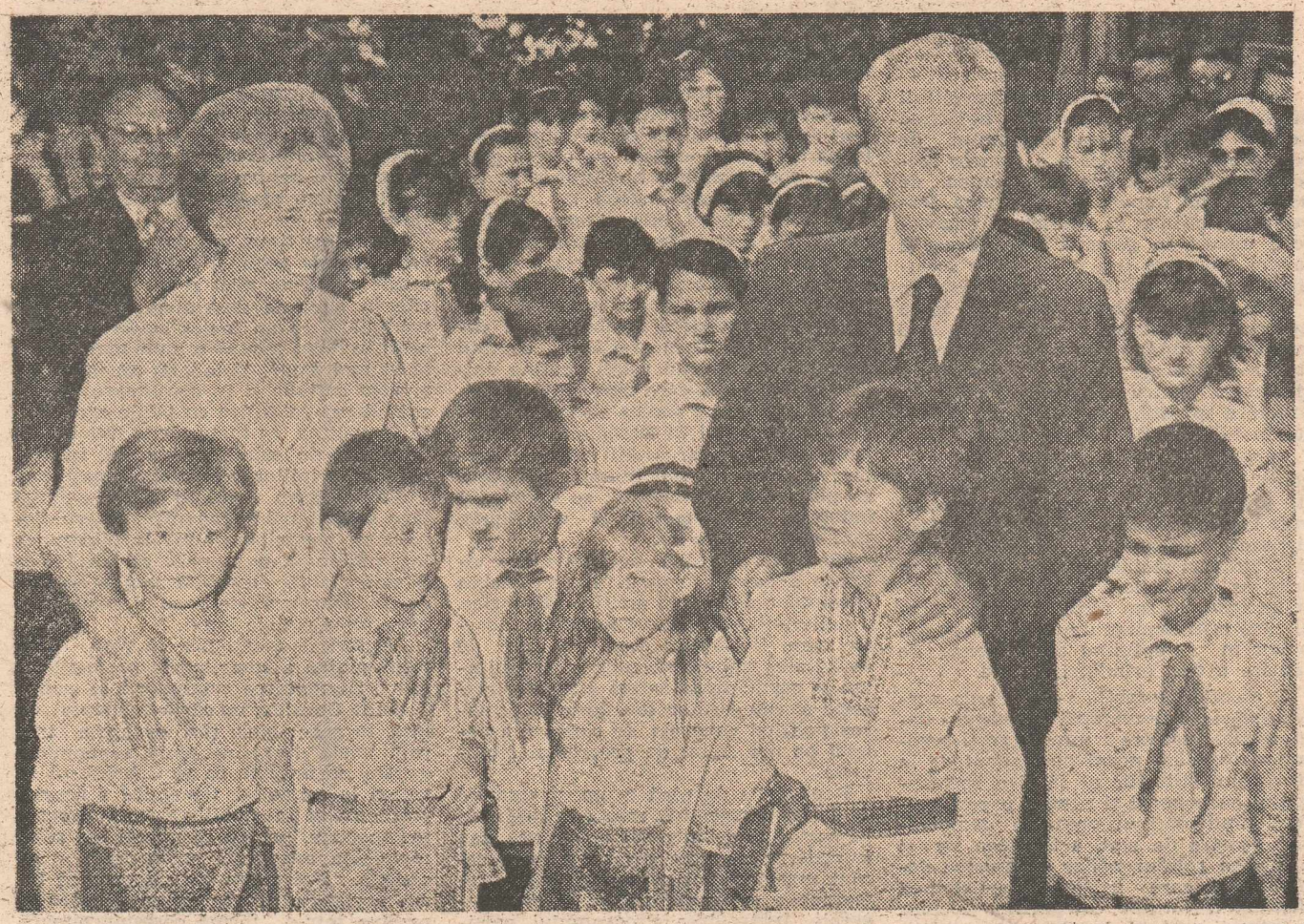
În 1948 s-a trecut la naționalizarea principalelor mijloace de producție, care a dus la lichidarea pentru totdeauna a orînduirii capitaliste, a asupririi și inegalităților, iar în 1949, s-a trecut la cooperativizarea agriculturii.

După cum este bine cunoscut, într-o perioadă de aproape 15 ani s-a desfășurat o intensă activitate de organizare pe baze socialiste a agriculturii, a celorlalte sectoare, a întregii economii naționale.

Stimați tovarăși,

În desfășurarea vastului proces revoluționar din țara noastră, Congresul al IX-lea al partidului a reprezentat un moment hotărîtor pentru făurirea cu

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

succes a socialismului în România ! **(Aplauze și urale puternice).**

Pornind de la analiza științifică a primei etape a construcției socialiste, Congresul al IX-lea a pus capăt dogmatismului și conservatorismului, atitudinii de ploconire față de tot ce era străin, a modelului unic și altor concepții anacronice, care reprezentau o frînă pentru dezvoltarea socialismului în patria noastră, și a pus problema acționării continue, în spirit revoluționar, înlăturării formalismului, a atitudinii irresponsabile sau de șovăire în înfăptuirea politicii partidului. Iată de ce partidul și poporul nostru consideră că Congresul al IX-lea a constituit un jalon care a dinamizat întreaga activitate de transformare revoluționară a României, fără de care nu am fi putut obține marile realizări de astăzi ! **(Se scandează „Ceaușescu — P.C.R. !", „Ceaușescu — eroism, România — comunism !").**

Se poate afirma cu deplin temei că al IX-lea Congres al partidului a deschis calea unei gîndiri noi, revoluționare, redînd partidului și poporului sentimentul de demnitate și încredere în forțele proprii, înarmînd partidul cu linia politică generală, cu strategia revoluționară, în concordanță cu legile obiective, universal-valabile, cu principiile socialismului științific, care au fost și sînt aplicate în mod creator la condițiile și realitățile din România. **(Vii și puternice aplauze).**

Acum, la marea noastră sărbătoare națională, putem afirma cu îndreptățită mîndrie că în anii construcției socialiste, și mai cu seamă în anii de după Congresul al IX-lea al partidului, poporul român a obținut realizări remarcabile în toate domeniile de activitate.

Într-o perioadă istorică scurtă, de numai 45 de ani, poporul nostru a străbătut, sub conducerea Partidului Comunist Român, mai multe etape istorice — de la orînduirea burghezo-moșierească, în care existau încă puternice forme feudale, la orînduirea socialistă, la etapa făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate. **(Vii și puternice aplauze ; se scandează „Ceaușescu și poporul !").**

În această perioadă, România s-a transformat dintr-o țară agrar-industrială slab dezvoltată într-o țară industrial-agrară cu o puternică industrie modernă, organizată pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, cu o agricultură socialistă avansată, în plin progres.

Am creat, în această perioadă, o puternică bază tehnico-materială, fondurile fixe productive fiind astăzi de circa 3 600 miliarde lei, față de numai 160 miliarde lei în 1945. Cu această dotare tehnică, industria românească produce astăzi de 135 de ori mai mult decît în 1945, din care de 120 de ori după Congresul al IX-lea al partidului. **(Vii și puternice aplauze).**

O puternică dezvoltare a cunoscut agricultura, a cărei producție este astăzi de 10 ori mai mare decît în 1945, din care de 6 ori după Congresul al IX-lea al partidului. **(Aplauze puternice).**

S-au dezvoltat puternic știința, învățămîntul, cultura, factori hotărîtori pentru progresul general, pentru făurirea cu succes a socialismului și comunismului. **(Aplauze puternice).**

Sînt bine cunoscute marile realizări obținute în dezvoltarea generală a patriei noastre, amplasarea pe întregul teritoriu a forțelor de producție, noile cetăți industriale, unitățile agricole, construcțiile sociale, începînd cu locuințele, cu școlile, unitățile de asistență sanitară, centrele de educație și cultură, care au transformat radical înfățișarea orașelor și comunelor, înfățișarea generală a patriei noastre socialiste.

Pe baza dezvoltării puternice a forțelor de producție și amplasării lor rațională, a vastelor lucrări industriale, agricole și sociale s-a asigurat creșterea venitului național de peste 40 de ori, din care de peste 33 de ori după Congresul al IX-lea al partidului. **(Vii și puternice aplauze).**

Toate acestea au asigurat creșterea puternică a dezvoltării patriei, a nivelului de trai material și spiritual al poporului — țelul suprem al politicii partidului nostru, esența societății socialiste multilateral dezvoltate pe care o edificăm cu succes în România. **(Aplauze și urale puternice, prelungite ; se scandează „Ceaușescu să trăiască, România să-nflorească !").**

Acum, în întregul partid și cu întregul popor se dezbat documentele pentru Congresul al XIV-lea, se face bilanțul general al drumului parcurs de poporul român pe calea socialismului — de aceea nu doresc să mă opresc mai mult asupra stadiului actual de dezvoltare a patriei noastre.

Este necesar să subliniem, însă, că tot ceea ce am realizat demonstrează cu puterea faptelor, a realităților justețea politicii partidului nostru comunist, care și-a îndeplinit și își îndeplinește cu cinste misiunea istorică de a conduce întreaga națiune pe calea făuririi celei mai drepte orînduiri din lume, a fericirii, bunăstării, a independenței și suveranității depline ! **(Vii și puternice aplauze ; se scandează îndelung „Ceaușescu — eroism, România — comunism !").**

Toate acestea demonstrează cu putere cît de importante au fost hotărîrile Congresului al IX-lea, de realizare a socialismului corespunzător legilor obiective, dar și realităților și voinței poporului nostru, cît de just a procedat partidul nostru trecînd la dezvoltarea puternică a autoconducerii, autogestiunii, realizînd noi forme democratice, pornind de la principiul științific al făuririi socialismului cu poporul și pentru popor. **(Aplauze puternice ; se scandează „Ceaușescu și poporul !").**

Viața a demonstrat că numai în strînsă legătură cu clasa muncitoare, cu țărănimea, intelectualitatea, cu toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, cu întregul popor, ținînd seama de năzuințele de realizare a unei lumi a echității și dreptății sociale, se poate făuri cu succes noua orînduire. Iată de ce se poate spune că clasa muncitoare și-a îndeplinit și își îndeplinește misiunea istorică, acționînd în strînsă unitate cu țărănimea, cu intelectualitatea, cu întreaga națiune, sub conducerea partidului comunist, avînd rolul hotărîtor, determinant, în realizarea socialismului, în înaintarea spre comunism ! **(Se scandează „Ceaușescu — eroism, România — comunism !").**

Stimați tovarăși,

Privim cu mîndrie la ceea ce am realizat pe calea socialismului. Știm că toate acestea nu au venit de la sine, nu s-au obținut ușor. A trebuit luptă, muncă fermă și hotărîtă în toate sectoarele. Este adevărat, în anumite etape s-au făcut și greșeli, au fost și unele minusuri și lipsuri, dar partidul nostru nu a confundat și nu va confunda niciodată anumite greșeli sau abateri de la calea socialismului cu socialismul, cu principiile socialismului. De aceea el a acționat pentru îndepărtarea lor la timp și a asigurat dezvoltarea fermă, impetuoasă a patriei noastre pe calea făuririi socialismului. **(Aplauze și urale puternice ; se scandează „Ceaușescu — eroism, România — comunism !").**

Am alocat continuu o parte însemnată a venitului național, îndeosebi după Congresul al IX-lea, pentru dezvoltarea forțelor de producție, a întregii societăți. Pe această bază am putut să realizăm marile construcții industriale, agricole, sociale ; pe această bază am asigurat ridicarea continuă a nivelului de trai material și spiritual al poporului.

Așa cum am menționat la mai multe congrese anterioare, dacă nu am fi făcut acest lucru, dacă am fi neglijat acumularea și fondul de dezvoltare, România ar fi rămas în continuare o țară slab dezvoltată, și acum, în loc să vorbim de marile realizări, am discuta cum să depășim greutățile.

Subliniez aceasta pentru că una din legile generale, obiective ale dezvoltării oricărei societăți omenești este acumularea, fondul de dezvoltare. Fără aceasta nu se poate asigura progresul nici unei națiuni ! De aceea, avem în vedere să continuăm această politică, împreună cu așezarea la baza întregii dezvoltări a științei și tehnicii celei mai avansate. Așa vom făuri socialismul și comunismul, vom asigura un loc demn în libertate și bunăstare națiunii noastre ! **(Aplauze și urale puternice ; se scandează îndelung „Ceaușescu și poporul — România, viitorul !").**

Putem să spunem cu toată tăria că numai și numai în condițiile socialismului au fost posibile marile realizări, că numai și numai socialismul a lichidat înapoierea din trecut și a asigurat ridicarea, într-o perioadă scurtă, a României la un înalt nivel de dezvoltare economică și socială.

Pornind de la toate acestea, trebuie să ne angajăm să facem totul pentru a asigura mersul ferm al patriei noastre pe calea făuririi cu succes a societății socialiste multilateral dezvoltate și a înaintării României spre comunism ! **(Aplauze, urale ; se scandează „Ceaușescu și poporul !").**

Stimați tovarăși,

După cum este cunoscut, în întregul partid și cu întregul popor se dezbat Programul-Directivă și Tezele pentru cel de al XIV-lea Congres al partidului, care va elabora linia generală strategică de dezvoltare a României în anii 1991—1995 și orientările de perspectivă pînă în anii 2000—2010.

Prevederile din Programul-Directivă se bazează pe mărețele realizări dobîndite de poporul nostru în făurirea socialismului și pornesc de la necesitatea dezvoltării largi a forțelor de producție, a dezvoltării intensive a industriei, agriculturii și celorlalte sectoare de activitate.

Realizînd prevederile celui de-al IX-lea plan cincinal, vom putea spune, în 1994, la a 50-a aniversare a revoluției de eliberare socială și națională, că România a devenit o țară puternic dezvoltată și pășește ferm pe calea realizării Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și crearea condițiilor pentru afirmarea în viață a principiilor de muncă și viață comuniste.

Vom acorda o atenție deosebită înfăptuirii programelor de modernizare și organizare pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii în toate domeniile de activitate.

O atenție deosebită vom acorda ridicării nivelului calitativ și tehnic al întregii activități, creșterii cu putere a productivității muncii, a eficienței și rentabilității tuturor sectoarelor de activitate.

În agricultură vom asigura înfăptuirea neabătută a noilor obiective ale revoluției agrare. De altfel, așa cum am apreciat la recenta ședință a forumului democratic al agriculturii, încă în acest an vom realiza o producție de 40 milioane tone cereale, ceea ce înseamnă realizarea încă în acest cincinal a obiectivelor pentru cincinalul al 9-lea și pînă în anul 2000. Aceasta ne va impune trasarea unor noi obiective pentru noua revoluție agrară. **(Aplauze și urale puternice, îndelungate ; se scandează îndelung „Ceaușescu, realeș, la al XIV-lea Congres !").**

Sînt bine cunoscute prevederile din Programul-Directivă. Ele vor fi îmbunătățite pe baza discuțiilor și propunerilor oamenilor muncii, a programelor de dezvoltare economico-socială a comunelor, orașelor și județelor, precum și a programelor de dezvoltare a tuturor unităților economico-sociale, astfel încît să reprezinte voința și aspirațiile întregii noastre națiuni.

Ceea ce merită să subliniem și în acest cadru este că vom acorda și în

(Continuare în pagina 6)

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

(Urmare din pagina 5)

continuare o atenție deosebită îmbunătățirii și intensificării activității de cercetare științifică, pornind de la faptul că tot ce ne propunem să realizăm în cincinalul și deceniul următor trebuie să se bazeze pe cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, ale cunoașterii umane în general.

Trebuie să avem permanent în vedere că numai și numai pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii vom asigura ridicarea nivelului general de civilizație, făurirea cu succes a socialismului și comunismului în patria noastră. De altfel, comunismul înseamnă știință ! Știință la nivelul cel mai înalt ! **(Aplauze puternice, prelungite).**

În același timp, vom perfecționa în continuare învățămîntul de toate gradele, punînd la bazele sale cele mai noi cuceriri ale științei, tehnicii, ale cunoașterii umane. Pornind de la generalizarea învățămîntului de 12 ani, începînd de anul viitor vom asigura ridicarea nivelului general de cultură și de pregătire a tineretului, a întregului popor, făurind un popor cu o înaltă cultură, o clasă muncitoare și o țărănime intelectuale, un popor înarmat cu cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, cu concepția revoluționară, materialist-dialectică despre lume și viață. Aceasta va constitui cea mai sigură garanție a înfăptuirii neabătute, de către întregul popor, a obiectivelor de făurire a socialismului și comunismului. **(Aplauze puternice, îndelungate).**

Vom acorda și în continuare o atenție deosebită repartizării forțelor de producție pe întregul teritoriu și dezvoltării armonioase a tuturor județelor și localităților, întărind principiul autoconducerii, autoadministrării și autogestiunii, în cadrul planului național unic de dezvoltare economico-socială a patriei noastre. Tot ceea ce vom realiza va avea, ca și pînă acum, drept obiectiv strategic dezvoltarea generală a patriei, ridicarea continuă a nivelului de trai material și spiritual al poporului. **(Aplauze puternice, prelungite).**

O atenție permanentă se va acorda asigurării condițiilor de muncă și de locuit pentru toți cetățenii patriei, îndeosebi pentru întregul tineret. Vom aplica ferm principiile eticii și echității socialiste în domeniul repartiției, al retribuției, pornind de la principiul socialist „la muncă egală, retribuție egală", de la faptul că în societatea noastră nimeni nu trebuie să trăiască fără muncă sau prin exploatarea muncii altuia. Vom aplica ferm principiul socialist „nici muncă fără pîine, dar nici pîine fără muncă". **(Aplauze și urale puternice, prelungite).**

Societatea noastră va asigura înfăptuirea neabătută a principiilor de dreptate socială, de egalitate între toți fiii patriei și, în același timp, de creare a condițiilor celor mai bune privind afirmarea capacității și spiritului creator al tuturor cetățenilor, de afirmare cu putere a personalității umane.

O atenție deosebită vom acorda soluționării, încă în cincinalul viitor, în linii generale, a problemei locuințelor, urmînd ca, pînă în anul 2000, să rezolvăm pe deplin această problemă în orașe și să îmbunătățim condițiile de locuit, de viață în comune, la sate.

Înfăptuind programele de dezvoltare, de modernizare, de sistematizare a localităților orășenești și rurale, vom crea condițiile necesare dispariției deosebirilor dintre oraș și sat și apropierii condițiilor de muncă, de viață între comune, sate și orașe, aceasta reprezentînd o necesitate vitală, obiectivă pentru făurirea cu succes a socialismului și comunismului, pentru adevărata egalitate între toți fiii patriei noastre. **(Aplauze și urale puternice, îndelungate).**

În realizarea tuturor obiectivelor de viitor, o atenție deosebită vom acorda, și în cincinalul viitor, în întreaga perioadă, pînă în 2000, dezvoltării tot mai puternice a proprietății socialiste, sub forma proprietății întregului popor și cooperatiste, ca bază trainică pentru înfăptuirea cu succes a programelor de progres economic și social, de făurire cu succes a socialismului și comunismului în România ! **(Aplauze și urale puternice, prelungite ; se scandează îndelung „România — comunism, Ceaușescu — eroism !").**

Stimați tovarăși,

În realizarea obiectivelor dezvoltării viitoare vom acționa cu toată hotărîrea pentru perfecționarea sistemului de conducere și planificare a tuturor sectoarelor, ținînd seama întotdeauna de noile cerințe impuse de puternica dezvoltare a științei și tehnicii, a cunoașterii umane în general, de aplicare a legilor obiective și a principiilor socialiste la noile realități din țara noastră.

Vom acționa întotdeauna, cu toată hotărîrea, împotriva a tot ceea ce este vechi și perimat și nu mai corespunde noilor cerințe ale dezvoltării economice și sociale, pentru promovarea cu fermitate a spiritului revoluționar, a noului în toate domeniile de activitate.

Pornind de la necesitatea unei concordanțe cît mai depline între relațiile de producție și forțele de producție, vom acționa întotdeauna pentru perfecționarea sistemului de relații între clase și grupări sociale, pentru înlăturarea oricăror contradicții ce pot apărea într-un moment sau altul, în vederea realizării unei depline unități a întregului popor în înfăptuirea obiectivelor de făurire a noii orînduiri sociale.

O atenție deosebită vom acorda perfecționării și dezvoltării sistemului democrației noastre muncitorești-revoluționare. Vom porni permanent de la principiul științific al făuririi socialismului cu poporul și pentru popor, perfecționînd continuu organele democrației noastre de stat, activitatea lor și creșterea rolului noilor organisme democratice, care asigură participarea deplină a tuturor categoriilor sociale, a întregii națiuni la elaborarea politicii interne și externe, la înfăptuirea neabătută de către popor a propriului său viitor, viitorul liber și independent ! **(Aplauze puternice, prelungite).**

În acest cadru, vom continua să perfecționăm activitatea partidului, să dezvoltăm rolul său de forță politică conducătoare, în toate domeniile de activitate. Viața a demonstrat că numai în condițiile în care partidul comunist își păstrează principiile de bază, revoluționare și rămîne partidul clasei muncitoare va putea să-și îndeplinească în bune condiții misiunea sa istorică.

Pornind de la faptul că clasa muncitoare are misiunea istorică a făuririi unei noi orînduiri sociale, partidul comunist, partidul clasei muncitoare, trebuie să fie și să rămînă întotdeauna partidul muncitorilor, partidul revoluționar, care să conducă în mod științific clasa muncitoare în realizarea obiectivelor sale ! **(Aplauze și urale puternice, prelungite ; se scandează îndelung „Ceaușescu — P.C.R. !").**

Mulți vă reamintiți că nu numai în ilegalitate, dar și după 23 August comuniștii, detașamentele clasei muncitoare au luptat cu arma în mînă și și-au dat viața pentru socialism. Am ajuns la un înalt nivel de dezvoltare, dar nu trebuie să uităm niciodată că lupta revoluționară nu s-a încheiat și nu se va încheia, că, în orice împrejurări, partidul nostru trebuie să acționeze ca un partid revoluționar !

Comuniștii, muncitorii, toți patrioții trebuie să fie oricînd gata să apere cuceririle revoluționare, independența țării, cu prețul vieții. Așa au făcut strămoșii noștri, de la daci și pînă acum, așa trebuie să facem noi astăzi, să facă comuniștii, patrioții, poporul nostru în viitor, întotdeauna ! **(Aplauze și urale puternice, prelungite ; se scandează îndelung „Ceaușescu — eroism, România — comunism !").**

Știm și din trecut, și cunoaștem din viața de astăzi că cercurile reacționare imperialiste nu se opresc în fața unor noțiuni abstracte, umane ,că, în interesele lor, ucid, omoară, organizează diversiune, destabilizarea în diferite țări socialiste. Lupta de clasă — trebuie să fim pe deplin conștienți — nu s-a încheiat și nu se va încheia cît timp vor exista clasele asupritoare.

Fie că sînt sau nu la putere, comuniștii trebuie să rămînă revoluționari, să rămînă ferm pe poziția luptei revoluționare, de clasă ! Numai așa vor conduce popoarele lor spre comunism, vor asigura victoria socialismului în întreaga lume, adevărata independență a popoarelor ! **(Aplauze și urale puternice, prelungite ; se scandează îndelung „Ceaușescu — eroism, România — comunism !").**

Trebuie să fim pe deplin conștienți că orice slăbire a rolului conducător al partidului, a rolului clasei muncitoare în partid și în societate va afecta grav cauza socialismului, bunăstarea și independența întregii națiuni !

În același timp, este necesar să desfășurăm o activitate multilaterală pentru dezvoltarea tuturor organizațiilor obștești și de masă, a tuturor organizațiilor din sistemul nostru socialist, dezvoltarea și întărirea colaborării în cadrul Frontului Democrației și Unității Socialiste, asigurînd astfel deplina unitate a poporului, care reprezintă chezășia înfăptuirii cu succes a socialismului și comunismului în România, a independenței și suveranității patriei noastre,, a viitorului său luminos ! **(Aplauze puternice, prelungite ; se scandează îndelung „Vom munci și vom lupta, țara o vom înălța !").**

Mărețele obiective de dezvoltare viitoare a patriei impun perfecționarea continuă a activității politico-ideologice, a activității tuturor organismelor noastre care, fiecare în domeniul său de activitate, trebuie să asigure organizarea și participarea activă a tuturor claselor și categoriilor sociale la înfăptuirea politicii generale de ridicare a patriei pe noi culmi de progres și civilizație.

Realizările de pînă acum, programul de largă perspectivă care este dezbătut în partid și de întregul popor ne dau încrederea că vom obține și în deceniul următor noi și noi realizări remarcabile, că vom încheia, în linii generale, înfăptuirea Programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate.

România, în anii 2000, se va afla la un înalt nivel de dezvoltare economică, științifică, culturală. Poporul nostru va demonstra că a acționat cu întreaga răspundere pentru realizarea năzuințelor sale de bunăstare, a visului de aur — a comunismului ! **(Aplauze și urale puternice, prelungite ; se scandează îndelung „Ceaușescu — eroism, România — comunism !").**

Putem aprecia cu toată încrederea că, prin aceste realizări, se va trece la o nouă etapă de dezvoltare, la aplicarea în viață a principiilor de muncă și viață comunistă, se va deschide o nouă etapă istorică, de lungă durată, în fața națiunii noastre.

Să facem legămînt, dragi tovarăși, la a 45-a aniversare a victoriei revoluției de eliberare socială și națională, că vom acționa cu toată răspunderea pentru a asigura națiunii noastre — care de peste 2000 de ani se află pe aceste meleaguri — un loc demn, liber, de bunăstare și fericire în rîndul națiunilor libere ale lumii, în comunism ! Nu există țel mai suprem decît de a servi poporul, socialismul, comunismul, independența țării ! **(Aplauze și urale puternice, îndelungate ; se scandează îndelung „Ceaușescu și poporul — România, viitorul !", „Ceaușescu și poporul !").**

Stimați tovarăși,

Punînd în centrul activității dezvoltarea economico-socială și construcția socialismului în România, partidul și statul nostru au dus, în același timp, o politică externă de colaborare cu toate statele lumii ,fără deosebire de orînduire socială.

România a participat activ la lupta pentru dezarmare și pace, pentru soluționarea problemelor grave ale lumii contemporane numai și numai pe calea tratativelor, pentru o largă colaborare economică, tehnico-științifică și culturală.

Putem afirma că nu au fost momente mai importante în viața internațională, în această perioadă, în care România să nu fi acționat și să nu fi adus o anumită contribuție activă la soluționarea lor în mod democratic, în interesul tuturor națiunilor lumii, al păcii și colaborării. **(Aplauze puternice, îndelungate).**

La baza relațiilor noastre cu toate statele am situat și situăm ferm principiile deplinei egalități în drepturi, ale respectării independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, respectării dreptului fiecărui popor de a-și alege liber calea dezvoltării economico-sociale ,fără nici un amestec din afară.

Este bine cunoscută poziția consecventă a României, de dezvoltare a relațiilor sale cu toate țările socialiste, de întărire a solidarității și unității acestora în lupta pentru edificarea noii orînduiri, pentru progres social și pace în lume.

În același timp, am dezvoltat larg și vom extinde ferm, și în continuare, relațiile cu țările mici și mijlocii, cu țările în curs de dezvoltare, cu țările nealiniate, ca un factor important deosebit în lupta pentru o lume mai dreaptă și mai bună. Totodată, am acționat și vom acționa și în continuare pentru extinderea relațiilor cu țările capitaliste dezvoltate, cu toate țările lumii, fără deosebire de orînduire socială, în spiritul principiilor coexistenței pașnice.

Sîntem ferm hotărîți să dezvoltăm larg schimburile economice internaționale, să participăm activ la diviziunea internațională a muncii, ca un factor de importanță deosebită pentru politica de dezarmare, de pace și colaborare între toate statele lumii.

Aș dori să menționez că vom face totul pentru a contribui la perfecționarea și dezvoltarea colaborării în cadrul C.A.E.R. Considerăm că, în momentul de față, în care unele țări socialiste trec prin unele probleme grele, economico-sociale, se impune ca și C.A.E.R.-ul să treacă la o analiză temeinică a acestor probleme și la stabilirea unor programe speciale, pentru că numai așa se va manifesta adevărata solidaritate socialistă. Noi avem convingerea că țările socialiste dispun de capacitatea să rezolve într-o formă corespunzătoare, să depășească greutățile și să asigure progresul economic și social al fiecărei națiuni, fără nici o condiționare, decît una — să dezvoltăm socialismul, să asigurăm bunăstarea popoarelor și independența lor ! **(Aplauze și urale puternice, prelungite ; se scandează îndelung „Ceaușescu, România — pacea și prietenia !").**

În situația internațională s-au produs și au loc profunde schimbări în raportul de forțe politic, militar, în dezvoltarea economico-socială. Se poate spune că s-a ajuns la un anumit echilibru în raportul de forțe mondial, ceea ce a și favorizat realizarea unor pași importanți pe calea destinderii și soluționării prin tratative a unor probleme internaționale.

Cu toate acestea, trebuie să spunem deschis că situația internațională continuă să fie complexă și gravă. Se pare că anumite cercuri consideră că este un moment prielnic de a-și intensifica activitatea antisocialistă împotriva independenței popoarelor și a consolidării independenței lor, nesocotind realitățile.

Acordurile realizate în domeniul eliminării armelor nucleare cu rază medie de acțiune nu au diminuat, de fapt, pericolul armelor nucleare, care prezintă o primejdie reală pentru însăși existența vieții pe planeta noastră. Discuțiile care au loc în legătură cu modernizarea, de către N.A.T.O., a rachetelor cu rază scurtă de acțiune, continuarea experiențelor nucleare și a acțiunilor de militarizare a Cosmosului demonstrează cu putere că nu s-a ajuns încă la înțelegerea necesară privind renunțarea la armele nucleare, la politica de forță și dictat.

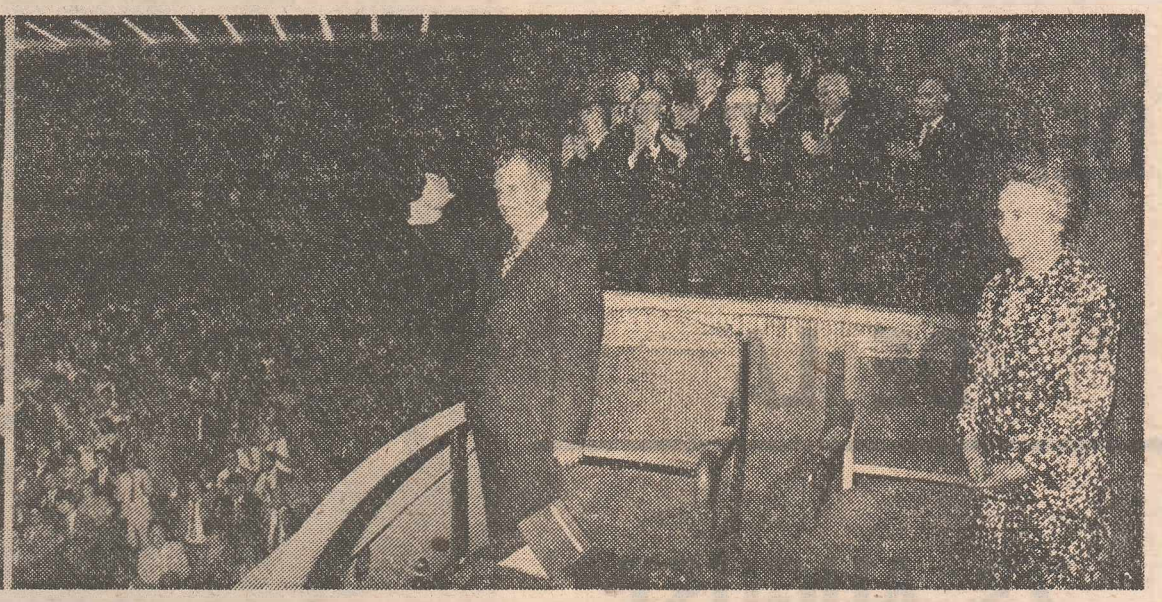
Dimpotrivă, țările N.A.T.O. au afirmat, nu de mult, că descurajarea nucleară va constitui și în viitor strategia politicii lor internaționale.

În aceste condiții este necesar să se înțeleagă de către toate popoarele că problema fundamentală a epocii noastre o constituie oprirea cursei înarmărilor și trecerea hotărîtă la dezarmare, în primul rînd la dezarmarea nucleară, la eliminarea cu desăvîrșire în mai multe etape a tuturor armelor nucleare, la oprirea experiențelor nucleare, a militarizării Cosmosului și adoptarea unei politici noi, de pace, de apărare a dreptului fundamental al tuturor oamenilor, al popoarelor la viață, la existență liberă, independentă și demnă. **(Aplauze și urale puternice ; se scandează „Ceaușescu — pace !", „Dezarmare — pace !").**

Este necesar să se treacă cu hotărîre la eliminarea armelor chimice, în strînsă legătură cu lichidarea armelor nucleare, precum și la reducerea radicală a armelor convenționale, a efectivelor și cheltuielilor militare, sub un control

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

corespunzător. Să se acționeze pentru realizarea unui echilibru la un nivel cît mai scăzut al înarmărilor, cu măsuri corespunzătoare de control, care să asigure îndeplinirea în întregime a acordurilor încheiate.

După cum este bine cunoscut, România a acționat în mod hotărît în direcția dezarmării și a trecut unilateral la reducerea armamentelor, a efectivelor militare și a cheltuielilor militare. De altfel, pe baza datelor cunoscute, România are cele mai mici cheltuieli militare și pe locuitor, și ca procent din venitul național — și avem în vedere, în viitor, să reducem și mai mult, sub 3 la sută din venitul național, cheltuielile militare.

În acest spirit, este necesar ca actualele tratative de la Viena între țările socialiste membre ale Tratatului de la Varșovia și țările din N.A.T.O. să se încheie cu rezultate cît mai bune și în termen cît mai scurt. Am considerat întotdeauna și considerăm că este necesar să se ajungă la desființarea concomitentă a celor două pacte militare — Tratatul de la Varșovia și N.A.T.O. — deoarece ele nu au reprezentat nici în trecut, și cu atît mai mult nu reprezintă astăzi, o garanție a securității și păcii în Europa.

În Europa este necesar să se înfăptuiască neabătut acordurile de la Helsinki cu privire la securitate, cooperare și dezarmare.

Să acționăm în așa fel încît între toate țările continentului nostru, fără deosebire de orînduire socială, să se realizeze o largă colaborare economică, tehnico-științifică, culturală, să mergem spre o Europă unită, a popoarelor independente, libere, hotărîte să-și asigure progresul și bunăstarea într-o strînsă colaborare, dar fără nici un amestec din afară !

România s-a pronunțat și se pronunță ferm pentru dezvoltarea unei largi colaborări în Balcani și realizarea unei zone fără arme nucleare și chimice, fără baze militare străine, a colaborării egale între popoarele din această regiune.

Ne-am pronunțat întotdeauna împotriva politicii de forță și dictat, împotriva recurgerii la forță și pentru soluționarea pe cale pașnică, prin tratative, a diferitelor probleme și litigii dintre state.

În acest spirit, salutăm încetarea războiului dintre Irak și Iran și ne pronunțăm pentru realizarea în cel mai scurt timp a unei păci trainice între cele două țări.

Salutăm pașii întreprinși spre soluționarea unor probleme litigioase din diferite zone ale lumii, din Africa, America Centrală, Indochina, și considerăm că este necesar să se facă totul pentru a se renunța cu desăvîrșire la orice amestec din afară în treburile altor popoare, pentru realizarea unei păci trainice, ca singura cale care va asigura progresul economic și social al fiecărui popor.

Ne pronunțăm ferm pentru o conferință internațională în problemele Orientului Mijlociu, pentru o pace trainică și justă, care să asigure poporului palestinian dreptul la autodeterminare, la existența unui stat independent, propriu, precum și securitatea și independența tuturor statelor din zonă, inclusiv a Israelului.

Susținem ferm soluționarea problemelor din Namibia în spiritul acordului realizat și asigurarea independenței naționale depline a poporului namibian.

În general, considerăm că este necesar să se înfăptuiască neabătut principiile Cartei Națiunilor Unite, ale altor acorduri internaționale privind respectarea independenței și securității naționale ale tuturor popoarelor, să se adopte o asemenea politică în relațiile internaționale încît să se asigure dezvoltarea puternică, economică și socială, a țărilor care și-au cucerit independența — singura cale pentru progres, pentru stabilitate și pentru o pace trainică în lume ! **(Vii și puternice aplauze).**

Ne pronunțăm ferm pentru lichidarea politicii economice de inegalitate și asuprire a altor popoare, pentru o soluție globală în problemele subdezvoltării, considerînd că se impune organizarea în cel mai scurt timp a unei conferințe internaționale, cu participarea atît a țărilor în curs de dezvoltare, cît și a țărilor dezvoltate.

În acest cadru, va trebui să se ajungă la un acord corespunzător privind problema datoriei externe a țărilor în curs de dezvoltare, la adoptarea unui program larg privind lichidarea subdezvoltării și realizarea noii ordini economice mondiale.

Numai soluționarea problemelor subdezvoltării, stabilirii unor noi relații economice, care să favorizeze atît progresul țărilor în curs de dezvoltare, cît și dezvoltarea economico-socială a tuturor statelor lumii, va asigura o adevărată stabilitate în economia mondială, va crea condiții pentru o politică de largă colaborare între toate națiunile, ca un factor hotărîtor pentru o politică de pace, pentru o lume mai dreaptă și mai bună, în care fiecare națiune să-și asigure libertatea, bunăstarea și viitorul ! **(Vii aplauze).**

Avînd în vedere problemele grave ale lumii contemporane, este necesar ca, la soluționarea lor, să participe în mod activ, în condiții de deplină egalitate, toate statele lumii, și îndeosebi țările mici și mijlocii, țările în curs de dezvoltare și nealiniate, care sînt vital interesate într-o politică nouă, democratică în viața internațională.

În același timp, se impune să crească și mai mult rolul Organizației Națiunilor Unite, al organismelor sale și al organismelor internaționale în soluționarea democratică — cu participarea tuturor statelor — a problemelor complexe ale vieții mondiale. Să facem astfel încît cu participarea tuturor statelor să asigurăm o viață liberă, mai bună pentru toate popoarele ! **(Vii și puternice aplauze, se scandează îndelung „Ceaușescu — pace !").**

Stimați tovarăși,

În spiritul tradițiilor sale internaționaliste, partidul nostru a dezvoltat larg relațiile cu toate partidele comuniste și muncitorești, cu partide socialiste, social-democrate, cu mișcări de eliberare națională, antiimperialiste, cu toate forțele democratice.

În acest spirit, sîntem ferm hotărîți să facem totul pentru a contribui la întărirea solidarității și la dezvoltarea relațiilor dintre partidele comuniste și muncitorești, la realizarea unei noi unități, bazată pe egalitate și respect al independenței fiecărui partid.

Sîntem pentru o largă colaborare cu partidele socialiste, social-democrate, cu celelalte forțe antiimperialiste, democratice, patriotice, pentru soluționarea, împreună, a problemelor grave care preocupă omenirea.

Considerăm că deosebirile de păreri în modul de soluționare a unor probleme nu trebuie să constituie un obstacol în întărirea solidarității și colaborării.

Este necesar să se adopte o poziție fermă, hotărîtă, împotriva oricăror încercări de destabilizare și de slăbire a forțelor democratice, a socialismului într-o țară sau alta.

Politica de colaborare și pace trebuie să respingă orice fel de amestec în treburile altor partide, altor popoare, altor țări !

Este dreptul suprem al fiecărui partid, al fiecărui popor de a-și elabora calea dezvoltării economice și sociale în mod independent !

Trebuie să nu uităm în nici o împrejurare învățămintele istoriei, care ne arată că tocmai lipsa de unitate în mișcarea muncitorească, între forțele progresiste a ușurat instaurarea dictaturii fasciste în Germania și în alte țări, a dus la izbucnirea celui de-al doilea război mondial.

În spiritul înaltei răspunderi în fața poporului nostru, ne adresăm tuturor partidelor și forțelor democratice, progresiste, tuturor popoarelor cu chemarea de a face totul pentru o politică și o gîndire cu adevărat nouă în relațiile internaționale, care să excludă, sub orice formă, amestecul în treburile altor state ! **(Vii și puternice aplauze).**

Să facem totul pentru triumful rațiunii, pentru o politică de dezarmare, de pace, pentru o lume fără arme nucleare și chimice, fără arme și războaie, pentru o lume a colaborării egale între toate națiunile ! **(Urale și aplauze puternice, prelungite. Se scandează „Ceaușescu, România — pacea și prietenia !")**

Deși problemele mondiale sînt complexe și grave, avem ferma convingere că, acționînd în deplină unitate și colaborare, forțele progresiste, antiimperialiste, popoarele de pretutindeni pot să schimbe cursul evenimentelor, pot să dea o perspectivă clară, de soluționare democratică, constructivă a tuturor problemelor din lumea contemporană, pot asigura victoria politicii noi, de pace și colaborare, de bunăstare și progres, de dezvoltare liberă, independentă, a fiecărei națiuni ! **(Vii și puternice aplauze)**

Stimați tovarăși,

La a 45-a aniversare a marii noastre sărbători naționale, să ne angajăm solemn că vom acționa cu toată hotărîrea pentru continua dezvoltare economico-socială a patriei, pentru întărirea unității clasei muncitoare, a țărănimii, intelectualității, a tuturor oamenilor muncii, a întregului nostru popor, în jurul gloriosului nostru partid comunist, pentru înfăptuirea neabătută a Programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare fermă a României spre visul de aur al poporului nostru, al tuturor popoarelor — spre comunism ! **(Aplauze și urale puternice, prelungite ; se scandează îndelung „Ceaușescu — eroism, România — comunism !")**

Deoarece am vorbit puțin de realizările planului pe acest an, subliniez în încheiere că este necesar să acționăm cu toată hotărîrea pentru îndeplinirea în cele mai bune condiții a planurilor de dezvoltare economico-socială pe acest an și pe întregul cincinal, asigurînd trecerea țării noastre la un nou stadiu de dezvoltare, realizarea unei noi calități a muncii și vieții întregului nostru popor, punînd astfel o bază trainică pentru planul cincinal, al 9-lea, pentru programele de dezvoltare pînă în 2000 ! **(Aplauze și urale puternice, prelungite ; se scandează „Vom munci și vom lupta, patria vom înălța !")**

Să întîmpinăm Congresul al XIV-lea al partidului cu noi realizări în dezvoltarea socialistă a patriei, în ridicarea gradului de civilizație, a bunăstării și fericirii întregii națiuni ! **(Aplauze și urale puternice, prelungite ; se scandează îndelung „Ceaușescu reales la al XIV-lea Congres !")**

Să consacrăm întreaga noastră putere de muncă cauzei înfloririi și prosperității României socialiste, întăririi independenței și suveranității naționale, cu încrederea fermă în politica revoluționară a partidului nostru comunist, în forța unită a poporului nostru, constructor conștient al propriului său viitor. **(Aplauze și urale puternice, prelungite ; se scandează puternic „Ceaușescu și poporul !")**

Vă urez tuturor, dragi tovarăși, urez tuturor oamenilor muncii, întregului popor, noi și tot mai mari succese în ridicarea patriei noastre pe noi culmi de progres și civilizație, în înaintarea fermă spre înaltele piscuri ale comunismului, de afirmare a forței și capacității creatoare a poporului nostru. Viață veșnică națiunii noastre, în deplină libertate și independență, în rîndul națiunilor lumii ! **(Aplauze și urale puternice, prelungite ; se scandează îndelung „Ceaușescu să trăiască, România să-nflorească !")**

Trăiască Partidul Comunist Român, forța politică conducătoare a întregii națiuni, pe calea făuririi socialismului, a bunăstării, a comunismului ! **(Urale și aplauze puternice ; se scandează îndelung, minute în șir „Ceaușescu — P.C.R. !")**

Trăiască minunatul și eroicul nostru popor, constructor conștient și ferm al socialismului pe pămîntul patriei noastre ! **(Aplauze și urale puternice, prelungite ; se scandează îndelung „Ceaușescu și poporul !")**

Trăiască și să devină tot mai înfloritoare și puternică patria noastră — Republica Socialistă România ! **(Aplauze și urale puternice, prelungite ; se scandează îndelung „Ceaușescu — România, știința noastră și mîndria !")**

Să triumfe lupta unită a tuturor forțelor progresiste, antiimperialiste, a tuturor popoarelor, pentru dezarmare, pentru pace, pentru colaborare, pentru o lume mai dreaptă și mai bună pe planeta noastră !

(Aplauze și urale puternice, prelungite. Toți cei prezenți în sală se ridică în picioare și ovaționează îndelung, într-o atmosferă de puternică unitate, pentru Partidul Comunist Român — forța politică conducătoare a națiunii noastre — pentru secretarul general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU)

GRANDIOASA DEMONSTRAȚIE DE LA 23 AUGUST

Omagiu fierbinte patriei eterne

23 August, o zi care, în urmă cu 45 de ani, a marcat cel mai important eveniment din existența multimilenară a poporului nostru, aniversat ca un moment istoric de referință. Victoria revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă a deschis calea transformărilor revoluționare în România, a asigurării independenței și suveranității țării, a libertății celor ce muncesc. Grandioasa manifestație dedicată zilei de 23 August s-a desfășurat pe esplanada din fața edificiului noului Muzeu Național de Istorie — construcție monumentală a Capitalei, în peisajul înnoit al orașului, cu Dîmbovița, amenajată și înfrumusețată și în apropierea metroului, artera de referință în transportul bucureștenilor, ctitorii măreție ale acestei înfloritoare perioade din istoria patriei, cunoscută tuturor sub numele de „Epoca Nicolae Ceaușescu".

Desfășurată în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, și a tovarășei Elena Ceaușescu, Marea demonstrație a oamenilor muncii a început în acordurile Imnului de stat al Republicii Socialiste România. Ea a fost prefațată de defilarea unor unități militare. Semnificativă imagine a potențialului actual al oștirii române, defilarea unităților militare a reflectat marile progrese înregistrate în anii socialismului în toate sectoarele economiei naționale, capabilă să înzestreze în prezent armata cu tehnică avansată. În aceste momente de aleasă sărbătoare, ofițerii, maiștri militari, subofițerii și ostașii armatei noastre pașnice au raportat cu mîndrie despre rezultatele deosebite obținute în pregătirea de luptă și politică, în activitatea amplă și complexă consacrată pregătirii pentru apărarea patriei, înfăptuirii obiectivelor cuprinse în ordinele comandantului suprem. Defilarea în continuare a gărzilor patriotice, urmată de trecerea prin fața tribunei oficiale a formațiunilor de apărare civilă, a detașamentelor de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei și pionierilor, a formațiunilor de Cruce Roșie s-a constituit într-o elocventă mărturie a hotărîrii cu care oamenii muncii, tineretul, întregul popor, strîns unit în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, participă la transformarea în viață a politicii în domeniul apărării patriei, stînd de strajă la hotarele țării, veghind la integritatea măreților noastre împliniri socialiste, gata, la nevoie, să apere cu arma în mînă libertatea, independența și suveranitatea României socialiste.

Sunetele de trompetă au anunțat sosirea în fața tribunelor a grupurilor de pionieri din școlile Capitalei. Voioși și sprinteni, pionierii au conturat un spectacol emoționant. În numele milioanelor de copii din întreaga țară, ei au adresat tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu cuvinte de aleasă dragoste și recunoștință pentru minunatele condiții de viață, învățătură și recreere asigurate celor mai tinere vlăstare ale patriei, viitori constructori ai socialismului și comunismului în România. Expresie a acestor sentimente, un grup masiv de pionieri a urcat la tribuna oficială unde a înconjurat cu dragoste și respect pe tovarășul Nicolae Ceaușescu și pe tovarășa Elena Ceaușescu, oferindu-le în dar simbolice buchete de flori.

Atmosfera de sărbătoare entuziastă a continuat cu demonstrația celor ce muncesc în întreprinderile Capitalei, în institutele de cercetare și proiectare, în unitățile de învățămînt și cultură, de ocrotire a sănătății, în celelalte sectoare de activitate. Trecerea lor prin fața tribunelor a prilejuit evidențierea marilor prefaceri revoluționare petrecute în București, ca pretutindeni în țară în anii socialismului și, mai ales, în perioada de împliniri fără egal în istoria patriei, inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului, ce poartă numele ctitorului României socialiste moderne — Epoca Nicolae Ceaușescu. De o manieră impresionantă sînt succesele pe care colectivele muncitorești bucureștene le-au obținut în cinstea marii sărbători, prin hărnicie, pricepere și dăruire, sub conducerea puternicei organizații de partid a Capitalei. Raportul muncitoresc înfățișat a cuprins realizări de seamă în îndeplinirea sarcinilor de plan, îndeosebi a producției pentru export, în asimilarea de produse noi, cu performanțe de nivel mondial, în modernizarea proceselor de fabricație, în creșterea continuă a eficienței economice. Aceste rezultate de prestigiu își găsesc expresia în îndeplinirea de către industria Capitalei cu 21 de zile mai devreme a planului pe 3 ani și opt luni din actualul cincinal, asigurîndu-se astfel o producție suplimentară de 13 miliarde lei. Zecile de mii de demonstranți au dat glas hotărîrii ferme a tuturor celor ce muncesc în București, în județele țării de a urma neabătut partidul, pe secretarul său general, de a acționa în spirit revoluționar pentru înfăptuirea programului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism. Desfășurată sub semnul adeziunii depline la politica internă și externă a partidului și statului, demonstrația muncitorilor din Capitală și a colectivelor de oameni ai muncii din toate județele țării a pus în lumină voința lor, voința întregului popor ca tovarășul Nicolae Ceaușescu să fie reinvestit la Congresul al XIV-lea al partidului în funcția supremă de secretar general al Partidului Comunist Român — garanția înfăptuirii exemplare a programelor de dezvoltare multilaterală a patriei, înaintării ei neabătute pe calea socialismului și comunismului. Pe parcursul întregii demonstrații desfășurată miercuri, 23 August, în peisajul înnoitor care înconjoară noul Muzeu Național de Istorie, oamenii muncii au scandat lozinci sugestive pentru atașamentul lor față de partid, față de secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, aceeași atmosferă de fierbinte patriotism, de hotărîre de a munci neabătut pentru a da contur măreților obiective din Proiectul Programului-Directivă pentru Congresul al XIV-lea al P.C.R. dominînd demonstrațiile sărbătorești desfășurate în toate centrele de județ din țară.

Marea demonstrație a oamenilor muncii din Capitală a conturat cu pregnanță încă un adevăr călăuzitor al politicii românești : lupta pentru pace. Coloanele de oameni ai muncii au scandat fără întrerupere dorința lor fierbinte de pace, exprimînd voința fermă a poporului nostru de a munci și viețui fără pericolul conflagrațiilor și armelor nucleare. Tineri și vîrstnici, bărbați și

și bravului iubit conducător

femei, au scandat „Jos armele nucleare", „Să înceteze cursa înarmărilor", „Dezarmare — Pace".

Mesajul generos al artei, dorința de a crea liberi, de a munci nestingherit la concepe-rea și realizarea marilor valori spirituale au fost aduse la această sărbătoare de participanții la cea de-a VII-a ediție a Festivalului național „Cîntarea României", mișcare artistică de mari proporții, care dovedește resursele inepuizabile ale poporului nostru în domeniul creației științifice și tehnice, al îmbogățirii permanente a vieții cultural artistice, a tezaurului spiritual al națiunii române. În șuvoiul neîntrerupt al demonstranților, în această zi de sărbătoare s-au aflat, într-o participare numeroasă și entuziastă, colective de muncă din toate județele țării. Numeroase panouri și grafice, machete și imagini fotografice au ilustrat convingător progresele uriașe înregistrate în fiecare județ în toate domeniile vieții economico-sociale, conturînd prin însumare însuși chipul înfloritor al României socialiste de astăzi. Împreună cu satisfacția față de roadele muncii lor, cei care au trecut prin fața tribunelor și-au manifestat, în calitate de proprietari, producători și beneficiari ai avuției naționale, deplina mîndrie patriotică de a fi făurarii acestei societăți noi, a muncii și creației libere, așa cum este definită sintetic în concepția secretarului general al partidului — construirea socialismului cu poporul, pentru popor.

Conform tradiției, marea demonstrație a oamenilor muncii s-a încheiat cu defilarea sportivilor, prezenți și de această dată cu importante succese în competițiile interne și externe. Mii de tineri au înscris cu trupurile lor numele partidului și al țării, numele secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cuvîntul „pace" precum și cifrele indicînd congresele partidului, începînd cu Congresul al IX-lea.

Momentul final al grandioasei manifestații din Capitală s-a desfășurat într-o atmosferă solemnă, cu intonarea imnului Frontului Democrației și Unității Socialiste „E scris pe tricolor unire", simbolizînd, ca și întreaga demonstrație, coeziunea strînsă a întregii noastre națiuni în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, hotărîrea neabătută a tuturor cetățenilor patriei de a înfăptui fără preget, într-un autentic spirit revoluționar, planurile și programele de dezvoltare economico-socială a patriei, de a asigura ridicarea ei pe noi trepte de progres și civilizație.

CORNEL NISTORESCU ■

Reporter în coloană

Inimă lîngă inimă

Lumina dimineții mă învăluie cu limpezimea chihlimbarului pur, bucurîndu-mi ochii cu reflexele-i arămii. Îmi pierd privirea în albastrul firului de apă și încerc să recompun aurora dimineții de atunci. Anii nu-mi ajung să cobor în faptul zilei de foc născută cu patru decenii și jumătate în urmă, dar însemnătatea ei am simțit-o în adîncul ființei învățînd să prețuiesc cum se cuvine libertatea cucerită atunci. Am înțeles că forța ce a dat cutezanță gîndului și tărie brațelor de a schimba cursul istoriei a izvorît din speranța de milenii a neamului meu, din pămîntul jertfit cu sînge românesc și împlinită acum în rodul verilor de aur. Mă las absorbit de șirul uman ce se formează și se scurge asemenea unui izvor năvalnic, sporindu-și necontenit puterea. Braț lîngă braț, inimă lîngă inimă, într-o deplină unitate de conștiință, coloana muncitorească se îndreaptă spre înnoitul bulevard. Sîntem o Dunăre de cuget și simțire curgînd cu forța și încrederea ce doar Carpații pot să o măsoare. Marea demonstrație a oamenilor muncii din Capitală prilejuită de cea de-a 45-a aniversare a revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, a început.

Păşesc alături de oamenii muncii din sectorul 1 în chiar primele rînduri ale marii manifestații. Șansa de a te prezenta înaintea Președintelui țării cu satisfacția rezultatelor muncii tale reprezintă un moment cu o amplă încărcătură semnificativă, intensitatea sentimentelor strălucind în ochii tuturor. Transpunînd în fapte cerințele formulate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, oamenii muncii din sectorul 1 au raportat în urmă cu cîteva zile îndeplinirea planului la producția-marfă pe primele 8 luni ale anului, creînd condițiile necesare ca pînă la sfîrșitul lunii să obțină o producție suplimentară în valoare de 500 milioane de lei.

Privesc cu atenție chipurile celor ce mă înconjoară și le admir demnitatea izvorîtă din conștiința lucrului împlinit. Fără să vreau, revăd augustul unor ani trecuți cînd, pe umerii tatălui, eram purtat prin fața tribunei. „Niciodată nu ai să pricepi cu adevărat de ce sîntem noi azi atît de mîndri, îmi spunea el cu o undă de tristețe în glas, tu nu ai să înțelegi niciodată ce înseamnă să mergi drept pe un drum pe care pînă ieri erai obligat să te tîrăști". Da, niciodată nu a trebuit să mă tîrăsc, din contră, generației mele i s-a oferit în urmă cu aproape un sfert de veac, șansa de a păși drept și demn pe un drum al împlinirilor.

Străbatem bulevardul larg, admirînd clădirile sale trainice și elegante, înălțate într-un ritm fantastic. Trec zilnic prin această zonă și pot să afirm că arhitectura sa a fost zămislită sub ochii mei. Mai țin foarte bine minte vechile clădiri desprinse dintr-un decor de început de secol. Chiar în acest loc era o clădire ciudată ca un vapor răsturnat, iar peste drum sta înfiptă biserica ce a dat nume străzii, strămutarea ei din mijlocul arterei nou croite cerînd mai mult efort și timp decît înălțarea blocului de

(Continuare în pagina 10)

EUGEN NEGREA ■

Prin noi iubita Românie Liberă-n veci va înflori

(Urmare din pagina 9)

lîngă ea. Însăși artera ce o străbatem reprezintă un exemplu elocvent al prefacerilor survenite în ultima vreme. Fosta stradă, mereu sufocată de circulația densă, a devenit în numai cîteva luni un bulevard larg, străjuit de clădiri monumentale, traversat de apa limpede a Dîmboviței și goana neîntreruptă a metroului.

Ne apropiem de momentul trecerii prin fața tribunei oficiale și pe toți ne încearcă o firească emoție.

Pe mulți din cei cu care împărtășesc bucuria acestei clipe sărbătorești îi cunosc foarte bine, le-am fost oaspete acasă sau la locul de muncă, am scris despre ei și i-am îndrăgit. Iată, tînărul înalt din stînga mea e inginer geolog la un institut de profil. A venit de cîteva zile acasă ca să se bucure de cel de-al doilea copil al său, o fetiță frumoasă ca-n povești. Pînă la toamnă nu poate fi întîlnit decît pe creasta Făgărașului, unde descifrează convulsiile Pămîntului.

Privirea limpede ce scrutează depărtările este a uneia din profesoarele ce mă uimește mereu cu migala cu care șlefuiește caratele cunoașterii. Cel din fața mea construiește avioane iar celălalt ne dă zilnic siguranța călătoriilor noastre subterane. Recunosc chipul acelui tînăr tăcut întîlnit în una din marile întreprinderi ale sectorului. Încercam să-i cunosc viața dar, cu toate eforturile mele, răspunsurile lui rămîneau monosilabice. Venise din nordul țării, a urmat școala profesională, liceul și acum urma cursurile Politehnicii. Da, are familie tînără, s-a mutat recent într-un apartament confortabil și muncește cu multă plăcere într-o întreprindere modernă. Mă interesează realizările lui din domeniul inovațiilor ? Ei da, acesta este un subiect grozav și ar avea multe noutăți, în rest ce să-mi spună ? E un tînăr ca oricare altul. Aș vrea să-l întreb pe fiecare ce gîndește în aceste momente, cu ce sentimente a venit la marea sărbătoare dar întrebarea mea e tardivă. Răspunsul țîșnește răspicat din mii de piepturi în momentul trecerii prin fața conducătorilor iubiți.

„Ceaușescu-P.C.R. !" Inseparabila dualitate exprimă esența unui adevăr fundamental ce stă la baza măreței realizări ale poporului nostru, în special în perioada scursă de la Congresul al IX-lea, el reprezentînd totodată garanția edificării cu succes a societății socialiste multilateral dezvoltate si înaintare a României sore comunism.

„Ceaușescu reales la al XIV-lea Congres !" răsună cu însuflețire și cuvintele au tăria unui legămînt. Este legămîntul nostru, al tuturor, făcut acum, la ceas de sărbătoare, de a acționa strîns uniți în jurul partidului, al conducătorului său încercat, pentru a asigura libertatea și independența patriei noastre.

Reporter în coloană

Cum nici n-am visat

O fotografie cu un bot de copil, cu brațele întinse ca o speranță spre lume, un petic de manifest : „frați muncitori, să ne ridicăm la luptă pentru izgonirea jefuitorilor nemți din țară....", zece medalii și o monografie a uzinei Mecanică Fină. Zestrea de suflet a lui Vasile Nicolae, păstrată cu grijă într-o casetă pe care a încrustat o dată : 1944. „În acel an, soția mi-a dăruit o fetiță și, pot spune, că s-a născut a doua oară țara. Tot atunci, fabrica noastră SET de lîngă Obor, actuala Mecanică Fină, a făcut primul pas spre un alt drum : n-a mai reparat avioane de vînătoare nemțești, ci a început să construiască batoze și secerători. E tot ce mi-am dorit atunci mai mult eu, muncitorul și comunistul răzvrătit împotriva vieții noastre necăjite. Și astăzi, la tribună, asistînd la grandioasa manifestație, dedicată marii sărbători de la 23 August, prilej pentru oamenii muncii din Capitală de a raporta succesele obținute în cinstea istoricei aniversări, de a da glas sentimentelor de adîncă dragoste și recunoștință față de partid, față de tovarășul Nicolae Ceaușescu pentru marile prefaceri și împliniri ale patriei și poporului, am trăit sentimentul că am avut pentru ce lupta în acei ani de negură. Deși acum pensionar, mă duc des la Mecanică Fină, fabrica în care mi-am investit inima și viața. Vechile ateliere mohorîte au devenit uzina modernă, specializată în aparate de măsură și control perfecționate, în ceasuri de precizie, cu tehnologii de vîrf.

Nu mă mai satur să colind Bucureștiul, să-i sorb noile frumusețI.

Vasile Nicolae a fost unul din muncitorii care a luptat pentru 23 August 1944, care a pregătit și el cu viața lui acest decisiv macaz de istorie pentru țară. „Noi, cei din celula de partid a fabricii SET, ne întîlneam într-o casă conspirativă din Colentina, la doi pași de un post de jandarmerie. În după amiaza de 22 August, am fost chemați într-o casă de pe Aleea Alexandru și, în zori, am primit arme. Și acum parcă aud uralele de la podul Băneasa cînd tunurile ostașilor români și puștile noastre, ale muncitorilor din gărzile patriotice, i-au pus pe fugă pe nemți.

Au urmat „Totul pentru front, totul pentru victorie", alegerile din '46, cu victoria întîiului guvern al celor mulți. Vasile Nicolae a așezat la temelia lor și fapta și gîndul lui. A fost mereu acolo, în miezul fierbinte al devenirii țării și, alături de ea, al noii uzine, de care nici nu a conceput să se despartă. A condus atelierul de strungărie după ce a urmat seara școala de maiștri. Pînă la ieșirea la pensie. S-a bucurat că a putut mîngîi în ultimii ani la manometre sofisticate, presostate, mașini cu comandă numerică, că a simțit pulsul nou al Mecanicii Fine.

„Am gustat de mic din amarul rețetei capitaliste, propuse și astăzi de binevoitori deghizați prin gangurile istoriei. Am luptat ca fiica mea nici să nu aibă habar cum arăta casa de paiantă a copilăriei mele, să nu simtă niciodată cît de triste pot fi niște lacrimi, ca acelea ale mamei cînd m-a anunțat, după un an, că nu mai are bani să mă înscrie la școală. Fiica mea, este cercetătoare la Institutul de Meteorologie, iar nepoata pornește în fiecare dimineață spre amfiteatrele luminoase ale Institutului Politehnic din fosta groapă a mahalalei Militari. Într-o vară, fiica m-a plimbat cu Dacia ei prin țară. Mi-am păstrat într-un sertar al sufletului toate imaginile noului chip al țării. Sînt tocmai visele noastre, ale celor cu arma în mînă din ziua de 23 August de acum 45 de ani. Te simți tînăr cînd ai șansa unei asemenea mulțumiri. Astăzi, la tribună, mi-am spus că printre marile împliniri ale patriei, durate cu precădere de cînd la cîrma ei se află cel mai bun dintre noi, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se regăsește și ctitorirea a peste 23 de milioane de noi destine, răsărite din istoria înfloritoare a României Socialiste".

FLORIN CONDURĂȚEANU ■

Reporter în coloană

Prezent și viitor

Oradea, 23 August 1989, orele 8,30. Piața Independenței, din municipiul de pe malul Crișului Repede, căreia edilii i-au dat în zilele acestea un chip nou, atrăgător și modern, străjuită de monumentul dedicat memoriei voluntarilor transilvăneni care au luptat alături de armata română în războiul pentru cucerirea independenței de stat a României din anul 1877, a fost, pentru prima oară, martora uneia din cele mai grandioase și înălțătoare demonstrații ce au avut loc vreodată în Oradea, manifestare prilejuită de împlinirea a 45 de ani de la istorica revoluție de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944, la care au participat peste 120 000 de oameni ai muncii din municipiu. Noile, frumoasele și impozantele blocuri din Piața Independenței sînt străjuite de imense steaguri roșii și tricolore și împodobite cu portrete ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Conform tradiției, primii care au trecut prin fața tribunelor au fost luptătorii din gărzile patriotice ale întreprinderilor din Oradea, gata oricînd să răspundă prin fapte cutezătoare de eroism chemărilor partidului, pentru apărarea cuceririlor revoluționare ale poporului nostru. Cu mîinile încleștate strîns pe arme, cu privirea mîndră și demnă, în rînduri perfect aliniate, au defilat prin Piața Independenței formațiunile gărzilor patriotice de la Întreprinderea „Înfrățirea", I.S.P. MT., „Electrocentrale", „Sinteza", I.R.U.C. și „Miorița", urmate de detașamentele de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei de la Întreprinderea mecanică, I.M.P.S., „Solidaritatea" și Întreprinderea textilă „Crișana". Între tinerii în uniforme albastre au defilat prin fața tribunelor și membrii expediției uteciste „Pe urmele glorioasei armate române eliberatoare". Au urmat apoi formațiunile de pionieri din cercurile tehnico-aplicative de circulație, sanitar și pompieri de la Liceul de filologie-istorie și școlile generale nr. 7, 12, 15 și 18. În piață au pătruns pe urmă detașamentele de apărare civilă de la Întreprinderea „Metalica", C.P.L. și Întreprinderea de încălțăminte „Arta". Cinstea deosebită de a deschide demonstrația oamenilor muncii orădeni a revenit harnicului și inventivului colectiv al Întreprinderii „Metalica", unitate distinsă cu înaltul titlu de „Erou al Muncii Socialiste". Rînd pe rînd au defilat prin fața tribunelor tineri purtînd distincțiile Ordinului Muncii clasa I, membrii echipei de dansuri populare din unitate și un car alegoric ce a ilustrat sugestiv gama deosebit de largă de bunuri de consum produsă aici, precum și calitatea lor recunoscută pe plan mondial.

— Cum vă numiți și ce faceți la Întreprinderea „Metalica" ?

— Mă numesc Petru Timofte și sînt maistru la această unitate.

— Care sînt gîndurile și sentimentele dv. acum, cu ocazia deschiderii de către Întreprinderea „Metalica" a demonstrației oamenilor muncii din municipiul Oradea ?

— Sînt deosebit de mîndru de onoarea rezervată întreprinderii unde lucrez de mai bine de 17 ani. Dacă altădată, eram mai la urmă, cu alte cuvinte „încheietori de pluton", la demonstrație, iată, azi, cu ocazia împlinirii a 45 de ani de la mărețul act de la 23 August 1944, sîntem primii care defilăm prin fața tribunei oficiale. Singurul lucru care ne-a propulsat în față a fost numai munca, o muncă cutezătoare, necurmată și fără preget.

— Văd în rîndurile celor care au demonstrat alți oameni ai muncii de la „Metalica" la fel de entuziaști ca și dv. Mi i-ați putea aminti ?

— Da, sînt maiștrii Florian Lup, Teodor Turcuș, ing. Virgil Costescu de la secția 2 montaj, subing. Liviu Copos, Miron Hus, muncitoarele Ecaterina Szakal, Elena Popovici, Janos Popovici, Cornel Trifa de la sculărie și subinginer Liviu Sidea de la serviciul C.T.C. Sînt numai o mînă de oameni din cei 3 000 ai întreprinderii care raportează în aceste zile realizarea și depășirea planului la export și realizarea producției pe primele 8 luni ale acestui an înainte de această istorică zi pe care noi, cei de la „Metalica", nu o vom uita niciodată. Și vom căuta să muncim mereu cît mai bine, așa cum ne îndeamnă secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Prin fața tribunelor au defilat apoi oamenii muncii de la unitățile distinse cu Ordinul Muncii și drapelul de fruntaș pe ramură de la C.P.L., T.A.G.C.M.B., I.M.P.S., „Alumina", Întreprinderea poligrafică „Crișana", Întreprinderea de sere, Întreprinderea de confecții, I.P.P.S. și Baza nr. 4. Purtînd drapele roșii și tricolore, portrete ale tovarășului Nicolae Ceaușescu și ale t o v a r ă ș e i Elena Ceaușescu, panouri și pancarte, prin sugestive care alegorice, zecile de mii de oameni ai muncii din municipiul de pe Crișul Repede au adus un vibrant omagiu activității exemplare, consacrată din fragedă tinerețe cauzei partidului și poporului, celor mai nobile țeluri ale libertății, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, militant de frunte pentru instaurarea păcii și înțelegerii între popoarele lumii, om politic de largă reputație mondială. Scandînd numele secretarului general al partidului, au defilat prin fața tribunelor oamenii muncii din unitățile de industrie ușoară și prelucrarea lemnului, din unitățile consiliului popular județean și ale agriculturii, din unitățile de transporturi și telecomunicații, cele de construcții și gospodărie comunală, membrii cooperativelor meșteșugărești și ai cooperativelor de producție, achiziții și desfacerea mărfurilor, oamenii muncii din unitățile comerciale și de turism, din unitățile sanitare și de învățămînt, din instituțiile de stat și de cultură. Au urmat apoi formațiile artistice profesioniste și de amatori, participante și laureate ale Festivalului național „Cîntarea României", precum și coloana impresionantă a sportivilor orădeni care au raportat importante succese în cadrul marii competiții naționale „Daciada", precum și în întrecerile internaționale.

Într-o impresionantă unitate de gînd și de simțire, coloanele demonstranților au dat glas unanimei adeziuni a oamenilor muncii orădeni la Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. cu privire la realegerea la Congresul al XIV-lea în înalta funcție de secretar general al partidului nostru a celui mai iubit fiu al poporului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, Erou al Păcii, garanție de nezdruncinat pentru prezentul și viitorul comunist al scumpei noastre patrii, Republica Socialistă România.

PAȘCU BALACI ■

Reşiţa, 23 August, schimbul I:

OŢEL ŞI ISTORIE

Simţi, încă de la intrarea în imensa hală a laminoarelor din cadrul combinatului siderurgic reşiţean, o anume vibraţie. O încordare bine stăpînită a oamenilor, transmisă parcă blumurilor de fontă intrate chiar acum în cuptorul laminorului de profile mijlocii şi, mai departe, metalului incandescent care coboară de la limita stării lichide în noua aventură a unui volum geometric fix. Şeful secţiei, inginerul Bazil Grămadă, îmi face semn că deocamdată nu e timp pentru întrebări. Într-adevăr, observ că aici nu se vorbeşte, deşi oricum vocile ar fi acoperite de trepidaţia liniei de laminare, de uruitul greu al macaralelor şi podurilor rulante. Şi mai tîrziu înţeleg că nici loc nu prea e pentru cuvinte, căci ele nu s-ar putea strecura decît între noi şi proba noului profil lat care a ieşit acum de pe linie, redevenit metal, cu totul altfel de metal, dar în acest spaţiu intervine brusc şuşuitul maistrului Alexandru Chilianu şi clipa de emoţie pentru Ion Chiser şi Mihai Kollman, pregătiţi să dea drumul probei următoare.

— O sută patruzeci pe patruzeci — constată şi inginerul Grămadă, adăugînd, mai mult pentru mine : e-n regulă.

Se dă semnalul pentru începerea producţiei pe noile dimensiuni de laminare şi în cuptorul nr. 1 intră ritmic bucăţile de fontă încălzite pînă în pragul lichefierii, adică la 1 250 de grade.

— Nu puteam pierde nici acest start — îmi explică maistrul Chilianu, şeful schimbului şi deţinătorul locului I în întrecerea pe combinat. În primul rînd fiindcă astăzi e ziua de 23 August, pe care o pregătim nu de ieri, de alaltăieri, ci de luni de zile. Sîntem într-un avans considerabil faţă de prevederile planului (la sfîrşitul lunii iulie l-am îndeplinit la producţia marfă, iar în 2 august la cea fizică, pe primele opt luni ale anului). Acum, în timp ce colegii noştri din celelalte schimburi defilează în noul centru al municipiului, noi ne-am propus o misiune de onoare : depăşirea recordului de laminate pe durata unui schimb.

E 23 August ora 11 şi laminatorii în mijlocul cărora mă aflu şi-au realizat deja planul pe întreaga zi, intrînd în depăşiri. Zece tone în plus pînă acum. Vor fi 40 pînă la terminarea programului. De aceea tensiunea din gesturi şi priviri, liniştea bucuroasă şi încordată a oamenilor.

...Şi competiţia. Dubla competiţie — completează Nicolae Andriţoi, secretarul de partid al secţiei. Întîi, cu cei de la celelalte laminoare. La 3 august, laminorul de profile uşoare atingea nivelul sarcinilor prevăzute pentru primii 3 ani şi 8 luni din acest cincinal. La 10 august, laminorul de profile grele depăşea planul pe aceeaşi perioadă. La 18 august, angajamentul anual al tuturor liniilor de laminare era îndeplinit. Lupta cu timpul a devenit însă mai acerbă. Ea presupune calitate şi iar calitate, atenţie şi precizie sporite, organizare fără cusur a liniilor tehnologice şi a operaţiilor de lucru. Aşa că maistrul Chilianu avea dreptate vorbind de ritmul sutelor de zile care au prefigurat succesele dedicate marii sărbători, ritm care va asigura, pînă la Congresul al XIV-lea al partidului, depăşirea substanţială a tuturor angajamentelor asumate.

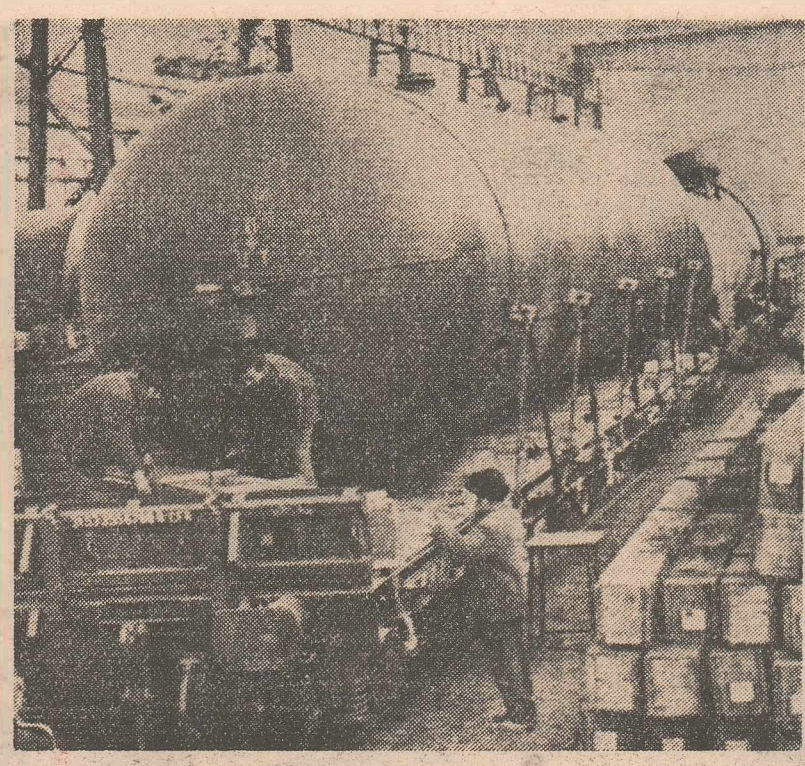
— A doua competiţie — spune Nicolae Andriţoi — e tot cu timpul, dar, cum să vă spun, cu altfel de timp. Cu un trecut care pentru noi înseamnă mai mult decît tradiţie. O şcoală a conştiinţei politice şi a competiţiei profesionale. Şcoala asta a împlinit, odată cu siderurgia reşiţeană, 218 ani. Şi s-a construit zi după zi, cu oameni adevăraţi, mulţi dintre ei sînt muncitori din tată-n fiu. Eu sînt mai tînăr (nu vă uitaţi că am părul alb şi sînt siderurgist din 1949), am prins numai ultimele patru decenii. Dar am lucrat alături de vechi muncitori ca Lazăr Petrescu, Marin Ioniţă, Ion Covrig şi alţii care au format, imediat după august 1944, un puternic nucleu de comunişti şi care au sprijinit cu toată fiinţa lor frontul antihitlerist şi apoi reconstrucţia ţării. Secţia laminoare era atunci — şi a rămas şi acum — singura producătoare de şine de cale ferată din ţară. Am produs, în anii de după naţionalizare, mii de kilometri de şine, milioane de tone de profile cerute ca apa şi aerul în construcţia de poduri, clădiri sau hale industriale, mii de roţi pentru locomotivele cu aburi care plecau spre toate zările. Iertaţi-mă, nu vreau să credeţi că fac istorie. Eu vorbesc aici, la modul concret, despre muncă, despre angajare, despre revoluţie.

Aşadar, la Reşiţa se face — şi se face bine — istorie. Pe pagina de astăzi a acestei istorii, laminoarele — cea mai veche secţie de laminoare din ţară, născută în primul deceniu al veacului XX — se înscrie ca secţie fruntaşă a combinatului siderurgic, constituind o marcă de prestigiu în ţară şi peste hotare.

...23 August ora 12. Ziua record continuă cu aceeaşi precizie, cu aceeaşi vibraţie. Ceva aici fascinează. Probabil incandescenţa. Nu doar a metalului, ci şi a oamenilor. Răsfrîngînd incandescenţa unei epoci.

RADU CIOBOTEA ■

LIBERTATEA a dat munci
Azi, MUNCA dă t

Anul acesta, Întreprinderea de utilaj minier Petroşani împlineşte 80 de ani de activitate. Înfiinţată în 1909, cu scopul iniţial de a repara şi întreţine utilajele şi instalaţiile cu care erau dotate la acea dată minele Văii Jiului — „dacă roabele, rîznuţele şi potcoavele se puteau numi instalaţii", punctează ironic actualul director al întreprinderii, dr. ing. Kelemen Iosif. Practic, marea întreprindere de acum a funcţionat aproape douăzeci de ani ca un fel de atelier mai măricel. Abia prin 1926—1927 s-a pus în funcţiune primul cuptor de turnătorie ceea ce presupune că atelierul şi-a schimbat firma în uzină putînd trece la operaţii mai complexe şi chiar la fabricarea unor utilaje. Prin 1937, un fapt de notorietate naţională a pecetluit biografia istorică a întreprinderii : „Coloana infinitului", celebra osie a lumii gîndită de gorjeanul Constantin Brâncuşi a fost turnată aici avîndu-l ca inginer şef pe Georgescu Gorjanu.

Ceea ce se ştie însă mai puţin în legătură cu faptul acesta, şi ceea ce poate nu s-a scris nicăieri pînă acum — mai ţine să precizeze directorul Kelemen, cu mîndria unui posesor de documente excepţionale — e că modulele de lemn ale fiecărui element („mărgelele", cum le numeau tehnicienii) au fost cioplite personal de mîna Marelui Meşter, care în toată această perioadă a locuit la Petroşani. Şi acum, faptul stupefiant : deşi, în aparenţă, modulele **Coloanei** sînt perfect identice, în realitate ele nu sînt la fel. Conform documentaţiei întocmite (şi păstrate la Arhivele Statului), fiecare element are ceva particular. Cînd l-a văzut prima dată cioplind pe Brîncuşi, meşterul de la modelăria uzinală a avut impresia că-i sare barda din mînă într-atît de neregulate îi erau mişcările. Abia mai tîrziu, după ce au lucrat mai mult timp împreună, şi-a dat seama de subtilitatea încorporată în fiecare gest al marelui Brâncuşi.

După naţionalizare, uzina a intrat în procesualitatea dezvoltării cunoscută de întreaga noastră industrie, funcţionînd în structura Combinatului minier, iar după Congresul al IX-lea al Partidului, îndeosebi după 1970, cînd pe întreaga Vale a Jiului s-a iniţiat un amplu proces de mecanizare a mineritului, întreprinderea „a sărit" pur şi simplu într-o nouă etapă a destinului său care a presupus asimilarea tuturor utilajelor moderne pentru minerit, aduse pînă atunci din import, abandonîndu-se problemele de reparaţie şi trecîndu-le în obiectivele unei instituţii paralele (I.P.S.R.U.-E.E.M.), întreprinderii revenindu-i exclusiv sarcinile complexe ale fabricaţiei utilajului minier.

Cum e şi firesc, s-a alocat imediat un mare volum de investiţii. În prezent, Întreprinderea de utilaj minier Petroşani trece printr-o a III-a etapă a ascensiunii sale care s-ar putea numi a modernizării, a dezvoltării intensive, calitative. Dacă ar fi să comparăm actuala producţie marfă industrială cu cea realizată în 1977, ea a crescut de 6 ori, producţia fizică, de aproape 4 ori, iar productivitatea muncii, de 2,5 ori, în paralel cu efectivele de muncitori care s-au dublat şi ele.

■

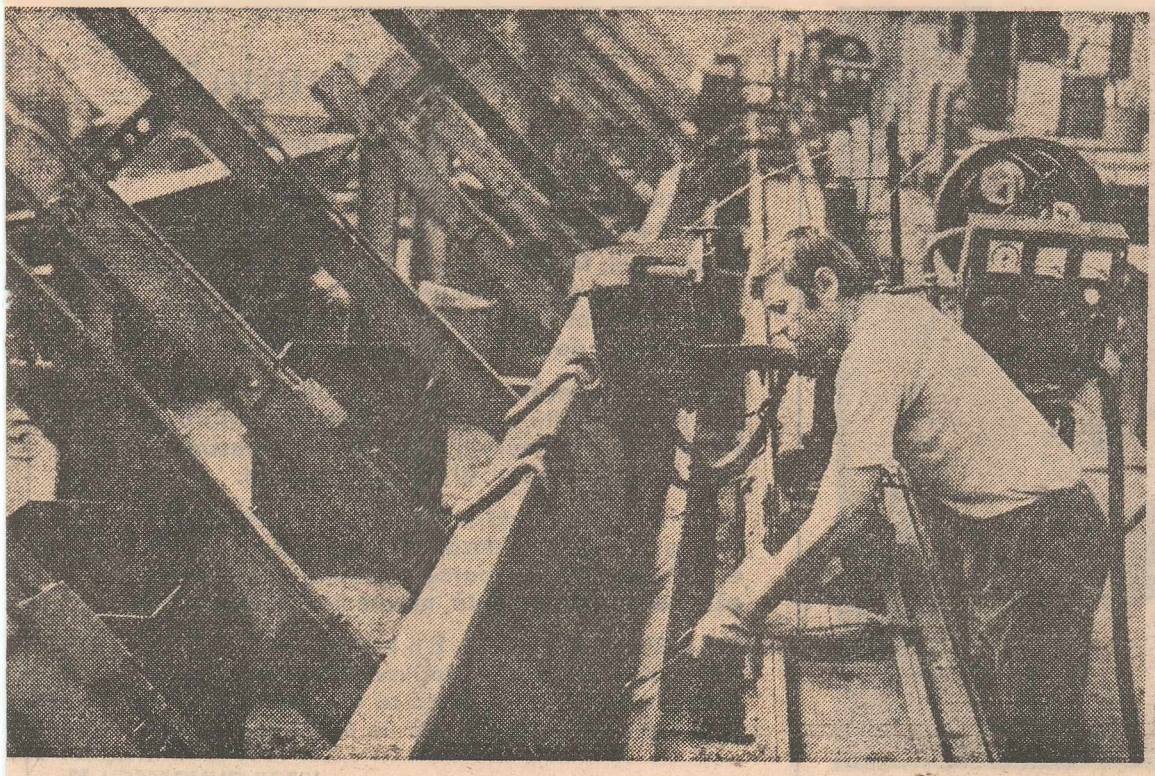
În atelierul de proiectare al Întreprinderii de utilaj minier Petroşani e o forfotă de planşete şi de inteligenţe pe care numai Mircea Munteanu, şeful secţiei, o poate stăpîni şi înţelege deplin. Aici se gîndesc şi prind primele contururi fragile, de linii şi volume, utilaje extrem de masive care vor lucra, din clipa realizării lor, numai în preajma aurului negru. Din categoria utilajelor de transport pe verticală şi de săpare a puţurilor, de pe poarta întreprinderii ies zilnic chible, colivii, schipuri, dispozitive de legat cablu (unicul producător din ţară), molete (deşi sînt mai puţin pretenţioase în aparenţă, au o tehnologie extrem de dificilă).

În clipa în care se deschide o nouă galerie, e nevoie în primul rînd de grinzi de susţinere a tavanului de cărbune pe care întreprinderea le produce, împreună cu stîlpii hidraulici individuali, cu aceeaşi destinaţie practică. În condiţiile trecerii la mecanizarea complexă a abatajului, s-au asimilat primele agregate de susţinere mecanizată de tip SMA-1 — pentru fronturi lungi, SMA-2 pentru fronturi de lungime medie şi susţineri SMAPH-1 şi SMAPH-2 pentru strate cu înălţimi mici. Un fapt remarcabil îl constituie adaptarea continuă a acestor complexe mecanizate la condiţiile particulare ale fiecărei exploatări miniere, în funcţie de diferenţele specifice de la abataj la abataj, care cer modificări nuanţate pentru a putea funcţiona la parametri optimi.

Cel mai concludent exemplu, în acest sens, ar putea fi adaptarea susţinerii SMA-2 la exploatarea unui strat de cărbune cu înclinarea de 45 de grade, această realizare constituind o premieră de lucru la Întreprinderea minieră Vulcan, urmînd ca, în funcţie de întîlnirea unor condiţii similare, să se generalizeze şi la celelalte întreprinderi. În ceea ce priveşte utilajul de tăiere mecanizată a cărbunelui, întreprinderea produce două tipuri de combine, CA-2 (combină de abataj pentru Valea Jiului) şi CA-1, pentru bazinele Olteniei. Suitorii dintre orizonturile subterane ale minelor sînt, de asemenea, realizaţi cu foreze specializate tip MHF-45.

Un alt domeniu în care întreprinderea se remarcă pe plan naţional şi mondial e aparatajul electric de comandă, tot ceea ce ţine de controlul transportului şi comunicării în subteran. Fără să intrăm în alte amănunte de laborator uzinal, putem spune că orice nouă galerie care

LA ZI CU SECUND

demnitate și rodnicie
neiuri durabile libertății

HNICĂ A LUMII

se deschide în subteranul Văii Jiului este vizualizată mai întîi prin mecanismele proiectate pe planșetele Întreprinderii de utilaj minier, că toate susținerile bolților, asemănătoare coastelor unui torace preistoric, sînt gîndite la lumina inteligenței aici, întreprinderea fiind, de fapt, jumătate de la suprafață a tot ceea ce Valea Jiului are mai viu și mai puternic în adîncul zăcămintelor sale de cărbuni.

■

Primul program de modernizare a Întreprinderii de utilaj minier Petroșani, realizat cu începere din anul 1986, a vizat în mod special perfecționarea organizării producției și a muncii, regîndirea

fluxurilor tehnologice existente și organizarea unor fluxuri noi. Începînd din 1989, programul amplificării procesului de modernizare mai adaugă încă 43 de măsuri celor luate în anii anteriori, dintre care 39 se referă direct la creșterea calității produselor urmînd ca în programul de perspectivă pentru 1995 să se treacă la robotizarea și automatizarea proceselor de producție în vederea unei accentuate dezvoltări intensive a întregii activități.

Faptul că 60 la sută din oamenii întreprinderii sînt sub 30 de ani — ține să precizeze Nicolae Lobonțiu, șeful Biroului de organizare a producției și a muncii — constituie o garanție că modernizarea gîndită ca regenerare economică esențială și implementare a noului găsește aici climatul de mentalitate și dorința de afirmare specifice generației tinere. În plus, în întreprindere lucrează peste 1 500 femei, ceea ce presupune ca în procesul de modernizare să se includă și măsurile luate pentru ușurarea operațiilor prestate de forța de muncă feminină.

Dar ce se mai poate face nou într-un domeniu care, la prima vedere, pare să-și fi epuizat resursele de înnoire spectaculoasă ? În fond, galeriile vor fi susținute întotdeauna de armături cu stîlpi similari celor realizați de întreprindere și e greu de crezut că se va inventa în curînd o altă tehnică de armare a abatajelor. Inginerul Nicolae Lobonțiu ține însă cu tot dinadinsul să ne argumenteze ideea, esențială pentru întreaga noastră economie, că noul încape pretutindeni, că e loc de mai bine, mai eficient, mai rentabil absolut peste tot unde se învîrte o roată sau funcționează un agregat. Cu condiția ca în preajma acestora să funcționeze, cu un pas decisiv înainte, inteligența care le veghează.

Ani de-a rîndul grinda de susținere a abatajului se realiza cu participarea a șapte ateliere din întreprindere, ceea ce presupunea ca bucata respectivă de metal să fie plimbată prin toată întreprinderea, de la un loc de muncă la altul, pînă devenea grindă. În noua organizare, toate operațiile sînt concentrate într-o singură hală de fabricație (cu excepția operațiilor de forjare), asigurîndu-se deci un flux fluent de debitare a materialelor, pînă la montajul și vopsitul grinzii. În mod aparent, ea nu e un produs cine știe cît de complex, realizarea ei presupune însă respectarea riguroasă a tehnologiilor pentru că acolo, în adînc, susține un munte întreg deasupra fragilei ființe a minerului. În urma acestei simple măsuri de organizare, timpul de realizare s-a redus de 3—4 ori, prin tăierea timpilor intermediari de circulație între secții și ateliere, ceea ce a dus la o dublare a producției față de 1985, urmînd ca pînă în 1990, întreaga producție de grinzi să se dubleze față de 1988. Iată o dovadă concludentă că nu întotdeauna modernizarea implică modificări tehnologice sofisticate ci, în primul rînd, bun simț, un sănătos spirit de observație și, desigur, curajul de a susține că a face același lucru în mod simplu e mai rentabil decît a-l face complicat !

Un exemplu la fel de edificator e organizarea fluxului de debitare centralizată a tablelor cu grosimi medii și mari. Practic, tot ce e armătură mecanică într-un abataj include piese confecționate dintr-o asemenea tablă. Ei, bine înainte se aducea un ditamai „cearșaf" de tablă, de 6 m lungime, la fiecare loc de muncă urmînd ca fiecare să-și decupeze prin sudură autogenă bucata de care avea nevoie. Prin aplicarea măsurii de debitare centralizată, toată activitatea a fost concentrată într-o singură hală, înlocuindu-se sudura manuală cu mașini de debitat oxigaz, automate și semiautomate, care au asigurat o dublare a productivității muncii și, în al doilea rînd — ceea ce e extrem de important —, o creștere netă a calității suprafețelor debitate. Porțiunea care urma să fie decupată se trasa strîmb, fiecare făcea cum putea, acum contururile sînt trasate de o mașină automată cu fotocelulă care preia cu un palpator sau cu „ochiul magic" desenul proiectului de pe hîrtie. Pe lîngă faptul că se poate merge în paralel cu 3-4 operații, acum se lucrează după un plan inteligent de croire, astfel încît aceeași suprafață poate fi utilizată în totalitate fără să mai fie aruncat la retopire 30-40 la sută din material, ca înainte. A crescut astfel gradul de utilizare a materialului reducîndu-se în același timp numărul sudorilor autogeni de care întreprinderea ducea tot timpul nevoie.

Sînt doar cîteva exemple, din multele care se pot da, că Întreprinderea de utilaj minier Petroșani este la zi cu secunda tehnică a lumii și, în egală măsură, la zi cu prezentul acestui sfîrșit de mileniu care va aparține cu siguranță invincibilei inteligențe umane.

ION ZUBAȘCU ■
Fotografii de ELENA GHERA ■

Mureș, 23 August, pe ogoare:

RECORDURILE PÎINII

Nu întîmplător, ne-am întîlnit cu inginerul Ilie Mare, șeful Centrului de semințe pentru legume al județului Mureș. Venea de la C.A.P. Gornești, unde se recoltează arpagicul și se îndrepta spre depozitul de semințe. „În ultimii ani, spune, străduindu-ne să dăm viață sarcinilor ce ne revin din programul județean de autogospodărire și autoaprovizionare, am promovat cu mai multă îndrăzneală activitatea de producere a semințelor. În acest an, de exemplu, am reușit ca și la usturoi și arpagic, sortimente deficitare pînă acum, să asigurăm cantități peste prevederi. Important este în aceste zile să strîngem, să condiționăm și să depozităm operativ în condiții optime întreaga producție de pe loturile semincere".

Argumentul afirmațiilor îl găsim în forfota ce domină spațiul depozitelor de semințe din Tg. Mureș, unde tehnicienii Cristina Ciorba, Ladislau Nyukas, Alexandru Mureșan, laboranta Eva Gal, mecanicii Attila Vasarhely, Francisc Csuha își împart timpul între preluarea producției, condiționarea și depozitarea acesteia. Autocamioanele vin încărcate cu arpagic de la C.A.P. Chendu, Brîncovenești, Petelea, Cucerdea, Gornești, semn că gospodarii pămîntului își onorează înaltele răspunderi patriotice prin fapte, prin respect deosebit pentru ceea ce eforturile depuse pînă acum au rodit.

Am răspuns invitației de a vizita unitatea ce o conduce Ilie Mare cu credința că, un centru de semințe poate oferi oricînd repere pentru gîndirea și acțiunea lucrătorilor de pe ogoare, direcționate spre în-

deplinirea comandamentelor puse în fața gospodarilor pămîntului de noua revoluție agrară. De fapt, pregătirea unor noi recolte începe cu asigurarea semințelor. Iar paralel cu strîngerea recoltei 1989 activitatea de pregătire a recoltei ultimului an al actualului cincinal a demarat, intensificîndu-se zi de zi.

Neîndoielnic însă, pentru ca activitatea în depozite, pe fluxul desfacerii și conservării legumelor să nu cunoască întreruperi, neîntreruptă este activitatea producătorilor. În ferma din Band condusă de inginerul Ioan Petru Crețu, ca o biruință a zilei, ni se prezintă zăgazul făcut peste pîrîul Comlod. „Pentru prima dată de cînd conduc ferma, relevă, am fost nevoiți să oprim cursul pîrîului pentru a asigura apa necesară udărilor. Echipele de udători conduse de Alexandru Balaș, Iosif Kiss, Andrei Fekete și Ernest Jarai au lucrat toată noaptea și au reușit".

Cît de necesară e apa la rădăcina plantelor realizăm aflînd că termometrul înregistrează 34 grade Celsius. E zăduf, dar culturile dezvoltate viguros parcă nu vor să-l ia în seamă. Sînt ajutate în menținerea stării de vegetație de către Arpad și Petru Török, Tünde Szabo, Florin Călușeru, Maria Racz și alții, care trebăluiesc din zori pînă în noapte, iar cînd e nevoie, la udat și transportul recoltei îndeosebi, de seara pînă dimineața.

Ferma în care ne aflăm este situată în inima Cîmpiei Transilvaniei, o zonă în care cultura legumelor nu are tradiție. Aceasta este însă în curs de făurire, iar semnele sînt de bun augur. Din 1984 încoace, la diferite culturi, ferma ocupă locuri fruntașe pe țară : locul I la producția de mazăre, locul I la producția de varză și morcovi, semănate în cultură succesivă, locul I la ardei gras. 44 tone de morcovi la hectar, 40 tone ardei gras la hectar sînt producții dacă nu de invidiat, cel puțin dorite de orice legumicultor care se respectă. „Știința și voința, evidențiază interlocutorul, sînt cele două elemente ce condiționează producția".

Pentru o treabă făcută „la meserie", pledează și rezultatele din acest an la culturile a căror recoltare s-a încheiat. La mazăre, de pildă, producția planificată a fost depășită cu mai mult de 3 tone la hectar ; cu 5 tone la hectar au fost depășite prevederile la usturoi, iar la ceapă față de 16 tone planificate s-au obținut 40 tone pe unitatea de suprafață. Producții ridicate promit culturile de fasole, tomate, ardei, aflate în stadiu de recoltare, lucrare ce antrenează efortul a numeroși săteni. Zeci de cooperatori au adus omagiul lor patriei la a 45-a aniversare a libertății sale, muncind la recoltarea cartofilor, în ferma condusă de Viorel Trif în parcela Valea Rece, la recoltarea tutunului și arături ori în zootehnie unde, după ce anul trecut s-au realizat producții de peste 4 000 litri lapte pe vacă furajată, gîndul cooperatorilor din Band se îndreaptă către cote mult mai înalte în acest an.

Recoltarea tomatelor, vinetelor, ardeilor sînt la ordinea zilei în ferma de legume a C.A.P. Chețani. Pentru ca întreaga recoltă să ajungă la destinația cuvenită, Maria Cacio, șefa fermei, Maria Pantea, economista, sprijinite de Lucreția Dan, Eugenia Puiac, Lucia Lung, Maria Maier, Ana Mărginean, Augustin Țago, Pilon Dan și alții au făcut din zilele sărbătorești, 23 și 24 august, zile ale dăruirii plenare în bătălia pentru ca nimic din recolta acestui an să nu se piardă, să nu se deprecieze.

În ferma de legume a C.A.P. Bogata am ajuns odată cu ploaia. Deși udările se fac aici non-stop, Cornelia Dan, șefa fermei, se bucură de ploaie. „O ploaie bună, venită la timp, e o contribuție concretă la reducerea cheltuielilor de producție. Pînă la reluarea lucrului am avut timp să discutăm. Concluzia o sintetizăm într-o cifră : planul la zi a fost realizat în proporție de 104 la sută. O realitate care vorbește de la sine de pricepere, dăruire, neodihnă, secvențe ale filmului gospodăririi pămîntului, valorificării la maximum a potențialului productiv al acestuia, care se derulează neîntrerupt în fermele vizitate, în toate zilele anului, chiar dacă unele dintre acestea sînt însemnate în calendar cu roșu.

MIRCEA BORDA ■

Ar putea să pară zbor ! În iureşul dansului, chiar aşa se întîmplă. Este, de fapt, o invitaţie prin care „Rapsodia Română" vă oferă spectacolele sale.
PAUL AGARICI

Soclu de lumină

Noi urcăm aceste vremuri pe un soclu de lumină,
strălucirea lor departe se va prelungi firesc
şi precum iau înălţime sevele din rădăcină
zbor de pasăre măiastră-i dorul nostru românesc,

Spicul verii, fructul toamnei n-au de-acum asemănare
parcă cineva ascultă cu urechea la pămînt
mersul clipelor grăbite într-o dulce-mpreunare
de corăbii şi de ape, de mereu prielnic vînt.

Parc-o mînă nevăzută trage storul din fereastră
că-i păcat de cîtă ziuă se preumblă pe la porţi,
sub însemnul frumuseţii bolta cerului albastră
nu e jocul întîmplării, al cîştigului la sorţi.

Noi plătirăm cu viaţa-n patru puncte cardinale
simpla zbatere de frunză, simpla trecere de nori ;
e un August ce se-ntoarce-n dreptul veşniciei tale
căci de am căzut o dată, ne-am născut de două ori.

Noi plătirăm Libertatea. E o lecţie amară.
Preţul încă se citeşte în toţi macii pe colină.
Steaguri dau de veste lumii că îţi aparţinem, Ţară
şi urcăm aceste vremuri pe un soclu de lumină !

VIRGIL DUMITRESCU

Patria

Întîmpinam toamna anului 1965 cu emoţia ineditului, aflîndu-mă studentă în anul I al Conservatorului bucureştean.

Începeam o nouă etapă în procesul formării mele, păşeam în împărăţia muzicii mult dorite, încă din primii ani ai copilăriei.

Astfel toate jocurile acelor ani fragezi, cu mărgele negre aşternute pe portative, ale căror taine le descifram progresiv şi le însuşeam în orele din afara studiului şcolar, deveneau în acea toamnă realităţi, însemne ale maturizării şi începutul conştientizării sensului cel mai profund al existenţei mele.

Drumul nou pe care mă înscriam coincidea cu drumul nou al întregii naţiuni inaugurat de Congresul al IX-lea al partidului.

Patria eternă îşi redeschidea florile spirituale, iar „bobocii" facultăţilor din toamna anului 1965 erau prima serie care avea bucuria şi cinstea de a învăţa într-un nou climat, profund umanist, într-o emulaţie plurivalentă, uitînd astfel repede „modelele" din liceu şi anumite trunchieri culturale.

Generaţia noastră s-a format astfel armonios, cu multiple cunoştinţe, cu o vastă cultură generală şi de specialitate, cu posibilitatea de a fi informaţi cu ceea ce este nou şi pe alte meridiane, altfel spus, integraţi într-un real circuit internaţional.

Asemenea gînduri le aştern în întîmpinarea momentelor festive ale acestui an, marcat de măreţele evenimente ale Congresului al XIV-lea al partidului şi a celei de-a 45-a aniversări a revoluţiei de eliberare socială şi naţională, antifascistă şi antiimperialistă, momente în care creatorii acestei generaţii se afirmă ca o voce proaspătă şi viguroasă, ca un detaşament fruntaş al conştiinţei noastre socialiste, cu puternice rezonanţe în viaţa politică, ideologică, spiritual-culturală şi etică a naţiunii.

Se afirmă cu o mulţitudine de stiluri, ce evidenţiază asimilarea creatoare a tradiţiilor noastre şi a experienţelor moderne universale, cu un spirit viu şi receptiv la tot ce este nou şi valoros, cu o ritmicizare eficientă în complexul puls contemporan. Prin adeziune ideatică şi faptică, prin operele pe care le creează, ei participă activ la marile evenimente politice şi istorice ale ţării.

Prezenţi pretutindeni unde este nevoie de bine, de adevăr şi de frumos, aceşti oameni de cultură îşi conturează profilul ca o puternică legătură între trecut şi viitor.

Cu un adevărat spirit revoluţionar, cu o viziune profund umanistă, dau la iveală lucrări a căror viaţă începe aici şi acum şi a căror aspiraţie este de a se sfîrşi în infinitul conştiinţei colective, în ethosul naţional şi în capacităţea acestuia de a căpăta originalitate în contextul universal.

Cu o vocaţie a muncii, cu un echilibru spiritual, aşa cum se caracterizează întregul popor, creatorii de azi se alătură celorlalţi oameni ai ţării, în construirea societăţii socialiste multilateral dezvoltate, în opera de formare a unei conştiinţe avansate, modelatoare, capabilă de noi cuceriri în domeniul creaţiei ştiinţifice şi artistice şi se prezintă cu realizări ce asigură înfăptuirea cu succes a nobilelor idealuri ale programului Partidului Comunist Român.

Şi toate acestea se realizează aşa cum este subliniat faptul în Tezele pentru Congresul al XIV-lea al P.C.R.: „În dezvoltarea continuă a gîndirii şi activităţii ideologice, o importanţă esenţială are monumentala operă teoretică a secretarului general al partidului nostru, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, aportul său uriaş la dezvoltarea socialismului ştiinţific, a materialismului dialectic şi istoric în concordanţă cu schimbările din societatea noastră şi din întreaga lume şi care reprezintă marxismul creator în România în condiţiile actuale".

Am numit-o **Patria eternă** Simfonia a VI-a, pe care am compus-o în acest an aniversar, căci în ea folosesc structuri ritmice şi modale ce aparţin patrimoniului nostru spiritual.

Cultivarea acestui univers sonor este pentru mine patria eternă spirituală, în care mă pot exprima cel mai clar, cel mai sincer, fără grija de a fi cantonată în vreo modă de tip „retro", „neo", sau „avangardă" ostentativă.

Arhetipurile noastre îmi oferă căi nelimitate de a-mi eşafoda orice demers componistic, ce poate fi deopotrivă clasic şi actual.

LIANA ALEXANDRA

Cronica literară

de Romul Munteanu

Spre o conştiinţă planetară (1)

În mod firesc, scriitorii longevivi traversează mai multe şcoli şi direcţii literare. Unele dintre acestea şi-au lăsat o amprentă evidentă asupra operei lor. Cu altele au doar o existenţă paralelă. Raportat la un prezent mereu în curs de a se face, un scriitor longeviv apare cînd în ipostaza de **precursor,** cînd în aceea de **epigon.** Pe parcursul mai multor decenii de scriitură, un autor longeviv este doar la modul biologic contemporan cu toate acestea. Şi dacă opera unui astfel de scriitor nu are întotdeauna şansele de-a se **clasiciza** în sensul cel mai larg al cuvîntului, ea devine în mod firesc un fapt literar **clasat,** căpătîndu-şi o **identitate** prin practicarea consecventă a unei anumite arte literare. Aceasta nu înseamnă că opera unui scriitor longeviv nu trece prin mai multe procese de metamorfozare. Dar toate acestea, introduse în bilanţul unei existenţe literare, pun în lumină izomorfisme tematice şi metaforice, toposuri preferate, idei şi moduri de comportament care, înglobate într-o viaţă de om, conferă un timbru specific tuturor aspectelor componente ale personalităţii unui artist.

Considerăm că între aceşti parametri se înscrie şi biografia operei lui Eugen Jebeleanu (n. 1911). Scriitor precoce, cu ambiţii de întemeiere de reviste **(Pe drumuri noi,** 1928), colaborator la numeroase publicaţii din trecut **(Ţara noastră, Adevărul, Dimineaţa, Cuvîntul liber, Reporter),** Eugen Jebeleanu a fost astfel martor şi participant la o viaţă literară complexă, traversată de idei şi evenimente de mare diversitate.

Volumul de versuri care l-a acreditat ca poet a fost **Inimi sub săbii** (1934). Cîştigarea unei notorietăţi literare în acei ani nu era lucru uşor. Să nu uităm că în 1933 au apărut cărţi de mare valoare ca **Adela** de G. Ibrăileanu, **Maitrey** de M. Eliade, **Patul lui Procust** de Camil Petrescu, **Creanga de aur** de M. Sadoveanu. În 1935, T. Arghezi a publicat **Cărticica de seară,** Adrian Maniu **Cîntece de dragoste şi moarte,** Ion Pillat **Poeme într-un vers,** diagrama unor mari creaţii în proză, poezie şi teatru rămînînd deschisă. În istoria ideilor se afirmau, rînd pe rînd, M. Ralea, T. Vianu, Ion Biberi, iar Saşa Pană întreţinea fermentul modernismului cu o mare tenacitate, într-o vreme în care Camil Petrescu se declara adversarul poeziei pure, predicate de abatele Bremond şi cultivate de P. Valéry şi alţii. Revistele de avangardă trăiau în paralel sau amestecat cu unele publicaţii de stînga **(Şantier** etc.).

Volumul de **Poezii** de E. Jebeleanu (Ed. „Cartea Românească", 1989) ne îndeamnă la această succintă retrospectivă culturală, fiindcă el se deschide cu **Inimi sub săbii** (1934), apoi continuă cu **Cîntecele regilor de jos** (1932—1944), **Surîsul Hiroşimei** (1958), **Elegie pentru floarea secerată** (1967), **Hanibal** (1972), după care urmează alte cicluri ca : **Frumoasa adormită** (1945—1970), **Triumful** (1958—1974), **Versuri uitate** (f.d.), **Arma secretă** (1980) şi **Inedite** (f.d.).

Poezia lui E. Jebeleanu pendulează între ermetismul ironic şi ludic, spiritul protestatar, starea elegiacă — depresivă, jetul sarcastic, angajarea faţă de destinul umanităţii, replierea tragică în sine, nevoia mărturisită de tăcere şi autoscopia sumbră rezultată din contemplarea vieţii ca un proiect spre moarte.

Privită în devenirea sa, poezia lui E. Jebeleanu ni se pare mai puternic centrată spre expresivitate în primele volume şi predominant grefată pe idei şi sentimente în ultima parte a creaţiei, cînd actul de reflexivitate în sine este mai puternic decît poezia. **Inimi sub săbii** (1934) constituie într-adevăr o experienţă artistică decisivă în biografia creaţiei autorului. Ermetismul practicat de autor rămîne în limitele inteligibilului, chiar dacă unele texte literare pot fi decodate în mai multe feluri. O invazie (un atac) este enunţată astfel : „În săltatul blînd, de cai, / alb rotind floritul strai, / văd şi-acum rotită palma : / înălţare şi surdalmă". (1186). Versul este concentrat, sintaxa uşor distorsionată, epicul informaţional curge scurt ca o poveste abia schiţată. Elementele referenţiale reconstituie un fragment de istorie cu aură de mit : „Ochii lor ca secerile, / le deschid drept trecerile. / Trecerea lor o leşie / lasă ţara grea — pustie".

Deşi simplu în aparenţă, sistemul metaforic al scriitorului păstrează evidente ambiguităţi. Enunţuri de genul : **fricile galopează, trup cîmpoi, fum de boală, cămile de paragini, oaze de oglinzi, crăciunul filelor, paşi de beznă, păduri de aer, cortine de eter** etc. însumează un cadru de referinţă mai mult sau mai puţin limpede. În general, Eugen Jebeleanu nu a fost niciodată un mare creator de metafore, iar poezia sa nu este centrată decît arareori pe trucuri stilistice, pe combinaţii rare de limbaj.

În Inimi sub săbii domină literatura de atmosferă, pitorescul cu străluciri, zgomote şi coloritul general cu un aer medieval. **Senior de ceaşcă** este o baladă cu senzaţii aspre, cu fapte înscrise în conveniile unui timp imaginat, situat între **Eros** şi **Thanatos.** Aşadar, seniorul intră în scenă spectacular : „El reteza cu braţul drept / floarea din stînga, de sub piept, / şi-o arunca peste oblinc / cu ochiul drept pe sînul sting. / Calul de gheaţă şi tăcere, / săltînd prin burguri blestemate, / cu-o fugă-n dinţi şi cu-o muiere / cu deltă de lalea, pe spate". **(Senior de ceaşcă).**

Semnificativ ni se pare faptul că încă din această perioadă Eugen Jebeleanu se configura ca un poet al timpului în care este proiectat destinul uman. Din acest unghi de vedere, perspectiva sa asupra existenţei se fixează asupra unor secvenţe extrem de variate. Omul în timp este în mod firesc un ins care îmbătrîneşte. **„Semnul tare, clar, de cremene"** se modifică, iar **„arcul din braţ nu mai ştie / corbi să rotească în păr".** Privirea spre **înăuntru,** reţine un **exterior** situat în timp. Aerul de baladă romanţioasă este înlocuit cu detalii groteşti : „Gura surîde-n ruină. / Garduri dinţii căzuţi / Viaţă pierdută pe-o stea, / nu, să nu mă săruţi". **(Autoportret).**

În acest fel, culorile poeziei, ca şi tonalităţile afective se schimbă cu mare repeziciune. Privind înspre exterior, scriitorul vede oameni **„necunoscuţi. Şi singuri",** percepe un **„trup cetos"** sau nişte inşi **„osîndiţi în umbre toţi". (Moarte).**

Şi cum accentele uşor melancolice se acordă cu anotimpul de degradare a universului vegetal, era firesc ca scriitorul să reprezinte spectacolul autumnal ca un sezon al stingerii : „Părul pădurii umflă cimpoaie. Umbre mor / ca presurile. Frunzele cad, ca nişte palme. / E holeră-n toamnă. Tăcerile îşi vor / lăsa baletul, ca să uimească locuri calme". **(Timpul mort).**

În **Cîntecele regilor de jos** (1932—1944) se cristalizează accente noi. Însuşi titlul acestui ciclu are un sens simbolic elocvent. Eugen Jebeleanu intrase într-un anotimp politic al revoltei. În poezia sa spiritul demofilic capătă semnificaţii din ce în ce mai puternice. Într-o poezie din 1932 **(Răscoala),** relaţia poet-sistem, scriitor-societate este definită în termenii angajării artistului faţă de ţară : „Revoltat sunt pe mine că am răbdat atît. / Pe ţara asta, că rabdă încă. / Laţul mi-a ajuns pînă sub gît, / prostia ne pune juguri şi ne mănîncă". **(Răscoala).**

Angajat faţă de conştiinţa sa, Eugen Jebeleanu se simţea în aceeaşi măsură un scriitor angajat faţă de naţie. văzută evident din perspectiva oamenilor oprimaţi. Conştiinţa poziţională a scriitorului oscilează între **revoltă** şi **disperare.**

Drumul spre **Surîsul Hiroşimei** (1958) şi spre **Cîntece împotriva morţii** (1963) rămîne deschis.

Mondializarea poeziei lui Eugen Jebeleanu se produce prin această asumare a unei conştiinţe planetare.

Vitrina artelor

Muzică

Noi creații

Exceptînd ultimele două simfonii ale lui Șerban Nichifor, Simfonia a III-a, de Adrian Iorgulescu, și Concertul pentru orgă și orchestră, al tînărului Christian Berger, lucrări despre care noi am relatat la vremea respectivă, se cuvine a insera cîteva considerații și asupra altor opuri — remarcate în răstimpul unei întregi stagiuni — ce au stîrnit cele mai favorabile comentarii din partea muzicienilor ; nu înainte de a aminti faptul — deloc de neglijat — că ele au primit premii și distincții, pe plan național, din partea breslei componistice.

În ordinea șefilor de generații, deoarece nu ne permitem a îndrăzni și o ierarhizare valorică — nici nu și-ar avea rostul, de altfel — Cvartetele de coarde nr. 10 și 11 ale maestrului **Zeno Vancea** se situează la loc de frunte. Experiența de o viață în materie de muzică de cameră s-a cristalizat într-un stil personal în care polifonia și întrebuințarea modalităților — cu beneficiile lor — aduse de cromatizare (am spune, chiar, că aici întîlnim o **hipercromatizare**) sînt mijloace de expresie primordiale. Aceste două cvartete, chiar dacă se situează pe un postament **post-tristanest**, sînt o vădită continuitate a discursului sonor al marelui nostru compozitor și muzicolog, care, iată, la 89 de ani, este tot atît de proaspăt și spontan în tot ceea ce elaborează, spre bucuria și mulțumirea tuturor acelora care i-au cinstit mai îndeaproape viața, plină de frămîntări intelectuale!

Tiberiu Olah, un alt maestru de necontestat al școlii muzicale românești, ne-a dăruit — tot în domeniul muzicii camerale — „Concerto delle coppie", lucrare scrisă pentru saxofon, marimbafon și vibrafon. Deși ea nu a fost încă prezentată pe larg publicului românesc, ne vom referi — în urma informațiilor primite — a relata despre opul care a fost executat, în primă audiție absolută, în Berlinul occidental. Se pare, el constituie o continuare a preocupărilor compozitorului către valorificarea potențialului instrumentelor de percuție, domeniu în care Olah a fost vizibil atras în ultimii ani, dovada fiind chiar creațiile audiate pe scena Studio a Ateneul Român în răstimp de două stagiuni : percuție și pian, sau percuție și instrumente de suflat. Valoarea compozitorului, garanție a unei scrieturi pline de interes și învățăminte, deslușește clar nerăbdarea cu care melomanii români așteaptă reacția publică a Concertului.

Deși numărul compozițiilor ce reflectă personalitatea componistică a prețuitei **Myriam Marbé** este relativ restrîns, fiecare nouă lucrare a acesteia se dovedește a fi cu adevărat o bijuterie muzicală. Am afirma chiar faptul că Marbé poate constitui — pentru mulți confrați — un exemplu de ceea ce înseamnă a te autocenzura, a șlefui pînă la amănunt ce ai gîndit și a expune în vitrina publică a artei doar ce crezi că merită a fi dăruit ; deci, calitatea pe primul plan ! Este, dacă vreți, școala severă primită, în urmă cu 37 de ani, de la profesorul său, Leon Klepper, concepție urmată și de eleva sa, transmisă apoi chiar de ea atîtor studenți care i-au trecut prin mînă la Conservatorul „Ciprian Porumbescu" ; studenți, dintre care s-au format multe nume sonore, valori certe ale timpului nostru. În această viziune, deci, se situează și ultima creație a compozitoarei, simfonia „U.R. — Ariadna", scrisă pentru mezzo-soprană, saxofon și orchestră simfonică. În contrast cu multe opuri ale autoarei, aici avem de-a face cu o construcție de tip monumental, în care mitul Ariadnei se plasează în contemporaneitate, ca simbol al forței creatoare și al dragostei.

Pe aceeași linie, a „zgîrceniei" opusurilor prezentate, dar a unei tehnici de vîrf, avînd la bază profunzimea gîndirii creatoare, se situează și **Adrian Rațiu** ; „Alternanțe" pentru două clarinete și clarinet bas, demonstrează cu prisosință cele afirmate mai sus. Se relevă aici afinitatea compozitorului față de limbajul muzicii populare și moderne, tocmai prin spectrul modal folosit, îmbinînd perioade muzicale mai vechi cu paleta contemporană.

În sfîrșit, dintre succesele unei generații apropiate de cea a vîrstnicilor, mai putem consemna și ciclul „Cîntece fără răspuns", create de **Cornel Țăranu**, pe versuri de Nichita Stănescu. Destinat pentru voce și ansamblu cameral, opul ne apare unitar — în pofida împărțirii sale în mai multe secțiuni. Mijloacele abordate sînt diverse. Astfel, vocea solistă cîntă, sau recită, orchestra are o multitudine de formule pentru acompaniament sau dialog și așa mai departe. Faptul nu ne miră și nici nu apare măcar ca nou, deoarece maestrul clujean este socotit — de multă vreme — drept un adept hotărît al utilizării oricărui fel de expresie modernă, contemporană, mai ales în genul muzicii de cameră, dacă acest mijloc îi este necesar transmiterii mesajului său către ascultător.

„Diversificarea stilului, ori a mijloacelor de expresie, cu condiția ca arta să slujească interesul societății noastre socialiste", constituie una dintre tezele de căpetenie expuse compozitorilor români de secretarul general al partidului, la ultima conferință pe țară a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor. Libertatea creației în toate domeniile, încrederea în artiștii români au dus la o efervescență a compoziției românești.

CLAUDIU NEGULESCU ■

Plastică

Sub semnul Muzeului

Pentru artiștii contemporani, o „personală" la Muzeul de Artă e o chestiune de prestigiu, de acreditare a valorii și, nu în ultimul rînd, o experiență de viață acută. Prestigiul spațiului e întreținut de amintirea manifestărilor găzduite aici, de imediata vecinătate a creației clasicilor și de un personaj îndeobște foarte înalt. Poți cîștiga expunînd „la Muzeu" dar poți și pierde. Mulți pictori și sculptori, altfel de bună condiție, nu îndrăznesc să solicite sala de la etajul al doilea, rezervată, de regulă, unor manifestări majore, copleșiți de grijile regiei, de ideea unei prezențe extrem de solicitante și de posibilitatea unui insucces. Uneori eșecul seamănă mult cu succesul și aceasta e eventualitatea care îi temperează pe ambițioși.

Dan Constantinescu este, probabil, cel mai tînăr dintre creatorii care au izbutit să-și prezinte pînzele și desenele la Muzeul Național. Nu a împlinit încă patruzeci de ani și, la drept vorbind, nu și-a anunțat, în expozițiile anterioare, un crez estetic deosebit : peisaje din țară, naturi statice și „vedutti" venețiene. Dan Constantinescu nu e altul nici în selecția actuală, iar faptul e subliniat cu franchețe de Dan Grigorescu în catalog : „...fără să fi făcut spectaculoase și ostentative modificări ale sintaxei picturale, artistul enunță apropierea de o interpretare mai viguroasă — aș spune, o construcție mai fermă — a planurilor și volumelor... Dan Constantinescu nu se află la un nou început de drum, ci la o firească răspîntie...". Cum se poate observa, în locul unui elogiu, care ar părea să se impună la deschiderea unei expoziții în locul și în circumstanțele date, criticul preferă să dubiteze încurajator și să numească mai binele acestei picturi : construcție mai fermă, o mai limpede dorință de a descoperi sensurile culorii, mai clare rostiri ale sentimentului, interpretare mai viguroasă. Momentul, în biografia pictorului e, prin urmare, unul al ameliorărilor semnificative.

Cîteva lucruri impresionează în expoziția lui Dan Constantinescu și la ele trebuie să luăm aminte. Într-o generație care se mulțumește să producă o artă convențional-modernă pentru colecționari nici prea selectivi, nici prea generoși, el creează tablouri de mari dimensiuni, compoziții cu un grad de complexitate sporit, imagini care prin mărime, dar și prin factură refuză rutina și-i complexează chiar și pe simpatizanții de pînă acum ai creației sale. Revolta tînărului, totuși, Dan Constantinescu în contra preatimpuriei blazări (a generației ?) e autentică și motivată. El e un atlet al picturii, o fire deschisă și entuziast voluntară, un om viu care are tăria să reconsidere tot ce a învățat despre artă ori, mai exact spus, tot ce a fost învățat că e arta. Expoziția îl încurajează să picteze pe suprafețe și mai mari, să atace, precum maeștrii de odinioară și, mai aproape de noi, precum meșterul Corneliu Baba, care i-a fost magistru în Institut, compoziții vaste, unde să-și poată valorifica vocația gestului larg, muzical și o anume înzestrare dramatică. Peisajele, pe care le vedem la Muzeu au, neîndoielnic, forță dar și un soi de indecizie afectivă — ceva între melancolie și exultație — care le face interesante și, pînă la urmă, convingătoare. Deși selecția cuprinde, în majoritate, vederi venețiene, cele mai solide izbînzi ale lui Dan Constantinescu rămîn imaginile din orașe transilvănene. Și, oarecum paradoxal, un grupaj de pasteluri, în care tumultuosul temperament al pictorului suferă o veritabilă îmblînzire. De la retorica marilor compoziții, la delicatețea sentimentului din pasteluri e un drum lung, pe care artistul își poate afla multe popasuri stimulatoare.

Din nevoia de a deveni, cum se spune, recognoscibil, Dan Constantinescu abuzează de unele efecte ; ele asigură, aparent, unitatea grupajului de opere dar nu sînt niciodată și o chestiune de stil. Peisajele venețiene par toate privite prin cortine de mătase, culoarea suferă o decolorare și, în definitiv, o devitalizare crepusculară Prima impresie e favorabilă, dar la o cercetare mai serioasă a mijloacelor și a rațiunilor acestora, încerci un regret. E vorba de grabă, de nevoia de a spune repede, ceva ce ar trebui să fie mult. În totul însă expoziția lui Dan Constantinescu e sugestivă și oferă satisfacții.

TUDOR OCTAVIAN ■

Divertisment

Bună seara la Boema

Și iar a bătut gongul la „Boema" pentru a anunța premiera unei noi reviste din ciclul Boemelor. Nu a fost nevoie de prea multă reclamă, pentru că reprezentațiile începute acum 10 ani au dobîndit o reală notorietate. Spectacolele de vară ale teatrului „C. Tănase" sînt așteptate de public, an de an, cu dragoste și interes.

Care să fie secretul succeselor în lanț ? Credem că nu este vorba de nici un secret, ci de faptul că aceste spectacole estivale sînt pregătite cu multă seriozitate și dăruire. Dar mai este un lucru care se cere subliniat. De un deceniu, la baza acestor manifestări există un nucleu de creatori, indisolubili legați, pe al cărui eșafodaj — cum este și normal — se durează întregul sepctacol. Dar cine sînt ei ?

După noi cel mai „vinovat" este autorul textelor, talentatul scriitor Mihai Maximilian, care aplecat cu ochii și urechile spre realitatea noastră imediată, satirizează prin mijloacele cupletului racilele inerente unui drum spre perfecționare continuă, din persepctiva unor comandamente morale superioare. Spre meritul autorului, anul acesta tirul tiradelor nu a mai fost îndreptat spre frizeri și ospătari ci spre satirizarea marilor și micilor neajunsuri ale comportamentului cotidian. De data aceasta textele au o notă de aleasă ironie și fină subtilitate. După noi, această formulă a textului pretinde din partea interpreților o fantastică concentrare și mult talent, căci altfel cuvîntul riscă să nu treacă rampa. Cea mai mică neatenție din partea actorului și poanta se duce pe apa sîmbetei.

Apoi trebuie să ne oprim asupra talentatului compozitor Vasile Veselovschi, azi un expert în compunerea muzicii pentru revistă. La acest gen de spectacole muzica în afara unei linii melodice, armonioase, trebuie să se împletească indisolubil cu textul pentru a-i reliefa calitățile. Dacă la terminarea revistei spectatorul nu părăsește grădina fredonînd, înseamnă că compozitorul a muncit neinspirat.

Apoi trebuie să-l arătăm cu degetul pe Bițu Fălticineanu, cel care a avut acum 10 ani ideea cuplului Stela—Arșinel și căruia dacă i-am mulțumi numai pentru această idee tot ar fi enorm, dar neastîmpăratul Bițu Fălticineanu și-a dovedit an de an calitățile de bun regizor al genului, oferindu-ne și de data aceasta un spectacol alert, plin de fantezie. În fine a fost mai exigent cu baletul și bine a făcut, căci, din păcate, în anii trecuți evoluțiile corpului de balet trăgeau în jos spectacolele. Anul acesta coregrafia a fost încredințată lui Cornel Popovici, care mai ieri făcea primii pași pe scena teatrului, iar acum s-a dovedit un coregraf, pus pe fapte mari. Teatrul a pierdut un balerin, dar a cîștigat un coregraf de talent.

Dar cine se mai află în acest nucleu ? Doi monștri sacrii ai genului. Stela Popescu, O stea de primă mărime, care știe să zică cupletul ca la mama lui, are simț muzical, scenic, farmec, talent și multă, multă dăruire. Numai simpla ei apariție stîrnește ropote de aplauze. Ea face un cuplu perfect cu Arșinel fiind legați prin milioane de fire invizibile ale talentului.

Al. Arșinel de mulți ani domină genul, căci, pe lîngă talent, mama natura l-a înzestrat cu o fantastică putere de atracție și cu multă seriozitate. El cucerește sala într-o secundă și este în stare să o țină, ca un hipnotizator ,minute în șir în delir. În ciuda unei staturi corpolente el dansează cu multă grație. Are un glas minunat și regretăm că de data aceasta nu ne delectează mai mult. Dacă în materie de revistă vorbim de „fenomenul Tănase", care o dominat genul decenii de-a rîndul este cazul să spunem că în zilele noastre fenomenul revistei se numește Arșinel.

Anul acesta costumele și scenografia au fost semnate de arhitecta Theodora Dinulescu. Ea a cîntărit perfect datele unui spectacol în aer liber și și-a mulat întreaga fantezie pe această realitate. „Bună seara, Boema", și-a mărit gradul de spectaculozitate și datorită cadrului, costumelor și cromaticii pe care, ca un adevărat farmacist, le-a cumpănit scenografa.

În fiecare an este invitat, alături de cuplul consacrat, un actor cunoscut. De data aceasta sorții au căzut pe Anda Călugăreanu, artistă completă. După cum se știe, în urmă cu ani, Anda a cîntat muzică ușoară. Noi credem că, seară de seară, ea trăiește o mare satisfacție, pentru că după ce readuce la rampă melodiile ei de altă dată, constată că publicul nu numai că n-a uitat-o, dar savurează cîntecele ei de altă dată. Poate fi mulțumire mai mare pentru un artist ? Spre delectarea publicului în final, Anda interpretează, fără acompaniament, una din melodiile Mariei Tănase. Și în această ipostază artista este la înălțime.

Am mai aplaudat în seara spectacolului un număr de circ de mare virtuozitate, realizat de trupa Oancea, care evoluează într-un ritm infernal. După noi numărul este de valoare internațională.

Pupitrul dirijoral a fost asigurat de Dumitru Lupu, care cu pricepere și talent a condus orchestra spre o muzică mai reținută, pornind de la ideea că la revistă cuvîntul primează. Și pentru că sîntem la acest capitol să le remarcăm pe Ramona Bădescu și Angela Stoica, interprete de muzică ușoară care cu siguranță vor cunoaște consacrarea.

Dacă în aceste seri de august treceți prin dreptul Grădinii Boema și nu sînteți beneficiarul unui bilet, aveți pentru ce regreta. Umorul degajat de Stela și Arșinel este tonic, reconfortant și prin conținutul său răcoritor. O mențiune pentru renovarea cochetă a grădinii Boema.

M. IOAN ■

Teatru

Comedie gravă

Este un fel de-a zice că Dumitru Solomon scrie comedii. O serie dintre piesele sale, deși se subintitulează astfel, au o construcție de principiu atît de gravă, încît sensul dramei apare inevitabil. Apoi, personajele sale antice îndeosebi, Platon, Diogene, Arhimede, precum și problematica lor cu trimitere permanentă la actualitate, predispun din plecare la sobrietate. Comicul intervine deci, ca o rezultantă paradoxală, mai exact parabolică, fiind reversul logic al atitudinii de prea intensă gravitate, dată fiind distanța extrem de scurtată dintre antichitate și modernitate. Tocmai de aceea, un text ca **Arma secretă a lui Arhimede** poate fi la fel de bine o șarjă la adresa zăpăcelii geniului (dacă se păstrează numai nota istorică) sau o înfruntare dramatică între tipul vizionarului și larga societate care se crede egală lui. Această a doua soluție este preferată de regizorul Virgil-Andrei Vâță în spectacolul de la Teatrul Național din Cluj-Napoca. Să recunoaștem de la început că tocmai sublimarea coordonatei comice rarefiază textul, iar spectacolul trenează în destule secvențe. Regia încearcă și uneori reușește să inlocuiască golurile ivite prin ingeniozități de decor (care îi aparține de asemenea) și mișcare scenică. Există, în consecință, cîteva scene remarcabile, de o modernitate și originalitate incontestabile. Cu acestea Virgil-Andrei Vâță face încă odată dovada unei mari capacități de gîndire regizorală. În egală măsură reușește să omogenizeze o echipă de actori de structuri diferite. Paul Basarab (Arhimede) este un actor cu ținută și voce de retor, ceea ce convine de minune regiei, deși am fi preferat un personaj cu mai multă nebunie savantă. Arhimede al său este însă un lucid care practică cu savanterie comicul, folosind astfel nota de gravitate cerută de concepția spectacolului. „Cu picioarele pe pămînt", justificat de economia textului este personajul Teodonia (Maria Seleș), soția celui dintîi, care are menirea de a converti la cotidian, fără a reuși, firește, fantezia geniului. Excesiv de serioasă este întruchiparea puterii romane, în personajul Marcellus interpretat de Octavian Cosmuța. Tot astfel este și spionul său Teles (Emilian Belcin). Fără a ieși din atmosfera spectacolului, cîțiva actori se îndepărtează puțin de dominanta gravă, apropiindu-se mai exact de sensurile textului. Octavian Lăluț imaginează cu har un tiran (Hieron al Syracuzei) blînd și liric, dotat cu umor și înțelegere pentru extreme. Îl secundează la fel de bine Bucur Stan (Zopyron) într-un rol interesant de polițai al statului antic. În același fel se comportă și adjunctul său Hecates (Petru Dondoș). Foarte bune sînt cele două personaje feminine, Eunoa, fiica serafică a lui Arhimede (în interpretarea fermecătoare a Ilenei Negru) și Meropa, servanta focoasă a familiei (în interpretarea atrăgătoare a Mariei Munteanu). Petre Băcioiu realizează un Ctesbios pe linia mediană a celor două direcții (gravă și comică), în timp ce Gelu Bogdan Ivașcu își face cu virtuozitate și în stilul său personajul bufon-servitor care e Clisis. Regia aduce în scenă un personaj care nu este concretizat în text: scoica magică prin care Arhimede reușește să audă gîndurile celor din jur, deci „arma secretă" pentru care Syracuza intră în dispută cu Roma și cu Arhimede însuși. Noul personaj este încredințat lui Victor Nicolae, care îl joacă cu inspirație și credibilitate.

Elementul cel mai interesant din spectacol este decorul. El e conceput cu fantezie și cu intenția vădită de a metaforiza textul destul de rece al piesei. Decorul mișcător și combinatoriu nu e o invenție a lui Virgil-Andrei Vâță, dar el îl conduce cu abilitate printre reperele de sens ale textului lui D. Solomon. Luminile și sunetul conlucrează în aceeași idee, construind la un loc o ambianță de multiplă interpretare.

VALENTIN TAȘCU ■

atelier literar

Darie Novăceanu

Enache Magdalena — Moreni. Ne scrieți: „M-am gîndit să trimit aceste poezii spre a vă da o părere și, bineînțeles, un răspuns, cu toate că dacă răspunsul dumneavoastră ar fi negativ mi-ar fi indiferent". Undeva ar fi trebuit o virgulă și un punct, în alt loc, o altă virgulă. Dar nu acesta e baiul: răspunsul nostru nu e negativ. E foarte, foarte negativ. Scrieți total indigest.

Nicolae Ghițescu — București. Dincolo de atmosfera eminesciană, bine copiată și bine păstrată, poemul dedicat marelui poet păcătuiește prin lungimi explicative, absolut inutile.

Musa Ionela — București. Fiindcă sînteți modestă, sîntem sinceri: există o fărîmă de talent în ceea ce ne-ați trimis. Scrieți proză și lăsați poezia pentru mai tîrziu.

Adam Theo — Suceava. E bine că aveți îndoieli asupra calității producțiilor poetice trimise: sînt ca o ceață deasă și rece peste o pădure despre care nu știm nimic, dar presupunem că e foarte frumoasă. Neologismele, locurile comune, prozaismul, meditația pretențioasă etc.. etc.. fac parte din ceața amintită. Copacii nu se văd.

Tone Cristian — Alba Iulia. „Vă dați seama că deja am început să tînjesc după un cititor care să mă îmbărbăteze și să mă îndemne să scriu. Aș fi bucuros să știu că scriu bine, dar asta depinde de sufletul cititorului și mai ales de talentul înnăscut, pe care dumneavoastră o să încercați să mi-l aflați". Nă vă amăgiți: după toate căutările, inclusiv cu ajutorul unui microscop parabolic, n-am aflat nici măcar o miime de gram de talent. Și nu vă înșelați: cititorul nu poate lua de unde nu-i.

G.P. — Motru. Cîteva semne de lumină în **Cîntec, Zi, Înțelepciune** și **Regăsire.** Drumul pe care ați pornit e lung și plin de tot felul de pericole.

Ligia Stan — Piatra Neamț. Revăzîndu-vă poemele trimise (și unele publicate) anterior, computerul e ușor dezamăgit: ceea ce ați trimis acum, e sub înălțimea de zbor pe care o așteptăm noutăți.

Ioan Sorin Usca — Timișoara. O aproape perfectă stăpînire a prozodiei. Dezinvoltura cu care treceți de la hexametru la iamb ne uimește. Poemele însă nu au nimic comun cu poezia. Cu poezia pe care ne-am angajat noi s-o promovăm. Ale dumneavoastră nu comunică decît fragmente de idei, simulacre de sentimente. Nu sînteți nici oniric, nici suprarealist și, chiar dacă vă faceți, nu lucrați sub dicteu automat. Sînteți un Vergiliu care trăiește pe Kilimanjaro și își închipuie că se află la Neapoli și transcrie din Gongora: „Flamă albastră, în gratii te-adun, cum o scoică / limba umflată își strînge în vested sidef. — / sobru amurg ce-și ascunde pupila de peștii / care sparg valuri spre bobul tău greu de coniac".

Bunea Constantin — Brăila. Ați ajuns la mai, dar nu știți unde vă aflați pentru că ați navigat pe întuneric și fără busolă. Reținem, totuși, **Vis** și **Poem.** Ca să vă dăm curaj. Cît privește primul vers din **Discurs** — „Nu-i atît de simplu pe cît pare de complicat" —, computerul apreciază că e perfect egal cu „Nu-i atît de complicat pe cît pare de simplu". Mai exact, apă chioară.

Stoean Viorica — Galați. Lucruri frumoase, dar nedesăvîrșite. Se detașează, ca mai „rotunde", **Antichitate** și **Idee.** Vă mai așteptăm.

Onosim Oanda — Ocolis. Alba. Reproducem din **Poemul 9**: „în creierul epavei / cuvintele s-au înșurubat / pești cu aripi de aur, privirile captive / polenizări în grai necunoscut, / nefezesc uricele cu cap de zimbru". Dacă doriți, luați legătura cu Ioan Sorin Usca, din Timișoara (vedeți mai sus) și faceți schimb de texte.

Stelian Nicolescu — Pitești. Nu vă putem nega o bună stăpînire a versificației. Vă recunoaștem și prioritatea temelor pe care le tratați. Vă reprosăm superficialitatea și, mai ales, atmosfera declarativă. Regimentul poetic din care doriți să faceți parte e complet în efectivele sale și noi nu vrem să punem nici o vorbă bună.

Anda Carp — Oradea. Computerul apreciază că e bine să reveniți la cea care erați cu cîtva timp în urmă și să trimiteți poeme de frumusețea celor pe care le trimeteați atunci.

Mai trimiteți: N. Ibis Constanța; **Sorin Brădeanu** — Cluj-Napoca; **Diana Sanda** — Craiova; **Valentin Dolfi** — Govora.

Deocamdată nu: Ștefănescu Beatrice — Sucevava; — **Bratu Cătălin** — Galați; **Laura Nicolau** — Roman; **Dumitru Daniel** — Ploiești; **Lucian Mihaz** — București.

Nu vă pierdeți timpul: Crăciun Ilie — Brăila; **Bota Grigore** — Moldova Veche; **Cornaciu Diana** — Drobeta-Turnu Severin; **Cristina Gherman** și **Macovei Cortico** — Iași; **N. Gabi** — București; **Mătăsescu Dan** — Giurgiu; **Olaru Ștefan** — Slatina; **Iordache Mirel** — Ploiești.

DARIE NOVĂCEANU

Eminescu

Imaginea cerului
Ricoșîndu-mi în retină
Direct din oglinda lacului,

Lumina galbenă a lunii
Mirosind a nufăr...

Toate acestea în timp ce
Lemnul umed al bărcii
Înmugurea a înserare.

Elegie de seară

Ne intră moartea-n cugete și carne,
Pe ochi s-așterne noaptea ca o rană,
Cuvintele-s bolnave și orfane,
În cărți și cimitire stă să... iarnă.

Zăpezi atroce ne cresteză somnul
Și-ți vine înlăuntru să-l aprinzi,
Precum ai rostul în palma udă
Cuvinte risipite prin oglinzi.

Arghezi, trist păstor peste cuvinte,
Al căror sens în tine se-mpreună;
La Mărțișor, sub stele ingenunche
Literatura noastră cea română.

Somnul cu numele Bacovia

Stau singur în casa pustie,
Vioara bolnav se îndoaie,
Nimic nu mă doare și totuși
Miroase-a pămînt în odaie.

Mi-i somn și spinarea mi-e udă,
Din ziduri musteste răceală,
Lumina miroase a ploaie,
A noapte, a cer și a boală.

Mi-s pleoapele lungi de tăcere
Pe somnu-mi strivit torn otravă,
Ce-ar fi ca să mor pentru-o clipă
De lume mai sus c-o octavă?

Prietenii mei sînt departe,
Iubita cu sine mă minte.
Cu trupul pierdut în tablouri
Adorm ingropat de cuvinte.

SORIN CĂLUGĂRIȚĂ

În circuitul universal (V)

Prin consonanța cu exigențele spirituale de la sfîrșit de secol 20, greaca vie de azi îl preia pe poet sub alte coordonate existențiale, traducătorul (Rita Boumi Papa) văzînd în Eminescu prefigurarea însuși a poporului român, „pe care îl întruchipează, atît spiritual, cît și fizionomic, într-o asemenea măsură, încît nu pot deosebi fața Românici de cea a poetului".

Dacă limbile clasice cunosc în prezent o circulație mai restrînsă, în schimb creația eminesciană beneficiază de o arie largă de răspîndire și receptivitate cu adevărat universală prin intermediul limbilor moderne de circulație internațională (engleză, franceză, germană, rusă și spaniolă), în legătură cu care scriitorul francez, Claude Seraet preciza: „Aflîndu-ne în fața unuia dintre cei mai mari poeți ai lumii, egal cu Hölderlin, Leopardi sau Gerard Nerval..., traducerile în limbi străine de largă circulație sînt susceptibile să-i asigure larga audiență în cele patru colțuri ale lumii și locul său de prim ordin în panteonul geniilor nemuritoare ale umanității".

În limba engleză și în țările de limbă engleză, Eminescu începe să fie tradus și comentat mai tîrziu, decît în alte limbi, dar cunoscînd aproape de zilele noastre o consacrare deplină. Evenimentul editorial care a permis receptarea poeziei eminesciene în literaturile de limbă engleză a fost volumul cu numai 10 poezii, **Poems of Mihai Eminescu,** publicat la Londra în 1930, lansat — prefațat și recomandat — de două notorietăți ale epocii, scriitorul George Bernard Shaw și istoricul Nicolae Iorga. Shaw întărește afinitățile dintre „acest moldovean" și discipolul său, „marele brit", dintre literaturile română și engleză și precizează că „Dacă aș fi unul dintre acei tineri editori cu tipografie proprie care dezgroapă lucrări vechi, inaccesibile, și le tipărește în tiraje pentru bibliofili, pe loc m-aș năpusti asupra acestei cărți, o carte uluitoare... care a înviat din morți spiritul „fin de siècle" al veacurilor XVII—XIX". Consacrarea o va realiza însă după cîteva decenii seria volumelor, de înaltă ținută și rezonanță socioliterară, editate în S.U.A.: două antologii, apărute la Cleveland în 1966 și la NewYork în 1971, mai ales prestigiosul volum, **The last Romantic: Mihail Eminescu,** eveniment editorial internațional, publicat de Universitatea din Iowa City în 1972 în „Colecția UNESCO, destinată celor mai reprezentative opere europene", volumul fiind comentat de reviste de prestigiu. Ulterior mai apar încă trei volume, **Somnoroase păsărele** (Chapec Hill, în limbile engleză, franceză, germană, română și spaniolă), **Poems of Mihai Eminescu** (New York reeditarea volumului apărut la Londra în 1930), în 1985 volumul, **Mihai Eminescu, Evening star of Romanian Poetry** (Urbana Illinois), incluzînd lucrările unui Simpozion internațional, programul, comunicările, o bibliografie și traduceri în engleză, franceză, spaniolă și chineză), în legătură cu care, Jean Carduner preciza în introducere, că acest simpozion, dedicat „genialului" Eminescu, „este mai mult decît un simpozion, este însemnul legăturilor de prietenie dintre popoarele de pe diferite continente, pentru o înțelegere reciprocă". Aceste volume au fost precedate și urmate de articole, studii și noi traduceri apărute în publicații periodice cum ar fi „New-York Herald" (1926), „American Slavonic and East European Review" (1948), „Comparative Literature Indies" (1975), „New Muses" (1984) etc. În India, la Delhi în 1979, apare o ediție multilingvă a **Scrisorii I,** iar în Brazilia, la Rio de Janeiro în 1969, apare o ediție multilingvă a poeziei **Sara pe deal** și în Etiopia, la Addis-Abeba în 1970 se traduce **Sărmanul Dionis.** Între acestea, un loc aparte ocupă cele apărute în România: între 1937 și 1991 atestăm 7 volume și antologii, dintre care menționăm volumul **Poems,** realizat de tînărul dispărut la cutremurul din 1977, Corneliu M. Popescu, a cărui calitate a determinat instituirea la Londra a unui concurs internațional pentru traduceri purtînd numele acestuia.

Între contribuțiile de limbă franceză, remarcăm volumele apărute la Paris, Avignon și Nice (10 ediții separate și antologii), la care adăugăm traducerile și referințele critice din periodice, șase ample studii, încununate de exegeza lui Alain Guillermou, **La genèse intérieure des poésies d'Eminesco** (1963, publicată și în românește, în 1977) și alte două studii de Tăladoire Barthélemy (1974) și Georges Barthouil (1976). În Belgia remarcăm contribuția lui M. Steriade (trei volume cu traduceri) și Robert Vivier (o antologie). În Elveția se reeditează volumul de poezii din 1892. **Studii** și articole în limba franceză mai apar și în R. F. Germania la Wiesbaden, în Israel la Jerusalem, în Olanda la Haga, în Polonia la Varșovia, în Spania la Madrid, în Ungaria la Budapesta, în U.R.S.S. la Moscova, iar în România, la București și Iași, traduceri, atestăm în 14 volume, unele bilingve, alte traduceri în 8 reviste și critică în 9 volume și numeroase reviste. Referințele critice se remarcă îndeosebi prin încercări reușite de analiză și recunoaștere a valorii operei, odată cu cele de la începutul perioadei („Mercure de France" din 1900 și volumul **L'aube interieur** din 1905, în care Lucien Bazin include și un poem dedicat „bardului menit să steie alături de stăpînii slăviți ai nemuririi"), continuînd cu exegeza din 1977 a lui Alain Guillermou (care justifică „Miracolul Eminescu" prin aceea că „certitudinea, prelungită la infinit, pe care pot conta cercetătorii, atașîndu-se operei înseși, ei nu vor risca niciodată să-i epuizeze bogăția") și încheind cu grupajele de înaltă recunoaștere internațională din „Le Courier de l'UNESCO", dedicate Centenarului Eminescu, „poetului major al literaturii universale". Într-o altă țară de tradiție franceză, Belgia, scriitorul Carel Jonckheere sintetiza în Eminescu „tot ce are mai de preț România ca dimensiune spirituală, „omul-poet știind să găsească o sinteză între sensibilitatea sa și a noastră, a occidentalilor".

În limba germană, traduceri și ecouri critice atestăm în această perioadă în diferite țări. În R.D. Germană peste 250 versiuni incluse în 5 ediții separate și 6 culegeri antologice, de asemenea, aproape 20 studii, între care se remarcă 4 teze de doctorat. În R. F. Germania apar 8 culegeri antologice, peste 15 studii și articole în periodice și 2 culegeri de studii (Stuttgart în 1977 și Augsburg-München în 1988, cuprinzînd 27 lucrări în peste 570 pagini) despre opera lui Eminescu în context european. În Austria cunoaștem 3 culegeri antologice de traduceri, o teză de doctorat (albanezul Gusho Lazar, Graz, 1932) și 2 ample studii. În Elveția articole apar în **Schweizer Lexicon,** în Israel, un studiu la Jerusalem, iar în România peste 350 versiuni de poezie și proză în 6 culegeri antologice și 26 ediții separate, precum și 20 poezii în 7 reviste, la care adăugăm 16 studii și articole, între care 3 teze de doctorat și traducerea monografiei despre Eminescu a lui George Călinescu, toate însumînd peste 1 000 versiuni (poezie, proză, referințe critice) cuprinse în peste 80 de volume. Referințele critice de limbă germană sînt în general analitice, dar și vizionare.

În limba rusă, traduceri și referințe critice despre viața și opera poetului apar în U.R.S.S., în diferite republici unionale. În R.S.F.S. Rusă atestăm 13 volume de traduceri (9 antologii și 4 ediții separate), între care menționăm cele din 1950 și 1956, care au servit ca intermediar pentru alte ediții în limbile popoarelor de pe teritoriul U.R.S.S., de asemenea, cele din 1975 și 1977, apărute în prestigioasa colecție a „Bibliotecii de literatură universală" și, respectiv, „Poezia Europei", cu co cursul unei echipe largi de tr ducători, între care cunoscu poeți, Anna Ahmatova, Leon Martinov s.a. și o ediție autor din 1979 a cunoscutul exeget Iuri Kojevnikov (a rul monografiei **Mihail Emi** ku i problema romantizma v ru mânskoi literature XIX vek tradusă și în limba română). paralel, numeroase reviste p blică traduceri și 16 lucrări critică. Între sursele critice r țin atenția unele instrumente informare enciclopedică, la î ceput de secol **Entiklopedicesk** slovar al lui Brokhaus-Efron d Petersburg, care îl recoman pe Eminescu ca pe unul dint cei mai mari poeți contemp rani, opera căruia reprezintă c mai măreț monument liter din tot ce a fost scris în limb română, ideea fiind reluat argumentată, după trei s de veac, de **Bolșaia Sovetsk Entiklopedia.** O notă apar imprimă referirile la Eminesc din cîteva cursuri universitar publicate după război la Mos cova și Minsk, un indice biblio grafic, studii culminînd cu am pla sinteză monografică a lu I. Kojevnikov despre Eminesc și romantismul român și euro pean, de asemenea, articolel unor scriitori, între care men ționăm pe Aleksei Surkov pen tru remarca asupra semnifica tiei actuale a creației emines ciene, datorită „caracterulu universal, european al poezi lui Eminescu, atît de caracteris tic pentru marea poezie a se colului al XIX-lea, (care) s transmite în limbile popoarelo în care este tradus și găsește ecou în inimile cititorilor d pretutindeni". Versiuni în lim ba rusă au fost realizate și i R.S.S. Moldovenească, unde a testăm 17 volume (10 ediții se parate și 7 culegeri antologice publicate la Chișinău), traducer și articole apărînd și în revist ca „Dnestr", „Sovetskaia Mol davia", „Kodri", „Kultura" etc cîteva culegeri de studii și a ticole, precum și monografiil lui K. Popovici. În România a par 7 ediții separate de poezi și critică eminesciană în limb rusă, traduceri și articole ma publicînd „Secolul 20", „Român skaia literatura", „Convorbir literare" etc. În general, tradu cerile rusești de poezie și proz totalizează peste 1 000 versiuni care apar în 37 volume și î peste 25 periodice.

D. COPILU

LAUREAȚI ÎN MAREA COMPETIȚIE A SPIRITULUI CREATOR

Idei de milioane

În marea deschidere spre cunoaștere și progres, inaugurată de cel de-al IX-lea Congres al partidului, o trăsătură dominantă a activității de creație și creativitate științifică o constituie constanta și îndreptățita preocupare de depistare și încurajare a talentului virtual, a predispozițiilor și deprinderilor latente pentru invenție și inovație. O mărturie elocventă o oferă și în această privință repetatele ediții ale Festivalului național „Cîntarea României", această veritabilă universitate a gîndirii creatoare, prin mijlocirea căreia patrimoniul tehnico-științific al țării s-a îmbogățit cu sute de mii de creații originale, iar titlul de inventator a fost atribuit unui număr la fel de mare de cetățeni de cele mai variate profesiuni și pregătiri intelectuale. Treptele afirmării au fost urcate cu același pas sigur atît de cercetătorul solitar (descoperit și propulsat pe scena consacrării după ani de dureros anonimat), ca și pentru cercurile uzinale de inventatori.

Discutam mai deunăzi despre toate acestea cu mai mulți reprezentanți ai marii Întreprinderi „23 August" din Capitală. Inventatorul — aveau să observe interlocutorii mei — structură sensibilă, paradoxală, ins nu lipsit adeseori de ciudățenii, este, ca orice creator, mai puțin priceput în diplomația vieții. El trebuie să fie descoperit, înțeles și stimulat. O sarcină de onoare care se traduce în principal prin capacitatea de a disocia esența de aparență și, desigur, în ultimă instanță, prin dragoste de oameni.

Aici la Întreprinderea „23 August", fermentul stimulativ și, împreună cu acesta, solicitudinea celor chemați să lanseze pe scena Festivalului național „Cîntarea României" cele mai autentice talente pot fi exprimate, la ora actuală, prin cîteva cifre extrem de semnificative. La Institutul pentru cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru compresoare și material rulant (tutelat de marea întreprindere bucureșteană) implementarea invențiilor brevetate a dus, în 1988, la realizarea unei economii postcalculate de 27 milioane lei. Anul acesta, deci pe parcursul a numai șapte luni, economiile obținute, tot ca urmare a introducerii în producția curentă a invențiilor și inovațiilor brevetate, se cifrează la șase milioane lei. Mai notăm în continuare că la cea de-a șaptea ediție a Festivalului național „Cîntarea României", deci tot anul acesta, institutul amintit a dobîndit următoarele premii: premiul I: acordat invenției „Mașină de ripat, nivelat și burat calea ferată" (autori: ing. Marin Florea și subing. Ionel Chitic); premiul II pentru invenția „Compresor cu piston și aer cu 315 litri pe minut — 315 bari" (autor: un colectiv al Atelierului de compresoare); premiul III acordat pentru invenția „Motocompresor pe gaz tip 410 KVSR de 2 000 cai putere" (autor: un colectiv condus de ing. Mihai Popescu).

În cadrul întreprinderii propriu-zise, deci acolo unde roadele gîndirii creatoare aparțin nu numai specialistului prin excelență, ci deopotrivă colectivelor largi de muncitori, tehnicieni și ingineri, economiile dobîndite în 1988, pe seama unor invenții și inovații finalizate, sînt estimate la aproximativ 90 milioane lei. În 1989, deci pe primele șapte luni ale anului în curs, eficiența economică estimată tot ca urmare a aplicării invențiilor și inovațiilor realizate este de aproximativ 60 milioane lei. Cu laurii victoriei s-au întors delegații întreprinderii și de la cea de-a VII-a ediție a Festivalului național „Cîntarea României", unde cinci din invențiile și inovațiile prezentate au fost onorate cu premii. Vom aminti trei din aceste succese ale inteligenței: Premiul I: „Dispozitiv pentru sertizarea tijei tubulare a supapei" (autori: inginerii Ștefan Ardeleanu și Virgil Gărduș). Premiul II: „Procedeu de obținere a sărurilor pentru nitrurarea în băi de săruri" (autori: chim. D. Aionicesei și ing. N. Denghel). Premiul III: „Realizarea prin extruziune a semifabricatului pentru ghiduri și supapă" (autor: un colectiv condus de ing. M. Teodorescu).

Examinînd brevetele de invenție și, în general, preocuparea și osîrdia pentru sporirea zestrei tehnico-științifice a întreprinderii, vom constata ușor că marea majoritate a celor hărăziți acestei nobile îndeletniciri și-au concentrat atenția asupra unor teme ce vizează în principal scutirea țării de importante eforturi valutare, că, în conformitate cu indicațiile conducerii de partid și de stat, cu recomandările tovarășului Nicolae Ceaușescu, creatorii au acționat în acest sens cu stăruitoare ambiție: „De ce să folosim inteligența altora cînd o avem pe a noastră? De ce să nu cheltuim în risipă o energie inepuizabilă care este și rămîne energia nervoasă?"

Ne vom opri în rîndurile ce urmează asupra a două din aceste invenții intrate în producție, semnificative și ilustrative pentru aceste sentimente ce vădesc încrederea în noi înșine, precum și marea, totala, dragoste de țară.

Multă vreme — și nu puțini dintre noi am fost, ocazional, martorii acestor lucrări anevoioase și cronofage — o armată de oameni, înarmată cu unelte greoaie, a executat, decenii la rînd, și cu prețul unor considerabile eforturi fizice, așezarea pe terasament a șinelor de cale ferată.

Pentru a pune capăt acestor munci istovitoare și, evident, pentru a mări sensibil productivitatea la asemenea lucrări feroviare, statul nostru a achiziționat din import mașini de mare randament, capabile de a înlocui activitatea a sute de oameni. Dar mașinile, la fel ca oamenii, îmbătrînesc, se uzează și se declară învinse după un număr de ani. Și metalul își are traiectoria sa biologică. Situație valabilă și în cazul mașinii de ripat, nivelat și burat calea ferată. Atît doar că de data aceasta, specialiștii români nu s-au grăbit să propună semnalul mai are în vedere realizarea unei mașini de burat, ripat și nivelat macazele, a unei mașini de mare productivitate pentru ciuruit balastul, precum și a unei mașini de burat, ripat și nivelat calea ferată cu acțiune continuă.

La Întreprinderea „23 August" din Capitală se fabrică — și desigur cititorii noștri au aflat acest lucru din cuprinsul unor alte articole de presă — două familii de motoare de mare putere, destinate echipării autobasculantelor de 50—100 tone, grupurilor de foraj sau altor agregate ce reclamă prezența herghelliilor de cai-putere. Motoarele sînt realizate în baza unei licențe aduse din străinătate, situație care a făcut necesară asimilarea treptată a pieselor componente. Două din acestea, supapa de evacuare și pistonul cilindrului, au dat cea mai mare bătaie de cap constructorilor noștri. După zeci de încercări infructuoase, unele desfășurate în institute de specialitate, soluția fericită pentru sertizarea tijei tubulare a supapei a fost găsită tot de către constructorii întreprinderii, meritul revenind inginerilor Ștefan Ardeleanu și Virgil Gărdus. Pe această cale s-a obținut o economie postcalculată de 3,5 milioane lei anual. De notat că supapele de concepție românească vor intra și în dotarea unor motoare modernizate ce urmează să fie proiectate și executate și în alte unități de profil.

Cu aceste remarcabile realizări, ce dovedesc o dată mai mult că totul depinde de noi, de iscusința, truda, stăruința și buna noastră credință, colectivele de oameni ai muncii de la Întreprinderea „23 August" din Capitală întîmpină cele două mari evenimente ale anului: aniversarea a 45 de ani de la revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă și Congresul al XIV-lea al partidului.

LIVIU TIMBUS

Întrebările și răspunsurile unui cercetător

În halele Institutului de Cercetări Științifice, Inginerie Tehnologică și Proiectări pentru Sectoare Calde și Metalurgie, cuptoarele au o nouă respirație. Lîngă ele, a apărut cîte o mică instalație, amintind la prima vedere de un fișet. În el și-au găsit însă loc obiecte mai ciudate: o pompă miniaturală, un reactor ca de jucărie, analizoare, ventile de reglare etc. Un fel de plămîn artificial menit să prepare și să sufle în cuptor cel mai potrivit amestec de gaze. Pentru sănătatea metalelor supuse aici unor moderne tratamente termice. Alături, crește o stivă de inele metalice strălucitoare, cu tenul curat, nepătat de nici un oxid. Piese pentru centralele nucleare, „călite" la temperaturi de sute de grade, dar într-o atmosferă propice, perfect controlată. Dintr-un alt cuptor apar scule, componente ale unor mașini agricole, o sumedenie de alte repere mecanice, galbene și lucitoare precum cadranele unor ceasuri elegante. Răsuflarea Endorom-ului, căci așa se numește familia de instalații de „fabricat" atmosferă de gaze, a permis ca pe suprafața lor să se depună nitrură și carbură de titan pentru a le crea rezistență la coroziune și alte solicitări.

„În procesele de prelucrare la cald, mediul gazos din cuptor prezintă o importanță vitală, spune dr. ing. Leontin Drugă. În funcție de natura lui, suprafețele pieselor pot suferi modificări, fie sărăcindu-se, fie îmbogățindu-se în anumite elemente. Astfel, are loc o scădere sau o îmbunătățire a calității lor. Astăzi, metalul este chemat să răspundă în fața unor examinatori tot mai exigenți. Electronica, chimia, mecanica fină pretind suprafețe de o calitate ireproșabilă, rezistențe, durabile. În institutul nostru s-au pus la punct o serie de instalații originale, niște mici uzine chimice care produc gaze cu o compoziție bine definită, reglabilă și reproductibilă. Ele permit ca termodinamica și cinetica tratamentelor termice să fie bine controlate și dirijate. De aici, s-a putut trece apoi la elaborarea unor tehnologii de înnobilare a suprafețelor metalice cu azot, carbon, titan, bor, crom, etc. Nu mai e necesar să se construiască întreaga piesă din aliaje pe bază de aceste elemente deficitare pe plan mondial, ci se poate îmbogăți cu ele doar suprafața metalului, acolo unde ea intră în contact cu alte subansamble sau medii corozive. Se obțin aceleași proprietăți de utilizare, dar cu o evidentă economie de materiale tot mai drămuite în lume. De altfel, procedeele de înnobilare și instalațiile aferente de producere a atmosferelor controlate în cuptoare reprezintă probleme fierbinți ale științei mondiale".

Ei bine, în acest domeniu al tehnicii de vîrf, la institutul din Berceni s-au realizat tehnologii de performanță. „Dedicăm aceste realizări ale noastre marii sărbători naționale de la 23 August, spune dr. ing. L. Drugă. Revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă a deschis noi porți și în calea științei românești asigurînd condiții optime de afirmare și dezvoltare, socialismul este cel care a făcut să înflorească spiritul creator al întregului popor." Metalele au fost înnobilate nu numai cu substanțe prețioase, ci și cu gîndul curajos și munca perseverentă a unor oameni dăruiți meseriei. La prima instalație Endorom s-a lucrat fără contract cu vreun beneficiar. Singurul contract era cu pasiunea. Bucuria căutărilor în necunoscutul științei n-a avut nevoie de ștampile și termene de predare. „Este pur și simplu o stare în care te simți bine. Cînd te afli aproape de o noutate nu te uiți la ceas să semnezi condica de plecare". Leontin Drugă, Elena Ghelec, Marin Mihailov, Vlad Popescu, Gheorghe Sîrbu au migălit după-amiezele la fiecare calcul, schiță, fază tehnologică. A prins viață o instalație care transformă metanul și aerul într-un amestec de gaze capabil să permită încălzirea pieselor fără a le afecta suprafața. Ba chiar să asigure difuzia superficială a carbonului și azotului în structura metalică în vederea creșterii durității și rezistenței la oboseală. Specialiștii din institut au proiectat și construit chiar ei pompa, reactorul, catalizatorul, analizoarele, etc. Nu era sarcina lor să realizeze aceste unicate. Dar cei din sectoarele de concepție precum și Gh. Pescaru, Gh. Robu, C. Guțic din atelierele de execuție se conduc după principiul: pînă-aici e treaba mea, mai departe tot a mea. Peste un an, instalația o înlocuia pe cea din import în halele Întreprinderii de Motoare Diesel.

Viața lui Leontin Drugă s-a încălzit mereu la dogoarea metalului. „Abia mă angajasem ca ucenic la «Steagul Roșu» și meșterul mi-a spus: fă-te tratamentist și-ai să lucrezi fierul în halat alb. Venit de la țară, nici nu auzisem de această meserie. Chiar în acea seară am deschis o carte de tratamente termice. Obiceiul îl mai port și acum. M-au captivat mecanismele ascunse în structura oțelului. Mi-am propus să caut răspunsuri la numeroasele «de ce»-uri ale acestei fizici a metalului." Congresul IX l-a schimbat, ca la milioane de tineri din țară, macazul vieții, îndreptînd-o spre orizonturi de împlinire nevisate. Dimineața era muncitor, în schimbul doi, seralist. Proiectul de diplomă la facultate l-a ales tot din acest domeniu, doctoratul l-a încheiat cu o lucrare despre un proces de noutate: tratamentul termic în strat fluidizat. Bătrînul meșter nici nu a bănuit cît de adînc a pătruns cu povața lui în destinul puștiului cu salopetă prea largă. Mai tîrziu nu i-a venit să creadă că el a devenit un tratamentist cu doctorat, autor a peste 30 de brevete și articole publicate în revistele științifice din țară și străinătate. Dragoste pătimașă pentru meserie, pentru nou. Ea l-a purtat de mînă pe dr. ing. Drugă și spre aceste moderne tehnologii de înnobilare a metalelor. Acum, și spre primii pași într-o cercetare de top științific: durificarea suprafețelor metalice cu ajutorul surselor de energie concentrată: laser și bombardament cu flux de electroni.

După primul Endorom, aflat acum și la uzinele „23 August", Turbomecanica, „1 Mai" Ploiești, cercetătorii din Berceni nu s-au așezat comod în fotoliul succesului. A fost conceputâ o întreagă gamă de instalații de înaltă tehnicitate pentru producerea de atmosfere controlate și tehnologii de înnobilare a suprafețelor metalice. Procedeul de purificare înaltă a argonului, azotului, amoniacului, metanului și introducerea în aceste gaze suport a unor „ingredienți" ca titanul, cromul etc., permite realizarea unor acoperiri de protecție împotriva coroziunii chimice, atmosferice. Piesele cîștigă și o duritate mărită, rezistență sporită la uzură, oboseală. Alt flux tehnologic fabrică atmosfere bogate în carbon din lichide organice. Cu consum redus de energie și creșterea productivității muncii. O ingenioasă „cosmetică" metalurgică menită să sporească vigoarea metalului, să facă o profilaxie eficientă împotriva îmbătrînirii și bolilor lui.

„Efectele economice ale acestor tehnologii sînt considerabile, spune dr. ing. L. Drugă. Înnobilarea cu oxigen și azot a sculelor de așchiere le prelungește viața de 3—10 ori. Astfel de instalații funcționează la întreprinderile de autoturisme Pitești, autocamioane Brașov, ARO, I.M.A.S.A. Sf. Gheorghe. Tratarea cu oxigen, sulf, azot a suprafețelor bucșelor de la șenilele tractoarelor a permis construirea acestora din fontă, renunțîndu-se la aliajele deficitare din cupru. Un alt procedeu conceput în institut înnobilează cu elemente uzuale, ieftine, suprafețele cămășilor cilindrilor și segmenților de la motoare, crescîndu-le semnificativ durata de exploatare. Matrițele de deformare plastică la cald din oțeluri înalt aliate, înglobînd în ele multă manoperă, au, din păcate, o viață scurtă datorită contactului cu metalul incandescent. Tratate cu azot prin procedeul de nitrurare ionică optimizat să nu mai dureze 30—40 de ore, ci 10—15, se prelungește durata lor de folosire de 2—3 ori. Astfel, întreprinderile „Electrocontact" și „1 Mai" au șters de la rubrica consumuri zeci de tone de oțeluri speciale și au sporit productivitatea muncii cu 15 la sută."

Acum, o serie de instalații „Made in Berceni" își fac treaba constiincios în uzine, înlocuindu-le, cu bune rezultate, pe cele din import. Altele sînt în faza de finisări, sau abia încolțesc în gîndul cercetătorilor.

„Endorom 40, automatizat și de mare fiabilitate, cîntărește doar 1,8 tone. Cel din import avea o greutate de 3—4 tone și costa o sută de mii de dolari. Uneori, tehnologiile au funcționat chiar peste așteptările noastre. Scurtarea cu 40 la sută a timpului tehnologic prin optimizarea procesului de carburare ne-a uimit. L-am reverificat două zile și nopți de teama unei erori. Dar roțile dințate pentru utilaje petroliere părăseau cuptorul perfect tratate în numai 8 ore, nu în 15. Rodeau lunile de încercări a fiecărui parametru."

Dr. ing. L. Drugă rămîne să urmărească pe „monitoare" pulsul unei noi operații de înnobilare. Se află mereu în fața a numeroase „de ce"-uri metalurgice. Ca acum 24 de ani. Astăzi, alte semne de întrebare. Unul de o deosebită originalitate. Cum instalațiile de producere a atmosferei bogate în oxigen și bioxid de carbon pot ajuta la conservarea fructelor în camere etanșe? O instalație metalurgică te va ajuta să muști în iunie dintr-un măr de toamnă, parcă abia cules din pom. „O zi fără un semn de întrebare din partea vechiului meu prieten, metalul, mi se pare mohorîtă."

FLORIN CONDURĂȚEANU

Flacăra la dispoziția dumneavoastră

• Sesizări, propuneri, soluții — dialog fructuos între cetățeni și autorități •

■ Vești bune celor care ne-au cerut sprijinul în obținerea unei locuințe din fondul locativ de stat. Astfel, cazul petentului Constantin Fuior din Tîrgu-Jiu a fost analizat de Biroul permanent al **Comitetului executiv al Consiliului popular al municipiului Tîrgu-Jiu**, care a hotărît repartizarea unui apartament cu trei camere și dependințe la Întreprinderea Morărit și Panificație Gorj, unde semnatarul este om al muncii; **Consiliul popular al municipiului Botoșani** ne face cunoscut că Eugenia Eftimie, încadrată la IJPIPS Botoșani, s-a mutat deja în locuința de pe str. Miciurin nr. 4, sc. B, ap. 7. De asemenea, **Consiliul popular al municipiului Constanța** ne înștiințează că și Andrei Vasile Ignat din Constanța este beneficiarul unui contract de închiriere pentru ap. 28, blocul F.C. 22, situat în Aleea Lirei. Pe de altă parte, ca urmare a cererii adresate de Elisabeta Pană din Galați conducerii unității — Agenția Exportlemn Galați — de a face schimb de locuință de la 3 la 2 camere, **Consiliul popular al municipiului Galați**, făcînd investigațiile de rigoare, ne răspunde că există posibilitatea unui astfel de schimb cu un om al muncii din aceeași unitate, care are un apartament cu două camere, același confort.

■ Mihai Savin din comuna Tulucești, județul Galați, își exprima nemulțumirea, în scrisoarea sa, față de refuzul Miliției județului Giurgiu de a-i restitui permisul de conducere reținut ca urmare a comiterii unui accident de circulație. Împăcîndu-se cu victima, împotriva celui în cauză s-a dispus încetarea urmăririi penale. Cazul a fost îndreptat spre competentă rezolvare **Inspectoratului General al Miliției** care ne răspunde că, în situația accidentelor de muncă, permisul de conducere se restituie numai după ce posesorul face dovada, prin actul procedural elaborat de procuratură sau instanța de judecată, că nu se face vinovat de producerea evenimentului rutier sau a intervenit o cauză care împiedică punerea în mișcare ori exercitarea acțiunii penale. Întrucît, cu prilejul verificărilor Mihai Savin a prezentat copia ordonanței de încetarea urmăririi penale, acesta a intrat în posesia permisului de conducere.

■ **Pensionat de la CFR, Florea Fira din comuna Robănești, județul Dolj**, ne cerea sprijin în restituirea garanției și părților sociale din perioada activității. **Regionala CF Craiova**, prin Serviciul Financiar Mișcare, întocmește formele necesare pentru expedierea carnetului CEC cu suma garanției și prin mandat poștal, banii din părțile sociale. Dacă în iunie a.c. carnetul CEC i-a fost înmînat de șeful stației Pielești, mandatul poștal expediat în aceeași lună a venit retur, pe motiv că destinatarul nu ar fi cunoscut în comună. Prin sesizarea făcută la revistă, i s-a trimis din nou mandat poștal cu banii ce reprezintă părțile sociale, pe adresa indicată în scrisoare.

■ Încercînd să se cîrpească, **Ion Gavril** din Lungeni, județul Suceava, a fost mai mult păgubit. „Am cumpărat un adaptor universal «ADU-1», în dorința de a suplini bateriile de la aparatul de radio portabil. Cu toate că am respectat întocmai instrucțiunile înscrise pe prospect, cînd am ajuns să-l pun la aparat, acesta s-a oprit, nevoind să mai funcționeze nici cu baterii. La unitatea de reparații Radio-Tv din localitate, depanatorul a constatat că adaptorul este conceput pentru o tensiune de 12 V și nu de 6 V, cum era indicat. Ceea ce a dus la arderea unui circuit integrat, greu de găsit. Acum am rămas și fără aparat și fără adaptor. Oare fabrica producătoare „Electromureș" cunoaște acest „amănunt" ?

■ **Valeria Tatarciuc din Iași** are în îngrijirea sa doi copii, fără a fi despărțită legal de tatăl acestora. Dorea să știe dacă în asemenea condiții are dreptul la alocația de stat pentru copii. Iată ce ne comunică **Ministerul Muncii**: „Potrivit art. 6, alin. 3 din Decretul nr. 410/1985, în cazul părinților divorțați, alocația de stat pentru copii se acordă părintelui care are copilul în îngrijire. Această prevedere legală se aplică corespunzător și în cazul în care părinții sînt despărțiți în fapt dacă, prin hotărîre judecătorească rămasă definitivă, copiii rezultați din căsătorie sînt încredințați mamei spre creștere și educare. Drepturile de alocație de stat pentru copii se acordă acesteia, dacă face parte din categoriile de beneficiari de alocație, prevăzute la art. 5, alin. 1 din decret." Rămîne de văzut, dacă vă numărați printre aceștia.

■ Din cercetările efectuate de către **Direcția generală comercială a municipiului București**, ca urmare a unor aspecte negative semnalate de petenți în activitatea unor unități comerciale, reiese că, într-adevăr, se confirmă cele relatate de Constantin Moraru din București, privitor la vînzătoarea Adina Pribeagu, de la unitatea alimentară din Bd. I.B. Tito nr. 60. Ea va fi înlocuită cu o altă lucrătoare, cînd va reveni din concediul de studii, Iuliana Bițâ fiind sancționată cu 2 amenzi contravenționale. De asemenea, se confirmă și cele scrise de Vasile Badea, tot din București, referitor la unitățile de Lactate-brînzeturi din Bd. Banu Manta nr. 18. Motiv pentru care Monică Maianu, pentru repetatele abateri de la regulile generale de comerț, i s-a desfăcut contractul de muncă și a fost schimbată din funcția de șef de unitate. La controlul efectuat la unitățile Autoservire Banu Manta nr. 3—5 și Băcănia din str. Theodosie Rudeanu, precum și din discuțiile și declarațiile date de mai mulți cumpărători din zonă, nu s-a putut stabili dacă mărfurile primite au fost vîndute preferențial și la supraprețuri. În schimb, pentru alte abateri de la conduita unui comerț civilizat vînzătoarele Elena Preda și Ioana Morolanu au primit amenzi contravenționale.

■ „În cartierul Militari, pe Bd. Armata Poporului, în spatele magazinului Alimentara nr. 14, funcționa o sifonerie care deservea locatarii din zona Piața Veterani, Bd. Păcii și Politehnica. Nu cunoaștem adevăratul motiv care a condus la desființarea acestei sifonerii; noi așteptăm să mai apară alta, ținînd cont de numărul mare al solicitanților, și nicidecum să dispară și cea existentă !". Semnează în numele cetățenilor arondați, **Emilian Costescu** din București, Aleea Baia de Aries nr. 2, bl. 7, sc. 1, et. 2, ap. 9, sectorul 6.

■ **IUG „Progresul" Brăila** a soluționat favorabil cererea petentului Adrian Nițulescu, care solicita schimbarea locului de muncă, în urma unui accident de tramvai. Fiind lăcătuș, invaliditatea respectivă, amputarea antebrațului drept, nu-i mai permitea exercitarea meseriei. Prin intervenția comisiei sociale, la nivel de întreprindere, a primit sprijin ca, în cadrul aceleiași secții, să fie trecut pe postul de pregătitor completator.

■ Imobilul în care locuiește Gheorghe Olăreanu, de pe str. N. Iorga nr. 12—14, este parte divizibilă cu Reprezentanțele unor întreprinderi din țară cum sînt: ICS Reșița, ICRM Reșița și Industria sîrmei Cîmpia Turzii. Singura cale de acces era blocată de butoaiele cu combustibil ale acestora. Intervenția făcută de **Administrația domeniului public a sectorului 1** a condus la deblocarea căilor de acces în imobil, prin intermediul pompierilor, respectivele întreprinderi menținînd curățenia în curte și pe carosabil.

■ Numitorul comun al celor două scrisori venite din zone diferite ale țării, județele Caraș-Severin și Prahova, este risipa de apă. **Elisabeta Trifan din Reșița**, str. Spartului nr. 7, sc. 2, ap. 12, et. 4, se plînge că multele intervenții făcute „chiar și la ziarul local, n-au reușit să repare țevile sparte din subsol și să stopeze apa care curge în voie, permanent focar de mizerie și infecție. Nici în apartamente instalațiile nu sînt în cea mai bună stare de funcționare, apa infiltrîndu-se nestingherită în pereți, dînd un aspect dezolant și insalubru întregului bloc. Nimeni nu vede, nimeni nu aude !" Cei din comuna Valea Călugărească nu se pot plînge că nu au canalizare, sau că apa se duce la vale. „Jumătate din comună are apă, cealaltă jumătate nu are. Pentru că, se oprește cîte 4—5 zile, iar cînd e din nou deschisă vine atît de tulbure încît oamenii o lasă să curgă pînă ce ea se limpezește, cît de cît. Atunci cînd devine potabilă e din nou oprită. Că plătim mai mult decît face, n-ar fi o pagubă atît de mare, necazul este că mai mult o risipim decît să o folosim." Pare să-și descarce năduful **Petre Greceanu din Valea Călugărească**, județul Prahova. Chiar nu se găsește nimeni să închidă „robinetul" nepăsării și al risipei ?

■ Relațiile de vecinătate ale familiilor Floarea Olinci și Virgil Tihon din Cîmpulung Moldovenesc sînt adesea motive de conflict și neînțelegeri, datorate ambelor familii și generate de modul cum privesc ele folosirea intrărilor comune sau a altor utilități. Deși, **Consiliul popular orășenesc Cîmpulung Moldovenesc** a căutat să lămurească ambele familii despre necesitatea existenței unor relații principiale între toți locatarii, cu respectarea întocmai a normelor de conviețuire socială, pe moment ele erau respectate, ca, ulterior, să se revină la neînțelegeri. Pentru aplanarea lor s-a dispus ca Exploatarea de gospodărie comunală și locativă să execute un zid despărțitor în holul imobilului, astfel încît ambele familii să aibă intrare separată. Și care, sperăm noi, să instaureze acea atmosferă de bună vecinătate ce ne caracterizează.

■ **Consiliul popular al sectorului 6** ne aduce la cunoștință că, potrivit prevederilor art. 32, lit. a din Legea 1/1985, unei familii cu un membru apt de muncă ce realizează venit i se poate stabili o contribuție bănească de pînă la 400 lei. Comitetul executiv al Consiliului popular al sectorului 6, în baza dispozițiilor sus-menționatului articol, analizînd situația materială a petentului Radu Eana din București, i-a stabilit o contribuție de 75 lei și l-a scutit de efectuarea contribuției în muncă.

■ „Într-una din zile mi s-a rupt balamaua de la ochelarii de vedere. Un fleac, veți spune, ce repede poate fi remediat. Nu și atunci cînd ajungi la unitatea cooperativei „Deservirea" din str. Gabroveni nr. 3. E drept, lucrarea putea fi executată, dar în răstimp de patru zile. Din păcate, seara plecam în delegație și nu-mi puteam permite să renunț la ochelari. Graba mea a enervat-o pe șefa de unitate, punînd la îndoială, pe un ton arogant, adevărul spuselor mele. Am renunțat, în ideea că voi găsi, totuși, o soluție. Și într-adevăr pe str. Academiei, la o altă unitate a aceleiași cooperative după o oră și jumătate rama era reparată. Cîtă diferență între cele două lucrătoare !" **(Ion Zamfir din București**, Bd. I.B. Tito nr. 57B). E adevărat, sînt situații obiective cînd intervenția promptă nu poate fi onorată, cu toate motivele invocate de cetățean, după cum sînt și altele, ca în cazul petentului nostru, cînd prin solicitudine și amabilitate, și nu în ultimul rînd pricepere, îl poți scoate din impas.

■ Sub conducerea și îndrumarea organelor locale de stat și cu sprijinul organismelor democrației muncitorești revoluționare, lucrătorii de miliție au organizat și executat mai multe acțiuni și controale, pentru asigurarea climatului de siguranță civică și combaterea actelor de specula de pe raza municipiului Timișoara. Pe parcursul acestor activități au fost depistate unele elemente infractoare, parazitare și afaceriste, față de care s-au luat măsuri de trimitere în judecată, sancționarea contravențională cu amenzi ori de avertizare și punere în discuția colectivelor de muncă, în funcție de natura faptelor comise. De asemenea s-au confiscat mărfuri de proveniență străină sau indigenă destinată speculei, în valoare de peste 5 milioane lei. Permanent patrule mixte formate din lucrători de miliție, gărzi patriotice și alte cadre auxiliare, acționează în zonele aglomerate și alte locuri unde se semnalează încălcări ale normelor legale, ca să se poată asigura climatul de ordine și siguranță civică corespunzător, aspectele sesizate avînd un caracter izolat, pentru combaterea cărora se continuă activitățile specifice. Răspunde **Inspectoratul județean Timiș al Ministerului de Interne.**

Pagină realizată de
MARIA BOGDAN RADU ■

Poșta redacției

Nae Nichi — com. Alexeni (Ialomița) : În articol aveți toate datele (localitate, județ, nume). Cereți avizul și recomandarea medicului care are în evidență fetița. ● **Gavrilă Luminița** — Tulcea : Aveți un scris foarte frumos, dar vă exprimați ciudat, nu cunoașteți sensul unor cuvinte pe care le folosiți totuși. Oricum, nu putem să vă satisfacem dorința și nici nu este nevoie. ● **Bâlă Valentin** — București : Cotidianul „Scînteia tineretului" are o astfel de rubrică. ● **Lincă Ion** — Craiova : Ați primit răspunsuri la scrisorile dv. de la Consiliul popular municipal. Noi nu ne pricepem la asemenea construcții și calcule, dar avem asigurarea că E.G.C. a evaluat corect construcția, în conformitate cu prevederile normativelor și legislației în vigoare. ● **Ncacșu Ion** — Plopeni : Răspunsul pe care l-ați primit este corect. Credem că întrebările pe care ni le puneți acum nouă era necesar să vă preocupe în 1985. ● **Calciu Elena** — București : Consultați un notar de stat. ● **Boteanu Ion și Boteanu Elena** — com. Mioarele (Argeș) : Conform art. 13 din Legea 5/1977, durata minimă de contribuție care dă dreptul la pensie pentru limită de vîrstă în sistemul de pensii și asigurări sociale al țăranilor cu gospodării individuale din zonele necooperativizate este de 10 ani ; conform art. 13, pct. 2 Legea 3/1977, vechimea minimă care dă dreptul la pensie pentru munca depusă și limită de vîrstă în sectorul asigurărilor sociale de stat este, de asemenea, de 10 ani. ● **Anghel Ion** — Constanța : Furnizorul, prin reprezentanța tehnică din oraș, este obligat să întrețină gratuit (inclusiv înlocuirea unor componente defecte) în perioada de garanție combina muzicală reclamată, mergînd pînă la înlocuirea ei, în cazurile prevăzute de actele normative în vigoare. Dacă este necesar, cereți sprijinul Direcției comerciale. ● **Palaloga Nelu** — Ploiești : 1. Persoanelor care au lucrat efectiv cel puțin 20 de ani în locuri care, potrivit legii, se încadrează în grupa I de muncă sau cel puțin 25 de ani în grupa II de muncă, la stabilirea pensiei li se ia în calcul, pentru fiecare an lucrat în aceste grupe, cîte un an și șase luni pentru grupa I, un an și trei luni pentru grupa II (Legea 3/1977, art. 14, al. 1, 2, 3). 2. Maiștrii pot aplica personalului în subordine sancțiuni disciplinare, în conformitate cu art. 100 lit. a, b, c din Codul Muncii, numai după efectuarea unei cercetări prealabile care trebuie să se materializeze într-o notă explicativă, iar dispoziția de sancționare va fi avizată de juristul unității (Legea 6/1977). ● **Hotin Aurică** — com. Nănești (Vrancea) : Da.

REGHINA VÂRVICI ■

● **„Flacăra" nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.**

• ECOURI • ECOURI • ECOURI • ECOURI •

● Efectul scrisorii comentate „Pe lîngă subiect", apărută în numărul din 21 iulie a.c. al revistei, n-a întîrziat să ajungă la noi, de astă dată, sub forma unui amplu și competent răspuns al Direcției pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale Iași, care clarifică astfel drepturile Aniței Burghelea din comuna Mogoșești-Siret, satul Muncelu de Sus. Dar să punctăm temeiul legal al acestora. Petenta dorea să știe dacă are dreptul la pensia de urmaș. I s-a răspuns, dar cu totul altceva, că poate fi ajutată să muncească la C.A.P. Așadar, conform prevederilor Legii nr. 4/1977, în sectorul agricol cooperatist nu se acordă pensie de urmaș soțului supraviețuitor, chiar dacă acesta ar fi pierdut integral capacitatea de muncă. Totodată, i s-a explicat petiționarei că, nefiind în activitate atunci cînd a survenit boala, cu nouă ani mai tîrziu, nu i se acordă concediu medical plătit. Chiar dacă ar prezenta documentar de expertiză medicală, cu propunerea de pensionare pentru pierderea capacității de muncă, nu este valabil, deoarece a muncit în C.A.P. doar patru ani și nu zece, minimum cît sînt prevăzuți de lege. La cei 56 de ani nu a realizat o vechime de cel puțin zece ani ca să poată ieși la pensie de limită de vîrstă. De aceea, a fost îndrumată să lucreze la C.A.P. pentru a totaliza o vechime minimă, ca după împlinirea vîrstei de 60 de ani să o solicite. Toate aceste lămuriri ar fi fost evitate dacă nu s-ar fi dat dovadă de formalism și rutină în cercetarea efectuată. Motiv pentru care funcționarul respectiv a fost aspru criticat, colectivul de conducere stabilind măsuri de preîntîmpinare a unor astfel de neajunsuri.

● În articolul „În natură greu și cu mari cheltuieli repari ceea ce cu indiferență strici", publicat în numărul 26 din 30 iunie a.c., se făceau referiri la investiția „Modernizarea ISCIP Sieu-Măgheruș". Era semnalată neatingerea unor stadii fizice, în ciuda condițiilor de execuție asigurate. La data apariției respectivului material, într-adevăr ritmul de execuție era nesatisfăcător, ceea ce a determinat o amplă analiză la fața locului, împreună cu cei ce concură la realizarea acestei investiții. Respectiv, constructorul, TAGCInd Cluj-Napoca, și beneficarul, ISCIP Sieu-Magheruș ; s-a întocmit un program prin care obiectivul să fie integral raportat pînă în septembrie 1989. Sîntem asigurați de TAGCInd Cluj-Napoca că, prin darea în funcțiune a acestei instalații, se va repune în circuitul natural o apă cît mai curată. Doleanță în consens cu interesul general de a proteja și asigura calitatea apei, dar și de accelerare a finalizării execuției.

MARIA RADU ■

Alice în țara... jucăriilor

Cine nu cunoaște azi jucăriile pentru copii confecționate la Întreprinderea de mase plastice „Viitorul" din Oradea ! Și cine nu știe azi de popularul produs „VITOLIT" creat la aceeași unitate ? Proiectanți, ingineri, cercetători, diferite categorii de intelectuali, studenți și elevi cumpără la un preț derizoriu cunoscuta folie de plastic pe care sînt așezate literele alfabetului, cifre și semne de ortografie și punctuație de diferite culori și mărimi pentru a se servi de ele la scrierea diverselor proiecte, planșe, studii, machete, design, dosare, titluri de lucrări științifice ori volume etc. Nemaiavînd timp pentru caligrafia meticuloasă și îngrijită a vechilor copiști medievali ce începeau fiecare capitol cu cîte o literă monumentală, astăzi, cînd avem nevoie alergăm la magazin, și, în schimbul cîtorva lei, ne înarmăm cu literele și cifrele cele mai frumoase care vor străluci afară, pe coperți și înăuntru în titluri. Cererea de „Vitolit" în țară este mare, dar întreprinderea din Oradea, deși este unica furnizoare a acestui produs reușește să acopere necesitățile din comerț.

Întreprinderea care, la început de secol, producea doar piepteni și agrafe este, astăzi, o importantă furnizoare în țară de bunuri de larg consum din mase plastice : articole cosmetice, articole pentru consum industrial, fire plate, rafie sintetică, pungi și folii de PVC, articole vacuumate, perii și bidinele, fermoare etc. 60 la sută din totalul producției unității este destinat pieței interne, 4 la sută exportului și 36 la sută la drumul industriei sub formă de diferite accesorii de material plastic, folie, rafie, benzi, fermoare pentru industria confecțiilor textile și perii industriale. Obișnuita și utila periuță de dinți se produce tot aici. Suportul de plastic se găurește și o altă mașină implantează micile mănunchiuri de fire de PVC. La suportul de lemn al periilor casnice și la acela al bidinelelor (care pot avea și mai mult de 250 de găuri) implantarea firelor mai groase și rezistente se face cu ajutorul unei mici ancore de sîrmă care strînge mănunchiurile de fire. Stela Popa de la secția perii monofilamente reușește să confecționeze într-o oră peste o sută de bucăți suport pentru mături la mașina de implantat fire PVC.

Toate instalațiile care ștanțează și imprimă au fost realizate, prin autoutilare, aici, în întreprindere. Fiind vorba de niște produse de larg consum destinate publicului se caută în permanență ca ele să servească în cele mai bune condiții pe beneficiarii lor direcți. Întreprinderea „Viitorul" din Oradea este una din unitățile orădene care aplică în activitatea de zi cu zi nenumărate invenții, inovații și raționalizări. Ing. Dana Elekes îmi mărturisea că unitatea are beneficii deosebit de importante de pe urma invențiilor.

Una din ele se numește „Procedeu de obținere a foliilor colorate autoadezive", autor Ludovic Toth, cu utilizări variate în design, machete, reclama comercială, decoruri pentru vitrine, avînd, concret, o eficiență economică de 2 milioane lei pe an. Împreună cu ing. Ladislau Bakos și chimistul Iosif Pintyak, același autor inventiv a creat un procedeu de obținere a elementelor decorative autoadezive cu efecte metalice. Invenția are deosebită însemnătate pentru că înlocuiește etichetele clasice din tablă de aluminiu care se fixează prin nituire, cu șuruburi sau cu ajutorul unui adeziv de contact, economisindu-se importante cantități de aluminiu. Se obțin inscripții și elemente decorative, rezistente la ulei, benzină ori solvenți organici, avînd o eficiență economică de 2,1 milioane lei pe an.

O altă invenție cu o eficiență economică de 6 milioane lei pe an se referă la elemente decorative termo-transferabile și procedeu de realizare a acestora și care înlocuiește importul de produse similare pe devize libere.

Aici, pe tărîmul de basm al jucăriilor, cei mari au inventivitatea, sufletul și dorința de nou a unor copii năzdrăvani. Maria Greguș, maistru la secția de asamblare jucării, îmi spunea că aici nu se confecționează, ca în alte țări, jucării sinistre care să stimuleze instinctele războinice ale copiilor, amintind că o adevărată cursă a înarmărilor are loc chiar și în lumea... jucăriilor și că trenulețele, mașinile, patinele cu rotile, păpușile cu ochi vii sînt alungate cu violență de luptătorul Rambo, de lansatoare de rachete, puști, mitraliere, aruncătoare de grenade etc. Cum întreprinderea poartă chiar numele „Viitorul" aici jucăriile servesc unor scopuri pașnice, nu războinice, îmi spune interlocutoarea. Jucăriile de azi ale copiilor sînt uneltele de lucru ale oamenilor de mîine. De aceea inventatorii orădeni găsesc mereu noi și moderne soluții în fabricarea jucăriilor pentru a aduce un zîmbet acelora cărora li se adresează, de aici, pe malul Crisului Repede.

PAȘCU BALACI ■

Local cu specific: ATRACȚIE SAU EXPLICAȚIE ?

Ce înseamnă restaurant cu specific ? O idee validată de experiență și slujită cu seriozitate și rigoare în tot ce implică ea. Dintr-o curiozitate pornită din aproape nimic (Nu aveți un bilet în plus la „Calul Bălan") am pornit în acest periplu care nu anunța nimic palpitant. La Eforie Nord, „Nunta Zamfirei" nu avea nici un loc liber. Nici în parcare, nici în restaurant. Autocare ale O.N.T.-ului cu grupuri de turiști străini și autoturisme din toată țara, cu compatrioți care căutau un bilet în plus. Deschis în urmă cu 20 de ani, restaurantul „Nunta Zamfirei" a ajuns în vîrful ierarhiei unităților cu specific de pe litoral. Decor adecvat, meniu cu adevărat specific (chifle de casă, sarmale, plăcintă dobrogeană, țuică etc), program folcloric asigurat de ansamblul folcloric „Nunta Zamfirei" al I.T.H.R. Eforie Nord, cu soliștii Elena Roizen, Ileana Pădure și Daniela Pufleanu și Ion Andrei, asigurînd o trecere în revistă a tuturor zonelor folclorice ale țării acest restaurant are faima înghesuielii la un bilet în plus. Serviciile sînt prompte, grație și faptului că meniul e fix și pregătit cu grijă dinainte, iar șeful unității, Mihai Croitoru, de patru ani în acest loc, se poate lăuda că lucrează în fiecare zi cu 400 de clienți pe 400 de locuri.

Găzduit de o construcție mai reușită decît cea din Eforie Nord, complexul „Cătunul" din Cap Aurora, avînd un spațiu mult mai mare (610 locuri în restaurant), o cramă, o discotecă, o terasă și o cofetărie este în cele din urmă un mozaic cu multe culori neasortate. Dans și cafe concert, circ și folclor într-un singur program. Gheorghe Zamfir, responsabilul unității, mîndru că poate conduce singur o asemenea unitate mamut nu are suficiente argumente pentru un asemenea sentiment. În primul rînd mîncărurile cu specific îl apasă mai rău decît o piatră de moară. I se pare complicat să asigure bucate cu specific românesc în fiecare seară. Mai bine grătar și șnițel. Țuica i se pare că bate prea rău pentru a fi servită turiștilor străini, în vreme ce la Eforie Nord tot aceștia o consideră o surpriză delicioasă. Programul folcloric asigurat de ansamblul Banatul rămîne singura piesă de rezistență, deși responsabilul consideră că „numărul tovarășilor de la circ ne mai saltă puțin". Acest amestec se vede și-n faptul că programul de la Cătunul (ideal loc pentru un spectacol folcloric) este oferit turiștilor străini drept program de seară festivă în vreme ce pentru turiștii noștri e considerat drept seară românească, în cele din urmă nefiind nici una, nici alta, ci un fel de amestec. De altfel, același amestec se simte și-n suprapunerea clientilor de la celelalte unități din complex, nici una la nivel de vîrf. De fapt, cel mai plăcut lucru văzut la Cătunul a fost expoziția de piese vechi din istoria tehnicii, aduse aici printr-o fericită idee a Muzeului tehnicii din București, pornit cu expoziții tematice prin mai multe locuri din țară.

La Calul Bălan, în Neptun, situația este asemănătoare celei de la Nunta Zamfirei. O unitate cu 20 de ani de experiență, care i-a avut ca primi oaspeți pe chiar constructorii ei, a ajuns la o formulă de existență extrem de eficientă. Program ireproșabil cu ansamblul Brîulețul din Constanța sub bagheta violonistului George Prnica (sarea și piperul fiecărei seri), cu muzică populară de calitate, cu o orchestră Balans, decentă, inspirată și cu un repertoriu ales cu gust, un meniu cu mîncăruri specifice cadrului românesc fac din Calul Bălan o instituție extrem de solicitată pe litoral, un loc în plus fiind la fel de disputat ca la meciurile cu miză mare sau la filmele celebre. Marea surpriză a acestui sezon o constituie restaurantul „Rustic", deschis în marginea satului de vacanță din Neptun. O clădire veche, obosită de ani, a fost restaurată și extinsă după ideea unui arhitect care a intuit posibilitatea dezvoltării sub forma unui han românesc tradițional. O construcție de toată frumusețea, dotată cu toate cele necesare, care poate deveni în timp un nume în rețeaua alimentației publice. Programul folcloric este asigurat de ansamblul folcloric „Neptun", alcătuit din lucrători ai stațiunii (idee mai mult decît ingenioasă și lăudabilă) și totul are culoare și autenticitate, chiar dacă Marinică Iordache „colaborator al Radioteleviziunii române (!?) cîntă și „mîndro, ce ți-oi trage o chelfăncală" iar cuplul de responsabili format din Panait Mocanu și Petre Agapie are nevoie de oarece răgaz pentru formarea unei echipe de specialiști culinari în asigurarea unui „specific" pe toate planurile. Sînt 600 de locuri într-un cadru de toată frumusețea despre care vom afla multe lucruri interesante în sezoanele următoare.

De la folclor am trecut la pește, descoperind că specificul se cam reduce totuși la două domenii (folclor și cherhana). Restaurantul „Insula" din Neptun, amenajat după tot tipicul pescăresc, cu ancore, frînghii, colaci de salvare, năvoade și chiar o imitație de vaporaș pe care se ia masa într-un cadru pitoresc chiar deasupra apei, cu o fîntînă în care peștii joacă și turiștii le aruncă monede (?), văzînd în toate izvoarele amenajate un fel de Fontana di Trevi, are avantajul serviciilor prompte și al aprovizionării ireproșabile. Responsabilul unității Marin Dumitru vorbea despre eforturile împărțite între amenajarea decorului și organizarea aprovizionării. Pentru decoruri pescărești a folosit generozitatea prietenilor săi din Tulcea și Constanța, angrenați în pescuitul industrial, iar pentru aprovizionare contractele cu Centrala Deltei Dunării și cu Întreprinderea piscicolă Unirea. Asa se face că la „Insula" se găsesc mai toate soiurile de pește, de la morun pînă la pui de baltă, crap, somn, știucă, laban, merluciu, sabie inclusiv cozi de raci. Pe listele de bucate apar toate preparatele specifice, de la ciorbă la chiftelițe de pește și salată de heringi iar crapul proaspăt este adus zilnic nu de la Tulcea, ci de la cîteva sute de metri, de la crescătoria întreprinderii. Cînd am plecat de la Insula nu ne imaginam că în restaurantele profilate pe pește, problema esențială este chiar peștele. La restaurantul Delta din Mamaia, atmosfera nu era cîtuși de puțin specifică. Un fum de pîrlitul porcului în care lumea consuma ce găsea, carne de porc, de vită, de pasăre și foarte puțin stavrid sau crap. Responsabilul unității Nicoale Bănoiu ne-a spus că peștele e o problemă și va veni abia în zilele următoare.

În căutare de pește și de ambianță pescărească, am ajuns și la Cherhanaua din Mamaia. Am căzut într-o atmosferă cu adevărat specifică. Un ospătar și o lucrătoare de la bufet pescuiau pe malul lacului împreună cu odraslele lor. Doar cîțiva clienți pe la mese, și aceștia serviți în dorul lelii. Un ciine vagabond se plimba printre mese mai lejer decît printr-o cherhana adevărată. După douăzeci de minute de așteptare a venit o ospătăriță care ne-a comunicat peste umăr că vine colega. Colega a venit, ne-a comunicat că peștele adus de șeful de sală cu mașina personală tocmai de la Tulcea nu s-a decongelat și că pînă se dezgheață am putea servi somn și pui de baltă. Lămîie nu este. Pește fără lămîie, nuntă fără lăutari. Și-n vreme ce așteptam peștele am admirat cîteva buruieni crescute din primăvară (responsabila Mihaela Ghiță, sosită la solicitarea noastră abia după cîteva ore, ne-a spus că nu are voie să smulgă nici o buruiană), cîțiva ospătari care se amuzau la intrarea în restaurant iar alții la o masă dosnică se cinsteau în toată legea în timpul programului, devenind proprii lor clienți. Toate au fost cum au fost, pînă la cîteva clipe după achitarea notei de plată, cînd am întrebat de responsabilă. Ospătara Lucia Bacus, detașată din București (?) ne-a cerut să-i înapoiem nota ca să o rescrie și ne-a întrebat dacă n-am dori să mai servim și niște morun. Pînă la urmă, într-un moment de neatenție, ne-am trezit că ne smulge nota de plată și o face bucățele, împreună cu copia ei din carnet, ca mai tîrziu să descoperim că toate actele îi erau brambura iar de încasat ne încasase cu patru lei mai puțin. Chiar dacă responsabila ne asigura de buna sa credință și de eforturile sale susținute pentru a extinde și amenaja unitatea, bunele intentii concretizate în cîteva lucruri utile și plăcute erau copleșite de inerția personalului, adus din diverse alte unități din țară. Se simțea de altfel un spirit de echipă încropită, fiecare lucrînd cam în stilul „merge și așa numai vara să treacă".

Pînă la urmă am văzut că restaurantele cu specific reprezintă o idee comercială nu suficientă prin sine, capabilă doar să furnizeze surprize agreabile numai cînd este dublată de spiritul gospodăresc și ingeniozitatea celor puși să o materializeze. Fiind vorba de litoral, n-ar strica o extindere a unităților de acest tip. Una sau două unități cu profil pescăresc în fiecare stațiune e totuși puțin.

C. NISTORESCU ■

«TURISTCOOP»

În contextul cunoașterii patrimoniului turistic al țării, zonelor și localităților și totodată în vederea utilizării eficiente a bazelor turistice și ducerii la îndeplinire a sarcinilor rezultate din programul de măsuri cu privire la dezvoltarea turismului, în cadrul Uniunii județene a cooperativelor de producție, achiziții și desfacerea mărfurilor Hunedoara (Deva, strada Dr. Petru Groza nr. 14, la parter, telefon 11 223) a luat ființă o agenție de turism „TURISTCOOP" care stă la dispoziția populației cu prestații ca : excursii interne, bilete de odihnă și tratament în stațiunile balneoclimaterice, vacanțe și minivacanțe pe toată perioada anului, mese festive în unitățile de alimentație publică ale cooperației, rezervări de locuri de cazare în unități turistice din județ și din alte localități. Sînt organizate acțiuni de vizitare individuală sau în grup cu autocare, microbuze, trenul, pe circuite sau pentru sejururi cu lucrătorii sau membrii din cadrul C.P.A.D.M., C.A.P., elevi, oameni ai muncii din întreprinderi și instituții, astfel încît să se asigure o utilizare maximă a capacităților de cazare. Sînt asigurate facilități de cazare și masă, prin stabilirea în conformitate cu reglementările legale în vigoare de prețuri de cazare mai reduse în extrasezon pentru grupuri organizate și prețuri de pensiune la mîncăruri, mai ales la grupuri de elevi, studenți, membrii cooperativelor etc. Agenția va încasa de la solicitanți contravaloarea locurilor de cazare reținute pe baza tarifelor legal stabilite pentru unitățile respective și a costurilor meniurilor pensiune, inclusiv un comision de 5—10 la sută din valoarea serviciilor oferite, urmînd a se deconta ulterior cu unitățile cooperatiste.

Agenția de turism „TURISTCOOP", pune la dispoziția solicitanților lista unităților reprezentative care fac obiectul excursiilor, a împrejurimilor, factorii naturali de cură, de mediu geografic și de climă, posibilități de acces, masă, agrement, distracții, etc.

Acțiunile de promovare a activității turistice organizate de Agenția „TURISTCOOP" din Deva au loc în cadrul marilor colectivități (întreprinderi, fabrici, școli, C.P.A.D.M., C.A.P., etc.) de pe raza de activitate.

În scopul popularizării obiectivelor turistice sînt difuzate gratuit materiale propagandistice ca : pliante, afișete, cît și cu plată (cărți, hărți, cărți poștale ilustrate, brelocuri și altele).

Estivale

Agendă

Ediția 1989 a „Agendei de vacanță", tipărită la Constanța, oferă, în cele 120 de pagini ale sale, o adevărată avalanșă de informații despre sezonul turistic estival pe litoral. Rămînînd în același spațiu al vacanței, consemnăm că au început croazierele de agrement pe mare, cu motonava „Dierna", și pe Canalul Dunăre—Marea Neagră, cu vaporașul „Flamingo"

Vitrinele litoralului

Ca în fiecare vară, și în acest an turistul sosit pe litoral e invitat să viziteze o inedită expoziție desfășurată, nu, nu într-o sală de expoziții, ci în cîteva orașe și stațiuni. Constanța, Mamaia, Eforie, Olimp, Neptun, Jupiter, Aurora, Venus, Saturn, Mangalia oferă privirilor vitrine aranjate cu gust rafinat și personalitate, calități regăsite și în decorarea interioară a magazinelor. Autorii — specialiștii participanți la faza pe țară a concursului „Cel mai bun vitrinier-decorator".

Suris

O florărie e ca un suris pe fața orașului — spunea cineva. Aurica Giurgiu, responsabila noii florării deschise în Deva, pe Bulevardul Lenin, e hotărîtă să demonstreze în practică adevărul acesta.

La noua adresă

Curînd, tinerii încadrați în muncă la Întreprinderea minieră Aninoasa și Întreprinderea minieră Iscroni se vor muta în casă nouă, căci la Aninoasa, cartierul Iscroni se va îmbogăți cu un nou bloc. Se va numi F 2 și va avea 40 de garsoniere. Inaugurarea, în toamna acestui an.

Universul

● **A 14-a plenară a C.C. al P.M.U.P. care a examinat problema formării noului guvern și situația politică actuală din țară a dat publicității un document în care se arată că situația din Polonia s-a agravat în mod periculos. Evidențiind că în momentul de față este necesar să se constituie cu maximă urgență un guvern de largă încredere națională care să se ocupe de problemele reale ale Poloniei, de viața de zi cu zi a oamenilor muncii, de înviorarea vieții economice, de asigurarea liniștii sociale, documentul precizează : „Reprezentarea P.M.U.P. în noul guvern trebuie să corespundă potențialului politic și de stat al acestuia". În încheiere documentul subliniază : „Polonia trebuie să rămînă și pe mai departe, din punct de vedere economic și militar, o verigă reală a C.A.E.R. și a Tratatului de la Varșovia. Participarea noastră la Tratatul de la Varșovia reprezintă de cîteva decenii garanția securității naționale".**

● **În anul 1988, media lunară oficială a șomerilor din S.U.A. a fost de 6,7 milioane. Cifră în general cunoscută. Ceea ce aflăm nou dintr-un studiu al Centrului pentru priorități în privința bugetului de stat din Washington este faptul că din acești șomeri, peste două treimi nu au primit nici un fel de sprijin din partea statului.**

● **În Tunisia a fost legiferată Asociația Tunisiană a Femeilor Democrate. Țelul noii organizații este lupta pentru drepturile femeilor, pentru egalitate în viața economică și socială.**

● **Pavilionul românesc la Expoziția horticolă internațională de la Erfurt s-a bucurat de deosebit succes. Exponatele noastre au fost foarte apreciate de conducătorii de partid și de stat ai țării gazdă care au vizitat expoziția.**

● **Akbar Hashemi Rafsanjani a depus jurămîntul în calitate de președinte al Republicii Islamice Iran. În discursul rostit cu acest prilej el a subliniat, între altele, că independența politică este deplină numai dacă țara este puternică din punct de vedere economic.**

● **Potrivit unor surse angoleze, 16 000 de militari cubanezi s-au retras din Angola de la începutul anului și pînă în luna august. Retragerea care a început la 1 aprilie 1984 urmează să se încheie într-un interval de 27 luni.**

● **Peste 1 500 de hectare de teren agricol și păduri din insula Thasos au fost distruse de un incendiu. În momentul de față alte zece incendii fac ravagii pe teritoriul Greciei, distrugînd mii de hectare de pădure .**

● **Avertisment din partea Uniunii Internaționale pentru conservarea naturii, reunită într-un congres la Roma : În fiecare an cinci mii de specii de animale dispar de pe Terra, iar multe altele sînt pe cale de dispariție.**

● **Pe scurt despre viața oamenilor : Două mii de mecanici de locomotivă din Suedia se află în grevă, revendicînd ameliorarea condițiilor de muncă și viață.**
● **Potrivit Biroului de statistică din Israel, în trimestrul al doilea din acest an șomajul a reprezentat 9,5 la sută din populația activă a țării. Cu 1,2 la sută mai mult decît în perioada similară a anului trecut.**
● **În iunie, rata criminalității în metroul din New York a fost cu 5,8 la sută mai mare decît în aceeași perioadă a anului trecut. Procentul înseamnă 1 300 delicte, între care două crime și 121 de atacuri armate.**

Comentariul săptămînii

Forța popoarelor

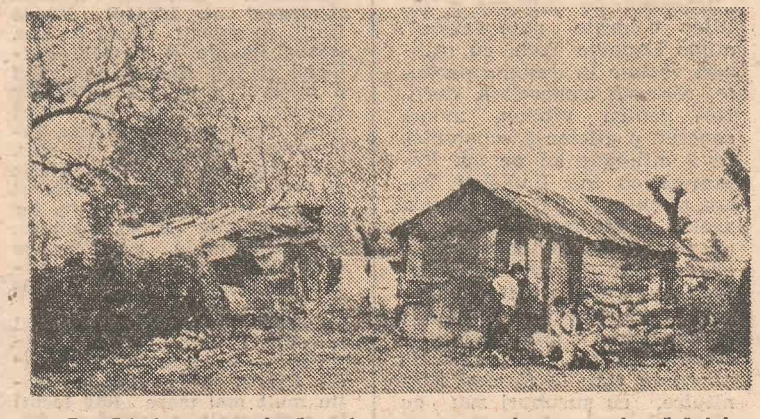
Trăim în aceste zile sub puternica impresie a profundei analize științifice, realiste a actualității internaționale, a tendințelor și mutațiilor politice, sociale și economice contemporane din magistrala cuvîntare rostită de conducătorul partidului și statului la Adunarea Solemnă organizată cu prilejul celei de-a 45-a aniversări a revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, precum și a importantelor interviuri acordate de secretarul general al partidului, președintele României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu unor prestigioase publicații din țări atît din Est cît și din Vest. Cu aceste prilejuri, tovarășul Nicolae Ceaușescu a evidențiat cu claritate aspectele esențiale ale raportului de forțe și caracteristicile fundamentale ale situației internaționale, reliefînd cu claritate capacitatea forțelor înaintate, a popoarelor de a interveni în determinarea cursului evenimentelor, astfel încît printr-o conlucrare activă, rodnică să asigure preîntîmpinarea unei conflagrații nimicitoare, trecerea la dezarmare, triumful păcii, independenței și progresului tuturor statelor lumii.

Așa cum arată președintele Nicolae Ceaușescu, în lumea contemporană au continuat să se manifeste cele două tendințe principale, reprezentate, pe de o parte, de forțele progresului și păcii, iar pe de alta, de forțele imperialiste, reacționare și în acest context sublinia : **„Se pare că anumite cercuri consideră că este un moment prielnic de a-și intensifica activitatea antisocialistă împotriva independenței popoarelor și a consolidării independenței lor, nesocotind realitățile".** În pofida existenței unui echilibru, așa cum aprecia secretarul general al partidului, situația internațională continuă să se mențină deosebit de complexă și gravă. Această apreciere este pe deplin confirmată în primul rînd de proliferarea armelor nucleare, a altor arme de distrugere în masă și convenționale, care prezintă un grav pericol pentru pace și progresul întregii omeniri, iar în cazul arsenalelor nucleare, pentru însăși existența vieții pe planeta noastră.

Într-adevăr, procesul de destindere este departe de a înregistra un curs ireversibil, au loc încălcări flagrante ale dreptului legitim al fiecărui popor de a-și alege liber calea dezvoltării, se răstălmăcesc documente și înțelegeri internaționale în scopul mascării amestecului în treburile interne, au loc tentative de destabilizare în diferite zone, în unele țări se constată o intensificare a activității organizațiilor neofasciste și de dreapta a manifestărilor și propagandei naționalist-șovine și de revizuire a granițelor. Pe plan economic, se accentuează prăpastia dintre țările bogate și cele sărace, politica anacronică promovată de capitalul financiar-bancar internațional blochează orice șanse de soluționare a imensei poveri a datoriilor externe ale lumii în curs de dezvoltare, de eliminare a flagelului subdezvoltării. Mai mult chiar, unele state occidentale condiționează desfășurarea unor raporturi comerciale normale de impunerea unor schimbări politico-economice în diferite state. Neîndoielnic, în contextul complexelor fenomene ce marchează acest sfîrșit de secol XX lupta pentru dezarmare și pace constituie problema fundamentală a prezentului și viitorului umanității. Pentru că în condițiile existenței unor arsenale nucleare capabile să distrugă de cîteva ori tot ceea ce se cheamă viață pe pămînt, nu există problemă mai arzătoare decît eliminarea acestor mijloace care atîrnă ca o adevărată sabie a lui Damocles deasupra întregii omeniri.

Definind caracteristicile și atributele fundamentale ale epocii actuale, președintele țării noastre relevă, totodată, cu limpezimea argumentelor elaborate științific că există forțe sociale și politice interesate și capabile să schimbe cursul periculos al evenimentelor.

ION VIRGIL ■

Pe Pămînt avem încă multe asemenea ipostaze ale sărăciei. În America Latină, de unde ne parvine această fotografie, milioane de oameni trăiesc în astfel de locuințe.

Polițiștii în viață și pe ecrane

Alain Delon mărturisea că filmele polițiste îi aduc noroc. În aproape toate producțiile de acest gen în care a jucat, era reluat unul din miturile favorite ale cinematografiei franceze : polițistul, sătul de laxismul aparatului oficial, se transformă într-un „răzbunător" mascat. În ultimul său film însă, Delon nu mai interpretează pe justițiarul care reprezintă personajul pozitiv al filmului. În „Nu treziți un polițist care doarme", comisarul Grindel (Alain Delon), întruchipează un fel de „polițist al polițiștilor", lansat într-o anchetă privind uciderea a trei „nași" ai pegrei. În doi timpi și trei mișcări, el își dă seama că aceste omuciderii au fost ordonate de unul dintre confrații săi, comisarul Roger Scatti. Obsedat de proliferarea pegrei și mînat de un anticomunism visceral, Scatti a creat o întreagă rețea de polițiști „răzbunători", un fel de versiune franceză a rău-famatelor „escadroane ale morții" din Brazilia. Este, în scenariul filmului, o aluzie transparentă la o mișcare faimoasă — „Onoarea poliției", care a revendicat moartea unui algerian în Franța, precum și a altor figuri suspecte ale lumii interlope. De fapt, pînă în prezent, nici un membru al acestui grup misterios nu a fost identificat, iar participarea poliției nu a fost niciodată dovedită.

Revista franceză „Le Point" a profitat de lansarea acestui film la Paris pentru a face o anchetă printre polițiștii veritabili cu privire la opiniile lor asupra colegilor lor interpretați de actori pe ecrane. În general, au spus ei, aceste filme constituie un prilej de ironii și glume pe seama lor. „Folosim — spun ei — mai multe cartușe pentru stilou decît cartușe pentru revolver și atunci cînd distrugem o mașină trebuie să facem raport, riscînd suspendarea permisului de conducere. Polițistul de pe ecran este extrem de personalizat. Este singur, pe cînd noi lucrăm în echipă. El, cel de pe ecran, anchetează foarte puțin și, mai ales, este aproape totdeauna cogupt".

Polițiștii adevărați apreciază că cinematograful francez a trecut prin etapa glorificării pungașului de treabă. „Sentimentul onoarei care ar domni, chipurile, în lumea interlopă nu a existat niciodată în realitate", spun ei. Apoi, cam prin 1975, au apărut în roluri de polițiști cele patru stele ale cinematografiei franceze : Delon („Borsalino and Co."), Lino Ventura („Adio, puișor"), Yves Montand („Police Phython") și Jean-Paul Belmondo („Teamă asupra orașului"). „Însă, comentează un comisar, polițiștii care i-au înlocuit pe pungași sînt aproape la fel de răi : marginalizați, răzbunători, oameni rupți de societate sau de ierarhie. Atunci cînd nu sînt supraoameni, cu pistolul într-o mînă și cu cealaltă agățată de un elicopter. Americanii, dimpotrivă, reușesc uneori să povestească istorii ale polițiștilor care își fac pur și simplu meseria. Fie aceștia Starsky și Hutch, Kojak sau chiar Colombo, ei nu-și petrec timpul montînd lovituri politice".

ROMEO NĂDĂȘAN ■

Război mondial drogurilor

„Pulberea albă a cocainei a acoperit state întregi, multinaționalele drogului au construit adevărate imperii financiare, controlează teritorii naționale și continente, guvernează guvernele, dispun de adevărate flote, linii aeriene și forțe armate". Un adevărat buletin de război acest raport anual asupra traficului de droguri scos de International Narcotics Control Board (INCB), organism al Națiunilor Unite care studiază fenomenul pe baza datelor furnizate de 125 de națiuni. O realitate terifiantă, un al treilea război mondial se desfășoară sub ochii noștri. Dacă zonele tradiționale de producție au rămas în esență inatacabile — „triunghiul de aur" alcătuit de Birmania, Thailanda și Laos și plantațiile sud-americane din Columbia, Bolivia și Peru — totuși, pentru mai multă liniște producătorii și traficanții și-au asigurat alte imense teritorii. Africa este pe primul loc. Experții de la INCB dezvăluie că în acest continent cantitățile în circulație cresc peste măsură, iar traficul se extinde în țări care pînă acum păreau imune. Cetățeni din numeroase țări africane participă activ la trafic, au legături puternice cu organizații cunoscute. Dacă pînă acum cînepa indiană creștea spontan, ea a început să fie cultivată ilegal pe teritorii imense. În Maroc, zonele de cultură se găsesc în munții Rif, iar produsul este exportat în Europa occidentală prin intermediul Spaniei. Traficul, se susține în raport, se extinde mai ales în Coasta de Fildeș, Ghana, Kenya, Madagascar, Mauritius și Nigeria. Informații recente subliniază că este vorba de cannabis cu un înalt conținut de tetrahidrocarbinol și că producția realizată este comercializată în Europa și Statele Unite unde în ultima vreme au fost sechestrate enorme cantități de drog de proveniență sud-sahariană. O parte din producție se utilizează pentru consumul local, în creștere alarmantă în diferite segmente ale populației. Drogul african nu este ultimul front deschis în acest război special. Narcotraficanții au debarcat în Australia și Oceania, centrele de producție s-au extins în zone inaccesibile din America Centrală, în special în Amazonia. Pînă și China și URSS au început să fie confruntate cu aceste grave probleme, trebuind să facă față asaltului traficanților care încearcă să găsească noi trasee și noi piețe de desfacere.

Continentul sud-american a fost dintotdeauna paradisul producătorilor de cocaină. Alarmant este faptul că, alături de țările producătoare tradiționale — Bolivia, Peru și Columbia — Brazilia tinde să devină o forță, plantațiile obținute prin defrișarea pădurii tropicale fiind cultivate ilicit cu coca. Pentru a avea o idee despre dimensiunile exacte ale acestui flagel, INCB precizează că numai în ultimele trei luni au fost descoperite în Amazonia patru laboratoare perfecționate, capabile să producă fiecare cîte 200 kg de cocaină pură pe zi ! Amenințați de legi și autorități traficanții se apără cu mijloacele specifice. Pe cînd Curtea Supremă a Columbiei dezbătea posibilitatea extrădării unui periculos traficant în SUA, colegii lui de breaslă au ripostat în forță, declanșînd un adevărat măcel căruia i-au căzut victime jumătate din membrii înaltei Curți. Succesorii lor au declarat nul tratatul de extrădare !

Pentru Europa, raportul scrie textual : „Abuzul de droguri și traficul ilicit se extind zi de zi, iar numărul morților prin overdose este în creștere netă. În 1987 și 1988 confiscările de cocaină au atins niveluri record. În multe țări vîrsta medie a consumatorilor scade mereu. Teama de SIDA i-a determinat pe cei mai tineri toxicodependenți să apeleze la alte droguri pe care le iau în combinație cu alcool și substanțe farmaceutice psihoactive, alcătuind adevărate cocktailuri ucigătoare. În țările scandinave problema cea mai nouă și cea mai dramatică o constituie creșterea consumului de amfetamine a căror disponibilitate crescută datorită uriașelor cantități produse în Olanda și R.F. Germania a dus la căderea prețurilor. Abuzul e în creștere, vîrsta consumatorilor în scădere.

IOAN ROȘCA ■

Între închisori și școli

Studii întreprinse în S.U.A. de către departamentul justiției atestă că numai la o parte din delictele comise sînt descoperiți făptașii, iar la închisoare ajung și mai puțini. Numai în ultimele trei decenii la fiecare 100 de delicte s-au înregistrat doar 6 deținuți. Să fie oare poliția americană depășită de rata mereu crescîndă a răufăcătorilor ? Situația pare a fi mult mai delicată. În prezent în închisorile americane sînt 628 000 de deținuți, la care se adaugă un număr de 150 000 de persoane aflate sub stare de arest, în așteptarea proceselor. În Los Angeles la o capacitate de 13 000 de locuri sînt 22 000 de deținuți. Așa se explică faptul că anul trecut au fost eliberați, în S.U.A., 100 000 de condamnați înainte de împlinirea sorocului. Paradoxul este că, deși închisorile sînt suprapopulate, rata fărădelegilor este în continuă creștere. Judecătorii, care sînt în cunoștință de cauză, nu redus pedepsele de la 18 luni de detenție, la un an pentru ca penitenciarele să poată face față. Dar cei care sînt eliberați mai devreme ajung în stradă unde comit noi fărădelegi. Astfel, Ronnie Fisher, eliberat de la Fulton Vounty Jail (era în așteptarea procesului pentru furt de mașini și trafic de droguri) a fost arestat la mai puțin de o oră pentru infracțiunea de atac armat. (Cu toate acestea oficialitățile din statul Georgia intenționează să elibereze, înainte de termen, alți 3 000 de deținuți !).

Într-o perioadă cînd sînt necesare fonduri pentru construcție de drumuri și întreținerea școlilor se pune problema alocării unui fond de 10 milioane pentru... ridicarea de noi închisori. Președintele lui „National Council on Crime and Delinquency", Barry Krisberg constată cu amară ironie : „Statele (federale) se confruntă cu problema alegerii (ca materie de construcții) între închisori și școli".

Suprapopularea închisorilor este urmarea directă, apreciază unii comentatori, a înrăutățirii continue a condițiilor de trai pentru un număr tot mai mare de oameni.

DAN DĂNUȚ DORU ■

BREVIAR

Lanterna solară

Lanterna din imagine poate proiecta, în plină noapte, un fascicul luminos pe o distanță

de 150 metri, energia electrică procurînd-o de la Soare. O expunere de 4 ore la astrul zilei, ceva mai mult pe timp noros sau în cazul cînd încărcarea se face cu ajutorul luminii artificiale, asigură o funcționare de 90 minute. Celulele voltaice plasate pe lanternă transformă direct energia solară în energie electrică, încărcînd un acumulator de cadmiu—nichel. Noua lanternă, construită în Franța, ar putea fi utilizată în zonele lipsite de rețele electrice sau pentru marcarea, pe timpul nopții, a unor balize marine.

Calciul și sănătatea

Cu prilejul simpozionului Societății vest-germane de nutriție, profesorul Reinhard Zeiegler, din Heidelberg, și-a exprimat părerea că o alimentație bogată în calciu nu duce la ateroscleroză, cum s-a crezut pînă acum, el fiind o substanță minerală vitală pentru organism, ce întărește oasele și dinții. În afară de aceasta ionii de calciu se găsesc permanent în sînge și au funcții importante în cazul transmiterii excitației, în sistemul nervos, al mișcării mușchilor ca și în coagularea sîngelui. Dacă se administrează organismului prea puțin calciu, acesta îl ia din oase și ca urmare țesutul osos pierde din rezistența mecanică, ceea ce poate duce la grave fracturi. Profesorul doctor Lawrence Rethnick, de la „Cornell University Medical Center" din New York studiază relația dintre metabolismul calciului și al sodiului în tensiunea arterială. Sarea, spune profesorul, modifică în primul rînd metabolismul calciului, iar în faza următoare afectează tensiunea. Deoarece calciul este foarte important pentru organism, mai ales la persoanele în vîrstă, Societatea de nutriție vest-germană recomandă unui adult cel puțin 800 miligrame calciu zilnic, ce poate fi luat în principal din lapte, unde o jumătate de litru conține cam 600 miligrame. Bogate în calciu mai sînt și varza, fasolea albă, soia, pătrunjelul etc.

Vechi rețete populare rusești

Medicul moscovit H. Allalarov are pasiunea de a aduna rețete populare vechi, pe care, de altfel, le și recomandă pacienților săi. Cîteva din acestea, legate de bolile cauzate de răceli, le redăm mai jos. Sucul de morcovi amestecat cu o cantitate egală de miere se folosește în combaterea rinitei prin instilare a 4—6 picături în fiecare nară, de 4—5 ori pe zi. Zeama proaspătă de varză diluată cu apă călduță se folosește la gargară. Tot în acest scop, în cazul laringitelor, faringitelor și amigdalitelor se utilizează sucul proaspăt de sfeclă amestecat în proporție egală cu apă caldă. Pentru tratarea gripei, rinitei acute și amigdalitelor se inhalează substanța volatilă de pe o porțiune de ceapă tăiată proaspăt, timp de 2—3 minute, operația repetindu-se de cîteva ori pe zi, sau ceapa, după ce a fost trecută prin răzătoare, se stoarce, se amestecă cu o cantitate egală de miere și smîntînă. Din ceea ce s-a obținut se picură, în fiecare nară, cîte 4 picături, de 5—6 ori pe zi. Pentru tratarea bolilor acute ale căilor respiratorii se fierb tărîțe de grîu. Lichidul obținut se diluează în proporție de două linguri la un pahar de apă, după care totul se fierbe 5—7 minute. Lichidul astfel obținut se bea cald, adăugîndu-se o linguriță de miere la 1/2 pahar de lichid. În cazul inflamării acute a gîtului se face un decoct sau o infuzie din frunze de viță cu care de 3—4 ori pe zi, se face gargară, lichidul fiind călduț.

A. DIANU ■

„L'Express" despre:

Britanicii și Salmonella

Există oare ceva putred în Marea Britanie ? Am putea crede acest lucru, citind „multiplele rapoarte secrete" publicate recent pe prima pagină a ziarelor londoneze. Ouăle și găinile ar fi infestate de salmonella, de campilobacter și de alte bacterii. „Mici animale periculoase", pe care le găsești peste tot : în salata pregătită, în felurile de mîncare gătite... Ole ar fi măcinate de „scrapie", iar vitele atacate de encefalopatia spongioasă. Găsești dioxină în pliculețele de ceai și filtrele de cafea, mercur în unt. Paralel, aflăm că atmosfera este saturată de plumb, că maladia legionarului face ravagii în birourile climatizate din City, că apa de la robinet nu este lipsită de orice bănuială. Și, ultimul lucru, dar nu cel mai puțin important, că listerioza, o maladie care a ucis, anul trecut, în Marea Britanie, 60 000 de persoane — în majoritate nou-născuți sau în fază de gestație —ar fi transmisă prin unele brînzeturi. Care ? Sir Donald Acheson — „șeful Oficiului Medical" al guvernului — le-a indicat în mod expres pentru a fi evitate de public : brie, bleu d'Auvergne și camembert.

Camembert ? Onoarea francezilor este în joc. Și nu numai atît : cele 16 859 tone de brînzeturi franțuzești — dintre care 1 146 de camembert —, exportate în fiecare an în Marea Britanie, în valoare de circa 40 milioane lire, de asemenea... La 13 februarie, la Bruxelles, ministrul francez al agriculturii face reproșuri omologului său britanic. Acesta bate în retragere, jură că nici o amenințare nu planează asupra camembertului. Totul este deci în ordine ? Nu ; în același timp, la Londra, ministrul sănătății reia acuzația și pare puțin încurcat cînd trebuie să spună dacă brînzeturile trebuie sau nu pasteurizate. „Guvernul trece de la autosatisfacție la panică și creează o situație necontrolabilă", declară opoziția.

O opinie împărtășită în mare măsură de ziariștii britanici și de specialiști în igiena alimentară : „Guvernul a fost întotdeauna preocupat să-i apere mai curînd pe producători decît pe consumatori. El a ascuns luni de zile adevărul. În prezent, el caută un țap ispășitor. De exemplu, francezii", afirmă directorul de la London Food Commission.

Scandalul mocnește, de fapt, de anul trecut. În decembrie secretarul de stat de la Ministerul Sănătății, Edwina Currie, afirmă neglijent, într-un interviu televizat, că majoritatea ouălor britanice sînt infestate de salmonella. Panică generală. Vînzările de ouă și de găini se prăbușesc. Rezultatul : 72 milioane de ouă sparte și 800 000 de găini sacrificate. Unii producători încearcă chiar să-și omoare păsările prin gazare. Dar nu dispun de gaze. Margaret Thatcher le acordă o indemnizație de trei milioane lire și lansează — pentru 500 000 lire — o campanie de publicitate menită să-i liniștească pe cumpărători și să-i calmeze pe producători.

Zadarnic. Cei 40 000 de crescători de găini din Marea Britanie cer capul Edwinei Currie. Edwina face față. La 16 decembrie este totuși obligată să demisioneze.

Dar, în februarie 1989, își face din nou apariția. Se află că ea va publica o carte despre alimentație — și deci despre problema ouălor și a salmonellei — din care „Sunday Times" se pregătește să publice extrase. În acest timp o ziaristă de la „Times" descoperă că un raport foarte oficial asupra salmonellei a fost depus în mod foarte oficial tocmai în biblioteca Parlamentului. O adevărată bombă. Studiul, realizat anul trecut, afirmă că Marea Britanie trebuie să oprească o epidemie considerabilă de salmonelloză : 20 000 de cazuri au fost declarate în 1989. Dar, deoarece salmonelloza nu provoacă la adultul normal decît tulburări gastrice benigne, trebuie să considerăm, așa cum fac americanii, că numai un caz din 100 este declarat. Ar fi existat deci, în total, 2 milioane de infecții în cursul anului. O adevărată epidemie.

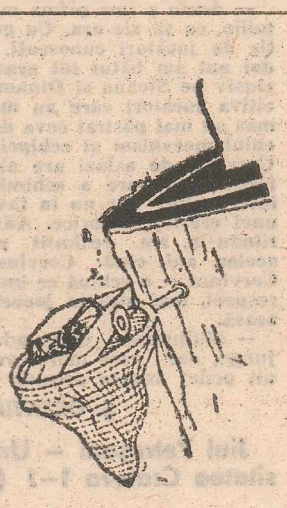
Mai grav încă : în aceeași zi, liderul laburist Robin Cook prezintă dările de seamă ale celor două reuniuni ținute, în iunie, la Ministerul Sănătății și la Ministerul Agriculturii. Epidemia este dezvăluită, dar cele două ministere hotărăsc să nu vorbească prea mult despre ea, „pentru a nu speria populația". Era deci o „conspirație a tăcerii", afirmă în încheiere Robin Cook.

Margaret Thatcher este obligată să anunțe un plan de urgență. Prima măsură : crearea unei comisii ad-hoc. Măcar pentru că nu se știe mare lucru despre adevăratele cauze ale acestui flagel. Nu se cunoaște nici numărul ouălor contaminate, nici al păsărilor bolnave. Singurul lucru pe care britanicii l-au descoperit (cu oroare) în cursul acestei anchete este că una dintre originile infecției constă în faptul că găinile sînt hrănite cu resturi de păsări contaminate. Un canibalism ! Dar și un bun mijloc de a transmite infecția de la o generație la alta. Este cam același lucru, subliniază experții, ca și cum boii hrăniți cu deșeuri de oaie ar fi contractat scrapia oii, devenită, la bovine, encefalopatie spongioasă...

A doua măsură, lansată recent de guvern, te face să zîmbești : vor fi distribuite 2 milioane de prospecte pentru a se explica gospodinelor că trebuie să spele salata, că nu trebuie să lase vasele cu mîncare afară din frigider, să verifice eventual dacă frigiderul funcționează și să nu depășească datele limită de consum scrise pe ambalaje ! Noțiuni arhicunoscute...

Nu încape îndoială că dosarul acesta e mai voluminos decît îl arată filele făcute publice de către publicația „L'Express". Dincolo de pericole reale de care nici Marea Britanie nu poate fi scutită, există rivalitățile iscate de lupta pentru piețe, chiar și-n Piața comună, de concurență și interese comerciale cel mai adesea abil mascate. Și pentru care preocuparea față de om nu-i decît un simplu articol de recuzită publicitară !

Lumea se amuză

După „Slovenka"

Al 12-lea

Berlusconi a devenit una dintre cele mai importante persoane în lumea televiziunilor vest-europene. Are deja Italia „în buzunar", pentru că grupul său de televiziune „Finivest" se află în fruntea producătorilor italieni de televiziune, iar rețeaua sa „RETE Italia" a produs, în 1988, peste 300 ore de programe de televiziune, dintre care jumătate — destinate partenerilor străini, în special din R.F. Germania sau televiziunii spaniole.

Berlusconi și-a propus să producă numai programe de bună calitate, fiindcă vrea să cîștige o cît mai mare parte din piața vest-europeană. „Finivest" pătrunde tot mai mult în Franța și Spania. În R.F. Germania cooperează strîns cu grupul Kirch. Berlusconi intenționează să colaboreze cu cel mai mare post de televiziune francez TF 1. Astăzi, „Finivest" este al treilea grup industrial, ca mărime, din Italia și primul grup TV dispunînd de trei posturi care pot fi recepționate aproape în întreaga peninsulă. Însă ilustrul personaj speră să atace cu succes și alte domenii...

Clubul de fotbal A.C. Milan îi aparține. După cum se știe, „unsprezecele" milanez este actualul deținător al Cupei Campionilor Europeni, fiind apreciat ca o foarte puternică echipă de fotbal, în componența căreia figurează cei mai buni trei jucători ai continentului pe anul 1988 — Marco Van Basten, Ruud Gullit și Frank Rijkaard, toți trei olandezi, alături de cîțiva internaționali italieni de certă valoare — Baresi, Maldini, Ancelotti, Donadoni. O echipă în care s-a investit mult, chiar foarte mult, dar care a adus și va aduce beneficii considerabile.

Revista „Forza Milan", patronată de același nabab, apare într-un tiraj de 40 000 de exemplare, iar cele 300 de cinematografe din întreaga Italie îi aduc în fața ecranelor nu mai puțin de 17 la sută din tot publicul cinefil peninsular.

În timp ce Berlusconi se gîndește la afacerile sale, mii de italieni caută un loc de muncă sau o locuință sigură și salubră, iar mii de copii săraci sînt privați de dreptul la învățătură, datorită taxelor foarte ridicate. Cazul Berlusconi ilustrează în mod grăitor prăpastia evidentă dintre cele cîteva sute de oameni plasați în vîrful piramidei capitalului, preocupați să investească cît mai eficient fabuloase sume de bani, și milioanele de săraci care, sperînd zadarnic într-un viitor mai bun, devin tot mai săraci.

HORIA ICHIM ■

VREMEA cum a fost cum va fi

OTILIA DIACONU

De aproape zece zile, prognozele meteorologice elaborate de institut anunță aceeași invariabilă „vreme călduroasă". Calificativul a fost perfect justificat prin temperaturile înregistrate. Față de valorile medii climatologice, acestea au fost mai mari cu 2°—3°C, pentru valorile minime și cu 2°—10°C pentru cele maxime. La multe stații meteorologice s-a depășit pragul nopților tropicale și, de asemenea, cu cîteva zecimi de grad (pînă la 0,5°C) vechile recorduri.

Cea mai ridicată valoare a temperaturii maxime diurne a fost de 36°C, înregistrată consecutiv în zilele de 17, 18, 19, 20, 22 și 23 august la București Filaret și sporadic la Filiași, Turceni și Bechet.

De fapt, recordul acestei veri îl reprezintă valoarea de 37°C din 13 iulie, înregistrată la Giurgiu.

În aceste zile călduroase, unii cititori sau ascultători ai buletinelor meteorologice, mai ales din centrele urbane, au privit cu suspiciune valorile temperaturilor anunțate de institut, invocînd ca argument indicațiile termometrelor personale montate la fereastră sau în balcon. Am mai precizat însă modul în care se fac observațiile meteorologice. Revenim acum cu alte detalii. Observațiile sinoptice se efectuează simultan la ore standard (ore sinoptice) 00, 03, 06, 09, 12, 15, 18, 21 TMG, la toate stațiile meteorologice din lume și implică observații la nivelul solului. Mii de oameni de pe Terra, la aceste ore, colectează, transpun în coduri și transmit la centrele de colectare informații meteorologice.

În călătoriile dumneavoastră ați trecut desigur, deseori, pe lîngă mici căsuțe din lemn, vopsite în alb. Adăpostul meteorologic (așa se numește „căsuța") este așezat pe un suport de dimensiuni standard la o înălțime de doi metri de pămînt ; are pereții alcătuiți din jaluzele din lemn, înclinate la 45 grade, pentru a se umbri una pe alta și a împiedica pătrunderea razelor solare în interior. Acoperișul este dublu iar interiorul este prevăzut cu o sită metalică, asigurîndu-se astfel o ventilație constantă. Întreaga construcție este vopsită în alb spre exterior și în negru spre interior, iar ușa adăpostului este orientată spre nord. Toate aceste detalii de construcție asigură una din rigorile observațiilor meteorologice la nivelul solului și anume : **măsurătorile se fac la doi metri înălțime și întotdeauna la umbră**, din considerente științifice bine întemeiate.

Pe platforma meteorologică există și instrumente așezate direct pe sol, deci și la Soare. Ele sînt așa-numitele termometre de sol și indică valori specifice acestor condiții. Diferențele dintre citirile simultane ale valorilor indicate de acestea și cele indicate de termometrele din adăpost pot fi de 10°—20°C. Este firesc, stimați cititori, deoarece, așa cum știm, aerul troposferic nu se încălzește direct de la Soare, ci indirect, prin intermediul suprafeței terestre. Stratul sol — 2 m înălțime reprezintă spațiul atmosferic în care se înregistrează cei mai mari gradienți de temperatură.

Revenim la prognoza vremii pentru intervalul 25—31 august.

Un proces ușor de răcire a vremii ce se va resimți în primele zile, mai ales în regiunile din nordul țării va face ca regimul termic să se apropie de cel normal climatologic în majoritatea zonelor, cu excepția celor din sud, unde va fi ușor mai ridicat. Instabilitatea atmosferică se va manifesta mai ales în jumătatea de nord a țării prin înnorări temporare ale cerului și pe alocuri — averse de ploaie și descărcări electrice. În celelalte regiuni aceste fenomene vor fi izolate și se vor semnala îndeosebi după-amiaza. Temperaturile maxime vor fi cuprinse între 20 și 28°C în jumătatea de nord a țării și între 27 și 34°C în rest. Valorile minime se vor încadra în general între 10 și 20°C.

DATE CLIMATICE PENTRU INTERVALUL 25-31 august

Zone geografice	VALORI MEDII MULTIANUALE			VALORI DEOSEBITE ALE TEMPERATURII ÎNREGISTRATE ÎN ULTIMA SUTĂ DE ANI			
	Temperatura aerului (°C)		Cantitatea de precipitații (l/m²)	Maxime diurne		Minime nocturne	
	Maxime diurne	Minime nocturne		Valoarea	Localitatea și anul	Valoarea	Localitatea și anul
Cîmpie	25÷29	12÷16	8÷12	39.8	Drobeta Turnu Severin 1918	6.2	București Filaret 1980
Deal și podiș	21÷26	9÷12	11÷14	37.5	Calnaci 1936	3.5	Cluj Napoca 1933
Depresiuni	20÷23	6÷10	12÷18	36.4	Tîrgu Secuiesc 1956	-1.9	Miercurea Ciuc 1980
Vf. Omu	8÷9	2÷3	21	20.8	1956	-7.0	1936
Litoral	24÷26	16÷17	7÷9	36.8	Constanța 1982	8.8	Constanța 1936

Pe litoral, vremea va fi caldă dar ușor instabilă. Trecător, cerul se va înnora, devenind favorabil descărcărilor electrice și averselor de ploale. Temperaturile maxime vor fi în aer de 25—28°C, iar în apă de 24—26°C.

A reînceput povestea fotbalului!

În consens cu nerăbdarea iubitorilor fotbalului de a-şi revedea echipele favorite la startul în noul campionat al diviziei A, redactorii şi colaboratorii noştri au fost prezenţi în iureşul acestei prime etape, de unde vă re-transmit mai jos comentarii, observaţii şi aprecieri — sperăm, lămuritoare pentru „pulsul" începutului de sezon fotbalistic.

Steaua — Flacăra Moreni 3—0 (1—0)

Două europene, mai mult una!

Deşi mai sînt cîteva săptămîni pînă cînd **Steaua** va întîlni la Bucureşti pe **Fram Reykjavik** iar **Flacăra Moreni** pe **F.C. Porto** pe terenul acesteia din urmă, meciul dintre echipa campioană şi cea de-a patra clasată în campionatul nostru s-a disputat miercuri de parcă ambele formaţii au dorit să experimenteze partiturile de joc pe care, eventual, le-ar putea susţine în prima manşă din cupele europene la fotbal. **Steaua** a atacat dezlănţuit, de la începutul partidei pînă la sfîrşitul ei, încercînd să înscrie cît mai multe goluri : în schimb, **Flacăra Moreni** s-a retras cu modestie în preajma careului ei de 16 metri şi a căutat să stăvilească, prin toate mijloacele — unele sancţionate de arbitru — ofensiva „vitezistilor" adoptînd, poate, cu prea multă usurinţă, postura echipei care joacă în deplasare şi vrea să realizeze un scor cît mai strîns. Întîlnirea, disputată pe o vreme ideală, a plăcut celor aproape 25 000 de spectatori care au venit în Ghencea. **Steaua** a impresionat nu numai pentru că a marcat trei goluri (semnatarii lor : Ilie Dumitrescu, Negrău şi Ungureanu) ci mai ales pentru că jocul ei rămîne în continuare inconfundabil, chiar dacă au fost folosiţi jucători noi (Mujnai), mai puţin solicitaţi sau chiar deloc (Minea, Măstăcan). Joc care înseamnă o mare risipă de fantezie în crearea unor faze periculoase pentru adversar şi, în acelaşi timp, preocuparea de a crea întotdeauna un spectacol atractiv. Dar în perspectiva partidei cu islandezii lecţia pe care au susţinut-o stelistii n-a fost pe deplin convingătoare, din moment ce ei au găsit, cu mare greutate, culoarele libere spre poarta lui Tene. La rîndul lor, nici morenarii n-au de ce să fie mulţumiţi, fiindcă ţelul pe care şi l-au propus n-a fost atins, şi au pierdut totuşi la un scor sever. Însă poate că în ziua de 13 septembrie, cele două „europene" pe care hazardul le-a pus faţă în faţă în prima etapă a noului campionat vor prezenta cu totul şi cu totul alte formule de joc, mai eficiente.

GEORGE ARION ■

F.C. Argeş — Dinamo 0—2 (0—1)

Triumful atacului asupra apărării

Cinci minute cu antrenorul federal Mircea Rădulescu, observator la întîlnirea F.C. Argeş — Dinamo.

— Se pare că meciul de la Piteşti, tovarăşe Rădulescu, s-a desfăşurat în condiţii deosebite ?

— Într-adevăr. În plină caniculă, de-a dreptul insuportabilă, o rupere de nori a transformat gazonul în... bazin de polo. În ciuda măsurilor luate de organizatori, terenul a influenţat în mod serios partida. Dar orice rău spre bine : condiţiile vitrege s-au dovedit a fi un criteriu mai exigent de verificare a pregătirii jucătorilor.

— Cum au răspuns echipele acestui handicap ?

— În primul rînd, învingătoarea. Dinamo a absolvit majoritatea capitolelor cu foarte bine. Bucureştenii încep să joace altceva, cu o fază de construcţie mai rapidă, apropierea de poarta adversă făcîndu-se surprinzător şi în viteză. Este o manieră de exprimare modernă care nu numai că place ochiului, dar e şi foarte eficientă. E drept, Dinamo s-a confruntat, întregul meci, cu o apărare aglomerată, gazdele jucînd ca în deplasare, dar şi aşa meciul poate fi considerat ca o utilă pregătire pentru întîlnirile din cupele europene.

— Cei mai buni ?

— Lupu, Timofte şi Zamfir, în bună măsură pentru acel plus de accelerare a jocului, perpendicular pe poarta adversă.

— La ce capitol mai trebuie lucrat ?

— În primul rînd la loviturile libere, unde, deşi au scheme spectaculoase, sînt ineficace. Apoi, în organizarea liniei de fund. Apărătorii pleacă în atac şi lasă spaţii goale care pot fi uşor speculate.

— Despre F.C. Argeş, ce se poate spune ?

— Mai întîi că au contribuit la realizarea unui joc frumos, deşi s-au apărat tot timpul, mizînd doar pe contraatac.

B. RĂZVAN ■

Victoria — F.C. Farul 1—1 (0—0)

Farul luminează spre Valencia!

Întîlnirea **Victoria** Bucureşti — **Farul** Constanţa era interesantă în primul rînd pentru a sesiza stadiul pregătirii bucureştenilor cu puţină vreme înainte de prima întîlnire din Cupa UEFA, de la jumătatea lui septembrie. Cît priveşte rezultatul, puţini puneau la îndoială succesul gazdelor, iar argumentele se află la îndemîna oricui. Socotind astfel lucrurile, meciul de pe Victoria a „mărturisit" mai multe despre Farul şi a amînat o opinie exactă despre bucureşteni. Iată de ce. Sigure pe ele, gazdele au ţinut să confirme supoziţiile şi au atacat mai mult, încercînd să se instaleze în jumătatea de joc adversă şi să transeze totul de la început. Dar jocul bun al Farului, cu patru jucători în formă deosebită — portarul Anton, fundaşul Popovici (care ne aminteşte de Antonescu), Mustaca şi Marian Popa — au dezvăluit unele slăbiciuni în apărarea Victoriei. Gazdele au ratat mult, în special prin Mirea (care a făcut mai bine faza de atac decît cea de apărare), Coraş şi Cigan, ultimul lăsat în teren pînă la sfîrşitul meciului, probabil, din dorinţa, de a se încadra mai bine în angrenajul echipei.

Dar dacă rezultatul poate nemulţumi conducerea tehnică şi suporterii Victoriei, jocul, în ansamblul său, le dă cu siguranţă de gîndit. Credem că Ţîră, jucător foarte talentat întîrzie să confirme. Lipsa de decizie, uneori de dăruire, îi scad mult din potenţial. La fel stau lucrurile şi cu Ursea. Pentru Cigan, om de lot, acomodarea cu o altă echipă n-ar trebui să ridice probleme. În ceea ce priveşte apărarea, aşa cum am spus, nu joacă întotdeauna „împreună", sudarea cuplului Nicolae — Ştefan rămînînd încă un deziderat. Nu este vorba, repetăm, de rezultat. El este echitabil şi se datorează jocului ambiţios al constănţenilor, dar în egală măsură modului în care jucătorii gazdă au abordat în destule momente partida, departe de înţelegerea adevărului că fără risipă de efort şi dăruire, fără o concentrare şi o permanentă conectare la joc şi, desigur, fără acea mentalitate de învingător, de care tot vorbim, nu cîştigi.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

F.C. Inter — „U" Cluj-Napoca 4—1 (1—0)

Clujenii şi-au scos şepcile

● La Sibiu, fotbalul e respectat pentru că oraşul ştie să se respecte : organizare impecabilă, public numeros, ambianţă pe măsura acestui derby transilvănean ● Inter s-a detaşat prin prospeţimea de start a „veteranilor" : Majearu — la serviciu, Jurcă şi Radu II — la finalizare ● Ultimii doi punctează în urma unor faze de „meseriaşi" : preluare abilă şi şut pe lîngă portar (Jurcă, min. 24), sprint prelungit şi „întoarcere din unghi", spre colţul lung (Radu II, min. 47) ● Între timp, (min. 34). Predatu (22 ani, debutant, sibian, fost la Mediaş pentru „rodaj") şutase năpraznic în bară, din volé, cu stîngul ● Tot Predatu a mai avut o minge mare în careu, de la Popicu (min. 60), şi-o lovitură de cap senzaţională (min. 86) ● Opinia tribunei, mereu cu ochii pe el : „Bun băiatu', mai trebuie lucrat cu el !" (Juarez Bărgăoanu, 85 de ani, enciclopedie de fotbal şi nelipsit de pe stadion) ● Tînărul Bucur Bogdan a păşit cu dreptul în pretenţiosul rol de libero : plasament excelent, serviciu foarte bun (pasa la primul gol şi altele care puteau fi finalizate) prezent la poarta adversă (golul trei, min. 51), autoritar la pasul înainte, pentru ofsaidul „de prevenire" a paselor lungi plănuite de Cornel Dinu ● De aceea sibienii, buni cunoscători ai fotbalului, l-au şi adoptat foarte repede pe B.B. ● În schimb, fostul său coechipier Dochia, acum vîrf la „U", a fost dezavantajat de apatia lui Biro (înlocuit în min. 59) şi neinspiraţia lui Suciu într-un rol pe care l-ar putea face foarte bine („volant" în spatele atacanţilor) ● Un fost clujean, Popicu, acum în echipa Sibiului, a jucat „în ciuda fostei echipe", închizînd în faţa fundaşilor şi punîndu-l la încercare pe Prunea cu şuturi puternice de la distanţă, scoase în extremis ● Nesiguranţa apărării clujenilor e „încununată" în min. 67, cînd Gherman îl împinge pe Jurcă în careu penalty-ul fiind transformat, după o repetare just dictată, tot de Radu II şi-n acelaşi colţ (dreapta lui Prunea) : 4—0 şi, iarăşi voci din tribună : „Cine-l pe locul 1 ? !" ● Bucuria de lider e scurtă, întrucît Boar greşeşte o pasă, servindu-l excelent pe Dochia, care pătrunde spre gol, fiind agăţat în careu de Vasile Marcel. Penalty-ul e transformat cu sînge rece de Suciu (min. 82) ● Acesta nici nu-şi potrivise bine mingea, cînd Boar era deja chemat „la discuţii", pe tuşă, de antrenorul Hizo, prompt în a-i face cuvenita mustruluială ● Inter a fost o echipă mai bine organizată, cu jucători dispuşi la efort tocmai fiind distribuiţi conform calităţilor lor ● Cornel Dinu sintetiza situaţia propriei sale echipe : adunată tîrziu, neomogenă în pregătire, neconectată încă la rigorile competiţiei ● Laudă publicului local, a cărui dorinţă de a-şi sprijini **echipa** e ilustrată de modul în care o încurajează : mereu „In-ter ! In-ter !" şi niciodată numele vreunui jucător, fie el autor de goluri ● Foarte bun arbitrajul lui Ion Crăciunescu, sosit la Sibiu mai din vale, de la Vîlcea.

OCTAVIAN ŞTIREANU ■

Corvinul — Sportul studenţesc 2—1 (1—0)

Restanţi la practică

— A cîştigat Corvinul sau a pierdut Sportul, tovarăşe Ion V. Ionescu ?

— Dialectic — au cîştigat ei pentru că am pierdut noi !

— Un cuvînt cam pretenţios pentru fotbal, dar cred că e potrivit pentru situaţia în cauză.

— Raportul de forţe a fost în favoarea noastră, am dominat mai mult, am avut mai multe cornere, am tras mai mult la poartă. Cantitativ, am fost, deci, mai buni. Din păcate, în cele două zone ale adevărului, careurile, am avut mai multe slăbiciuni decît Corvinul.

— Adică ?

— Adică am ratat 7—8 ocazii clare, de om singur doar cu portarul advers în faţă, între distanţe de la 2 la 8—9 metri. Se crea impresia de antrenament, aşa de senin ratau ai noştri. Am revăzut jocul pe casetă şi pe toţi ne-a umflat rîsu-plînsu' la acele faze !

— Ratările fac parte din fotbal, dar nu putem trece un eşec doar pe seama lor.

— Ratările sînt efectul pregătirii şi nu cauza înfrîngerii. Vreau să spun că tot jocul nostru e făcut pentru cele două vîrfuri — or, dacă atacanţii nu sînt „în mînă", totul se năruie.

— De ce nu sînt „în mînă" ?

— Din motive obiective şi subiective, să zicem, nu toţi jucătorii noştri au formă corespunzătoare. De fapt, asta trebuie să urmărim în perioada următoare : montarea în formă bună a ctiorva piese importante în angrenajul nostru.

— Fără atîtea variante, Corvinul v-a dat, totuşi, două goluri !

— Au fost două execuţii deosebite : Petcu, un şut senzaţional de la 20 de metri, cînd nu începuse bine meciul, şi Gabor, care „a pus cu mîna" la vinclu din lovitură liberă. Din cauza lor, sau datorită lor, am ratat şansa unui start de două puncte, care însemna foarte mult pentru echipa noastră.

— Cît de mult ?

— Atît cît îi trebuie unei echipe ca să capete încredere. Sportul este o echipă refăcută, joacă ceva — ce trebuie şi ce i se spune, dar încă nu e agregată, poate recădea în tiparele unei evoluţii întîmplătoare şi neputincioase.

— Cîteva cuvinte despre foştii dv. elevi de la Hunedoara.

— Acolo a fost prima mea familie, ca să zic aşa. Cu generaţia de jucători cunoscuţi, acum doi ani am bătut tot acasă, inclusiv pe Steaua şi Dinamo. Cei cîţiva jucători care au mai rămas au mai păstrat ceva din vechiul mecanism al echipei, dar Corvinul de astăzi are altă înfăţişare, urmare a schimbărilor intervenite, dar nu în favoarea unei creşteri valorice. Adversar fiindu-le, am resimţit emoţia acelor ani, cînd Corvinul era Corvinul — o echipă ce impunea respect, mai ales în jocurile de acasă.

— Mulţumesc, deocamdată ajunge, dar vom mai reveni cu alt prilej asupra acestor idei.

Ş. OCTAVIAN ■

Jiul Petroşani — Universitatea Craiova 1—1 (0—0)

Creşte Craiova, creşte

Urmare a unei foarte scurte perioade de pregătire şi a unor transferări prea puţin spectaculoase (doar Varga, Zlotea şi Benone Popescu), Jiul Petroşani a pornit cu stîngul în actualul campionat. În prima etapă, echipa minerilor a întîlnit un unsprezece craiovean hotărît să învingă, atu-ul jucătorilor olteni fiind tinereţea şi calităţile lor tehnice. Şi nu a lipsit mult ca aproape 20 000 de spectatori să plece dezamăgiţi de la stadion. Universitatea a deschis scorul în minutul 59, cînd „spiridusul" Ciurea s-a infiltrat în careu şi a şutat sec în colţul lung, învingîndu-l pe Zlotea : 0—1. Dominarea netă a craiovenilor în toate compartimentele şi jocul dezlînat al gazdelor au caracterizat următoarea jumătate de oră. În minutul 71 Cristea de la Jiul şutează surprinzător de la 25 de metri şi restabileşte egalitatea : 1—1. A fost un gol norocos, dar frumos. Cu minus 1 la „adevăr", Jiul priveşte cu îngîndurare spre viitoarele partide. Este greu, foarte greu, în divizia A...

Aşadar, noua promovată, Jiul Petroşani, a debutat în actualul campionat fără aplomb, rezultatul de egalitate fiind mai mult decît echitabil pentru gazde. Dealtfel, antrenorii echipei din Valea Jiului, Gogu Tonca şi Dumitru Marcu, şi-au exprimat hotărîrea de a trece serios la treabă pentru a suda o echipă care încă nu şi-a găsit cadenţa la nivelul exigenţelor impuse de primul eşalon fotbalistic al ţării. Să ne exprimăm optimismul că echipa minerilor, care a sărbătorit de curînd 70 de ani de la înfiinţare, va evolua în următoarele întîlniri cu mai multă hotărîre, aşa cum merită suporterii săi, oamenii adîncurilor din această vatră de cărbune.

Cît despre Universitatea Craiova, putem spune — cu obiectivitatea în care nu mai încape patriotismul local — că echipa antrenată de Sorin Cîrţu este în continuă creştere, nefiind deloc exclus să-şi depună o serioasă candidatură la cupele europene din anul viitor.

MIRCEA BUJORESCU ■

„Poli" Timişoara — F.C. Bihor 1—2 (0—1)

De la Timişoara se vede cu stîngul!

Analizată cu luciditate, victoria bihorenilor la Timişoara nu poate fi o surpriză. Oaspeţii s-au apărat grupat în aproape-rea careului propriu, s-au deplasat cu elasticitate pe traiectoria mingilor plimbate mult şi deseori inexact de gazde, au contraatacat rar, dar foarte periculos, marcînd de două ori cînd nu se aştepta nimeni : Bolba (min. 41) şi O. Lază (min. 88). Mai surprinzătoare a fost comportarea ştearsă a liniei mediene timişorene cu Vlaicu şi Oloşutean într-o evoluţie cu totul în final de campionat, lenţi, fără nerv şi imaginaţie, adică tocmai acele elemente ce ar constitui atuurile studenţilor în dificilele dispute pe scena campionatului secund. Lipsind construcţiile lucide la mijloc, atacurile — cel puţin în prima jumătate a jocului — n-au avut consistenţă şi gradul dorit de periculozitate, stereotipia lor fiind repede sesizată pînă şi de spectatori. La un moment dat după ce Varga a egalat în min. 60, iar Timofte şi Caşuba au creat cîteva... iluzii, publicul (venit în număr mare la stadion, dorind să onoreze corespunzător reîntîlnirea cu divizia A) a sperat în golul victoriei. Miercuri însă, la Timişoara, acesta n-a mai venit. Pentru că, logic, după cum se derulase jocul, el nu putea să fie marcat decît dincolo, în plasa lui Moise. De la o partidă amicală relativ echilibrată, disputată la începutul lunii august la Oradea (scor 4—3 pentru Poli !), timpul a trecut diferit în cele două tabere. În timp ce echipa de pe Bega s-a întărit doar cu vîrful Caşuba (Bungău şi Mănăilă fiind reveniri de pe plan local), lotul orădean a achiziţionat jucători valoroşi, experimentaţi şi... invidiaţi : Bolba, Cheregi, Craiu, Vancea, Jipa, a căror prezenţă în această primă etapă a cîntărit esenţial în balanţa disputei. Elevii lui Costică Rădulescu şi Ion Buzoianu reîncep bătălia campionatului cu minus 2 la adevăr, mai temători acum, dar poate mai ambiţionaţi. În urmă cu doi ani, Poli, tot într-un redebut în A, urca la finele turului pe locul 6, generînd exagerate aprecieri, care au stat ulterior la baza retrogradării. Acum a început cu stîngul, sperînd însă într-o mobilizare pe parcurs. Valoarea lotului, confirmată în partide mult mai grele decît recenta înfrîngere pe propriul gazon, îi dă dreptul să-şi dorească o altă postură.

GEORGE BOIERU ■

S.C. Bacău — F.C.M. Braşov 0—0

Caietul şi gazonul

Numirea antrenorului Grigore Sichitiu la cîrma Sport Clubului a fost primită cu viu interes de iubitorii fotbalului din Bacău, care, păcăliţi şi dezamăgiţi deseori de jucători şi de vechiul cuplu, aşteptau cu nerăbdare noutăţile acestui sezon. Ele au venit, într-adevăr, prin cîţiva

jucători tineri, promovați îndeosebi din eșalonul secund, printr-o nouă concepție tactică și o disciplină mai fermă dar și prin pierderea unor piese de bază, așa cum sînt vîrful de atac Grigoraș și portarul Cîmpeanu. În meciurile de antrenament noii promovați, ca și întreaga echipă, dealtfel, au dat dovadă că vor să muncească mai mult și că, în noul campionat, sînt hotărîți să evite pe cît posibil subsolul clasamentului. Miile de suporteri prezenți la orele de antrenament, ca și la partidele de verificare, au constituit totodată un semn că și atitudinea publicului se va schimba în bine, răceala lui justificată în sezonul trecut, urmînd să se transforme în încurajări și aplauze la fel de așteptate.

Premisele partidei de debut ale noului campionat erau, deci, favorabile, deși aproape toți se așteptau ca echipa lui Costică Ștefănescu să vină la fel de deplasată ca și în ultimele sezoane, fiind a plecat cu puncte prețioase de la Bacău. Iar fotbaliștii F.C.M.-ului au întărit încă din primul minut această presupunere, jucînd în permanență la intimidare și abuzînd de faluri și trageri de timp rareori sancționate de centralul Mihai Niculescu.

În atare condiții, acțiunile de atac ale băcăuanilor au fost deseori dejucate, deși ocaziile lor de gol nu au lipsit. Să amintim doar baloanele expediate în bară de tinerii debutanți Radu George și Hodină (ambele în același minut 30), ca și replica similară a lui Burleanu (minutele 55 și 78). Dacă nu se prindeau atît, dacă nu se complicau în careu, așa cum a făcut-o Scîntei, dacă arbitrul nu le anula un gol perfect valabil (min. 68, Hodină, cel mai bun jucător de pe teren). Sport Clubul ar fi putut bucura în cele din urmă de victorie. Așa, ei au scăpat cu o remiză echitabilă, pe care brașovenii, în pofida jocului obstrucționist (în urma unui fault dur, același Hodină a părăsit terenul de joc în min. 85), o merită cu prisosință.

Băcăuanii au rămas deocamdată datori, poate și din teama că noile indicații tactice nu le vor ieși așa cum trebuie.

CORNEL GALBEN ■

Petrolul – F.C. Olt 1–0 (1–0)

Bonificație valorificată

Performanța Petrolului e pusă și mai mult în valoare de faptul că nici una din celelalte două partide jucate n-a reușit să profite integral de „bonificația startului" — primul joc acasă. Ploieștiul, oraș în care tradiția fotbalului de performanță stîrnește mereu mai degrabă ambiții decît nostalgii, a putut astfel să savureze prima victorie a echipei-fanion, la redebutul ei pe prima scenă a campionatului diviziei A, un succes ce-și are rădăcinile în această mult așteptată revenire a Petrolului la jocurile de după-amiază. De aici afluența deosebită a spectatorilor, atmosfera de „mare meci" și, nu în ultimul rînd, dăruirea jucătorilor ploieșteni, mai hotărîți de victorie decît valoroșii lor parteneri. Există și un argument psihologic pentru nonșalanța arătată în teren de petroliști — cel al prezenței între buturile echipei a lui Liliac, pornit de valoare, căruia stagiul la echipa campioană nu i-a alterat dorința de a reveni la echipa în care s-a consacrat. De partea cealaltă, au fost așteptate cu interes evoluțiile lui Pena, Dincă și Pistol (acesta reprofilat ca un fel de... piston pe partea stîngă), jucători care au preferat din start „coeficientul zero" al echipei F.C. Olt, dar care, la Ploiești, au trebuit să se resemneze în fața aplombului gazdelor.

Și pentru că victoria Petrolului trebuia să poarte un nume, iată acesta este al lui Matei care a trimis mingea în poartă de la șaptesprezece metri, în urma șutului puternic al lui Mocanu (min. 30), pe care portarul Gherasim nu l-a putut reține. Publicul a plecat mulțumit de victorie, dar gîndind cu voce tare la jocul de duminică, „de peste deal", la Moreni, unde Flacăra va forța, probabil, repetiția pentru Forto.

OVIDIU ȘERBAN ■

Medaliatele noastre

La Campionatele Mondiale pentru copii și juniori de la Aguadilla, micii șahiști, plecați din România cu ambiția de-a cuceri cele mai prețioase medalii, aveau de confirmat valoarea școlii românești de șah, atît de binecunoscută și cu ocazia ediției precedente desfășurate la Timișoara în vara trecută. Numărul mare de participanți, 281 sportivi din 54 de țări, este grăitor nu numai pentru statisticile competițiilor de anvergură din Porto Rico, dar și pentru înalta clasă demonstrată în joc de viitoarea generație de mari maeștri în devenire. Atît la fete cît și la băieți, departajările în cinci categorii de vîrstă : 10, 12, 14, 16 și 18 ani au avantajat pe cei aflați în pragul schimbului de categorie și au prilejuit serioase neajunsuri celor care au pășit anul acesta pe o treaptă superioară. Printre „mezinii" grupelor la diferite categorii s-au aflat și reprezentanții noștri Alin Berescu, Corina Peptan, Gabriel Schwartzman, Cristian Munteanu și Luminița Radu. Experiența acumulată acum de ei va fi un bun cîștigat la următoarea ediție, cînd ei vor putea domina concurența C.M. prin maturitatea vîrstei dar și a cunoștințelor acumulate.

Îndrumați atent de secretarul Federației Române de Șah, profesorul Gheorghe Candea, și de Daniel Savin, antrenorul coordonator al lotului național de copii și juniori, reprezentanții noștri au evoluat cu convingere la Aguadilla, înscriindu-se încă din primele confruntări printre fruntașii clasamentelor. Chiar dacă, fiecare pe rînd, ezitările au apărut sub forma unor remize sau chiar nedorite înfrîngeri, micii șahiști păstrau șanse la medalii la toate categoriile la care au participat. Finalul concursului a fost palpitant, întrucît se făceau departajările în clasament prin dueluri directe. Înaintea penultimei runde, cea de-a X-a, șapte dintre reprezentanții noștri sperau să cucerească o medalie. Prin concursul împrejurărilor, dar și prin rateuri nedorite (explicate și prin emotivitate, dar și prin prea mare ambiții) după runda a XI-a, ultima, doar trei medalii au fost cucerite de fetele din România : **Andriana Anca** — medalia de argint la categoria 10 ani, **Corina Peptan** — medalia de bronz la categoria 12 ani și **Luminița Radu** — medalia de argint la categoria 18 ani. Băieții au fost foarte aproape de medalii. Fără a mai putea influența clasamentul, Andrei Istrătescu a fost martorul dramei colegului său de echipă națională, Gabriel Schwartzman, dar și al propriei deziluzii. La victorie asupra vest-germanului Ch. Gabriel, G. Schwartzman cucerea medalia de bronz, la remiză consemna o medalie pentru România prin departajarea coeficientului Berger în favoarea lui A. Istrătescu... însă G. Schwartzman a pierdut partida asumîndu-și cu ambiție toate riscurile pentru obținerea victoriei. Cristian Munteanu s-a clasat al patrulea, în ciuda faptului că a acumulat tot atîtea puncte cît și indianul R. Kanath (7,5 p) datorită coeficientului Berger inferior (70,5 față de 72,5)...

Fetele au strălucit într-o companie selectă. La categoria sub 10 ani primele clasate au fost : 1. A. Ștefanova (Bulgaria) 11 p (din tot atîtea posibile), 2. **Andriana Anca (România)** 8 p (+7,=2,—2), 3—5. C. Blanco (Venezuela), V. Subbaraman (India) și E. Moncayo (Ecuador) 7,5 p etc. Înfrîntă doar de imbatabila A. Ștefanova și de E. Moncayo, fetița din Ploiești a demonstrat tărie și putere de luptă în faza finală a competiției, asigurîndu-și medalia de argint încă înaintea ultimei runde. La categoria sub 12 ani Corina Peptan, campioana lumii în ediția precedentă, s-a poticnit cînd nu trebuia, în runda a opta, în fața polonezei H. Jablonska. A strecurat printre cele cinci victorii de debut două remize muncite în rundele V și VII, iar finalul a găsit-o mai obosită. A cucerit medalia de bronz cu 8 p (+6,=4,—1) fiind întrecută de D. Darchiya (U.R.S.S.) 9,5 p și de H. Jablonska (Polonia) 9 p. Reprezentanta noastră la categoria de sub 14 ani, Diana Ignat, merită felicitări pentru modul combativ în care a jucat, adjudecîndu-și 6 partide fără a fi acceptat consemnarea a nici unei remize. La categoria sub 18 ani Luminița Radu s-a comportat excelent. O jumătate de punct a despărțit-o doar de medalia de aur. Saltul calitativ înregistrat în joc este evident și prin maniera în care și-a adjudecat victoria în runda a IX-a **Wilckie Branche — Luminița Radu** (Apărarea Tarrasch) 1. d4 d5 2. c4 e6 3. Cc3 c5 4. c d5 c : d4 5. Da4 Nd 7 6. Dd1 e : d5 7. D : d5 Cc6 8. Ng 5 Cf6 9. Db3 Nc5 10. e3 h6 11. Nh4 00 12. Td1 g5 13. Ng3 De7 14 D : b7 ? Tc8 15. a3 ? Tfd8 ! 16. b4 ? C : b4 17. Td2 N : e3 18. f : e3 D : e3 19. Ne2 D : d2 ! 20. R : d2 Nc6 ! 21. Re1 Nb7 22. a : b4 T : c3 23. Cf3 Tc1 ! 0 : 1. Luminița a devenit vicecampioană a lumii totalizînd 8.5 puncte prin 6 victorii, 5 remize, fără să cunoască înfrîngerea. Clasamentul final a fost următorul : 1. K. Aladjova (Bulgaria) 9 p, 2. **L. Radu (România)** 8,5 p, 3. A. Hernandez (Venezuela) 8 p.

Felicitînd sincer medaliatele, nu uităm să subliniem meritul antrenorilor care au vegheat atent pregătirea șahiștilor noștri tineri, Daniel Savin și Cristian Ionescu.

Civilizația sportului

O viață ratată

Campionul mondial de box al profesioniștilor la categoria mijlocie în perioada 1970—1977 s-a numit Carlos Monzon. În acești 7 ani, pugilistul argentinian a susținut 102 meciuri încheiate astfel : 90 victorii (dintre care 61 prin K.O.), 9 decizii de egalitate și doar 3 înfrîngeri. Ultimele două înfrîngeri, ambele în fața columbianului Rodriguez Valdes — succesorul său la centura mondială — l-au determinat pe Monzon să se retragă.

Antrenorul care l-a însoțit aproape pretutindeni de-a lungul fulminantei sale cariere, Amilcar Brusa, pe care mulți îl consideră „tatăl" boxerului, spunea la retragerea ex-campionului : „În ring a fost un învingător, dar în viață a rămas un om neajutorat. Pentru simplul fapt că a fost campion mondial mulți au pretenția ca Monzon să vorbească fără greșeli sau să se comporte ca un intelectual. Nimeni nu-și dă seama că el a fost doar un boxer". *Întotdeauna — își amintesc unii acum (și veți afla imediat de ce) — instinctele brutale ale lui Carlos au fost etalate în cabarete sau pe străzi unde pumnii săi teribili au făcut „victime" printre prostituate, camionagii, fotografi și chiar polițiști. Violența lui s-a accentuat odată cu nostalgia trecutului glorios (aplauze, bani, faimă, aventuri consumate în locuri de noapte) și la 14 februarie 1988 — o zi de San Valentino pe care argentinienii o socotesc ziua sărbătoririi îndrăgostiților — Carlos Monzon a fost acuzat că și-a omorît fosta soție (a treia), Alicia Muniz, cu care încerca o reconciliere după despărțirea intervenită în urmă cu 4 ani.*

„A toda orchestra" este o colorată expresie argentiniană care înseamnă că se poate să se fi întîmplat orice, chiar și cea mai uluitoare surpriză fiind posibilă. Nimeni (în afara lui Monzon) nu știe ce s-a întîmplat cu adevărat în acea tragică dimineață de duminică la Mar del Plata unde cei doi se aflau într-o vilă împrumutată de actorul Adrian Martel în dorința de a facilita împăcarea cuplului. Totul s-a petrecut pe la 5,30—6 dimineața cînd Alicia a căzut (sau a fost aruncată) de la balcon, de la o înălțime de patru metri, murind instantaneu din cauza fracturii craniene care a dus la zdrobirea creierului și pierderea unei mari cantități de sînge. Monzon, la rîndul său, a căzut aruncîndu-se (pentru a o salva pe fosta lui soție sau pradă disperării) de la un balcon aflat la înălțimea de 2,50 m, alegîndu-se cu fracturi multiple.

Chiar dacă, pe plan sportiv, Carlos Monzon a dispărut din lumina reflectoarelor acum 12 ani, el a rămas în sufletele argentinienilor care nu au încetat să-l iubească pentru gloria sportivă adusă țării lor. „Un om ca el, faimos și bogat — *spunea un apropiat al fostului campion* — nu se poate să-și fi ucis fosta soție și să se pună în pericol atît de absurd". *Dar autopsia a confirmat ceea ce anchetatorii bănuiau : înainte de a cădea de la balcon, femeia a fost lovită de mai multe ori cu pumnul de către Monzon care a strîns-o apoi de gît provocîndu-i leziuni ce i-ar fi adus moartea oricum. Ulterior, profanatori necunoscuți au încercat să facă să dispară probele vinovăției, îndepărtînd (!) unii mușchi ai gîtului victimei*

Acuzat de „omucidere agravantă", *Carlos Monzon (acum în vîrstă de 45 ani) a fost condamnat la 11 ani închisoare. Această sentință lovește cel mai mult în băiețelul pe care Carlos îl avea cu Alicia, Maximiliano (6 ani), unicul inocent în această poveste murdară.*

Cazul Monzon ne amintește de alți boxeri talentați, dar falimentați în viața personală, ca Pasqualito Perez, mort în mizerie, sau ca Oscar Bonavena, asasinat la ușa unui bordel din Reno. Totuși, unele vieți personale nu trebuie confundate cu sportul denumit box, unde lucrurile bune sînt preponderente în fața răului, onestitatea e mai prezentă decît delictul, iar noblețea e superioară josniciei.

Boxul a dat societății oameni respectabili ca Henri Armstrong, Tommy Burns, George Foreman, Jack Dempsey, Gene Tunney ș.a. A dat scriitori de referință ca Ernest Hemingway (fost pugilist amator la Paris) și alte nume ilustre. Conan Doyle, Agatha Christie, Raymond Chandler sau Georges Simenon au creat o galerie întreagă de asasini (care n-au fost boxeri) inspirîndu-se de multe ori din realitatea cotidiană. Pentru a reconstitui cu exactitate toate detaliile asasinatului comis de „Gaucho-ul de fier" ar trebui unite talentele de investigatori ale personajelor create de autorii mai sus numiți : Sherlock Holmes, Hercule Poirot, Malone și Maigret. Dar se pare că nici unul dintre ei n-ar mai putea face nimic pentru a-l salva pe Carlos Monzon.

CRISTIAN ȚOPESCU ■

Cronica șoselei

Traiectorie bizară

Apăruseră crizantemele. De toate speciile, de toate culorile, făcîndu-și discret loc în abundența florilor de vară. Pe petalele trandafirilor, lacrimile de cristal, roua, apare parcă mai des ca înainte. Ploile din ultimele zile declanșaseră o nouă ediție a primăverii. Diminețile mai răcoroase înfioară trupurile. Pe alocuri iarba a apărut din nou, reavănă, viguroasă. Tot mai multe frunze roșii, galbene se așternd necontenite, pigmentînd covorul verde. Amalgamul de toamnă — primăvară, nostalgic, transmite un sentiment complex și sufletelor. Bucurie pentru renașterea tîrzie a naturii dar și o undă de tristețe pentru vara care își face bagajele ca un turist la sfîrșit de vacanță.

„A trecut 15 august, s-a dus vara" își zice în gînd uriașul de la cîrma autobuzului. Reflecția se asociază cu alte gînduri, griji. Uniforme pentru cei trei moștenitori, ghete, șepci. Cele folosite sînt încă bune, dar flăcăii cresc. Printre călători domnește tăcerea. Unii picotesc, alții se uită abătuți pe fereastră ori se gîndesc la ale lor. Numai monologul lui Raicu care s-a dres dis-de-dimineață cu o drojdie — „un cui, spune el, pentru a-l scoate pe celălalt după cheful de azi noapte" — se aude aidoma discursurilor amatorilor care se antrenează în vestitul parc londonez în speranța că-și vor însuși virtuțile lui Demostene. Nu-l ascultă nimeni, nu se bucură de vreo replică. Șoseaua e pustie. E încă foarte devreme. Cîte un biciclist se îndreaptă spre șantierul deschis de curînd. La început, unduirile mersului căruței ce se zărește de departe se aseamănă cu o corabie legănată de valuri. Nu peste mult timp cîrmaciul autovehiculului zărește conturul cailor speriați, năuciți de ploaia de bice ce cade fără încetare pe spinările roibilor cu ochii ieșiți din orbite. Pitorescul „navei" ce călărește crestele valurilor se metamorfozează într-o banală căruță ale cărei legănări primejdioase aduc cu cele ale faimoasei diligențe din scenele cele mai tari ale filmului de antologie cu același nume. Începe să se clarifice și imaginea celui ce „strunește" în felul său original bidiviii înspăimîntați la culme. Pălăria ponosită, decolorată a căruțașului, luată de vînt se rostogolește undeva departe în spatele căruții, pe asfaltul vinețiu. Părul grizonat, răvășit, îi acoperă complet fruntea, ochii. Capul împreună cu trunchiul pendulează în direcția celor patru puncte cardinale. Faza următoare a mersului halucinant al căruței are un plus de suspans. Smucind probabil mai puternic hățurile, ca și cum un șofer ar apăsa accelerația pînă la podea, roibii trec la un galop demențial răsturnîndu-l pe surugiu de pe capră. I se zărește pentru cîteva clipe picioarele bătînd aerul. Apoi pe „ecran" nu mai rămîne decît imaginea slalomului delirant al căruței purtată dintr-o margine în alta a șoselei. Un biet amator ar avea toate motivele să-i înghețe sîngele în vine, văzînd îndreptîndu-se spre el un vehicul hipo fără „direcție", „frîne", „pilot". Nu o dată un „cal putere" scăpat de sub control a spulberat de pe șosea zeci de „equs caballus" de care dispunea o mașină mică, chit că și căruța s-a făcut ulterior pulbere. „Mai mult decît să-mi spargă farurile, un geam, două și să-mi strîmbe puțin tabla n-are ce să-mi facă. Dar de ce să piară bieții cai, să-mi sperie sau chiar să-mi rănească vreun călător ?", reflecta omul de la volan. „Bețivul care a înnebunit animalele își merită soarta". Mai erau cîțiva metri și căruța cu cai cu tot s-ar fi izbit de metalul autobuzului, dacă uriașul n-ar fi sesizat linia sinuoasă ce urma să o parcurgă năluca pe roți, înainte de a se pupa cu automobilul. Ca un portar ce sesizează șutul cu efect, ce imprimă o traiectorie derutantă mingii și în final o pierde cu îndeminare, așa și șoferul a „ghicit" „drumul" ce-l va urma căruța. Virînd ușor la dreapta atît cît să nu răstoarne autobuzul, dar nici să permită intrarea în plin a arhaicului vehicul, în uriașul autovehicul șoferul a salvat o situație ce părea fără ieșire. Parii înclinați la 45°, pregătiți pentru un transport de fin, au zgîriat partea de sus a inscripției „Autotransport" iar surugiul ce tocmai reușise cu greu să se ridice în genunchi, nebărbierit nici el nu știe de cînd, și-a ras barba cu piele cu tot de tabla autovehiculului. În autobuz s-a simțit așa un fel de cutremur cam de gradul trei pe scara Mercalli. Pasagerii sînt mai mult curioși decît speriați. Roibii se uită ba la șoferul coborît din autobuz, ba la zurbagiul lor stăpîn. Apoi ochii lor inteligenți și încă ușor neliniștiți se opresc asupra vizitiului „Tu ne-ai snopit în bătaie și dacă nu era omul ăsta inimos eram acum în lumea cailor... drepți !" Cozile frumoșilor bidivii alungă mușcle ce se adună pe urmele singerînde ale loviturilor de bici. Trezit parțial din opera desăvîrșită matinal de Bachus, căruțașul, cu obrazul plin de puncte și linii șîngerii de diferite mărimi, ca desenul fistichiu al unei rochii de vară, privește încă speriat spre autobuzist. „Măi Marine, tu doar știi că roibii mei știu să circule ca lumea, mă miră cum au ajuns pe stînga" se adresează vizitiul șoferului. „Vino să-ți curăț obrazul cu puțin spirt O să te usture. Poate așa o să te înveți să bei dimineața o cană cu lapte în loc să-ți potolești arsurile tot cu trăscău".

VICTOR BEDA ■

Cronica în imagini

Cuvintele au puterea lor de convingere. Incontestabilă. Dar — se ştie de cînd lumea — ceea ce văd ochii are în inimă o rezonanţă şi mai puternică. Motiv pentru care am solicitat colegilor noştri, fotoreporteri în presa judeţeană, ca periodic să ne propună secvenţe semnificative din realităţile locurilor în care trăiesc şi muncesc, cronica lor pe care o deschidem azi, aşezînd-o sub emblema unui cunoscut vers eminescian.

Ce-i mai mîndru pe la noi...

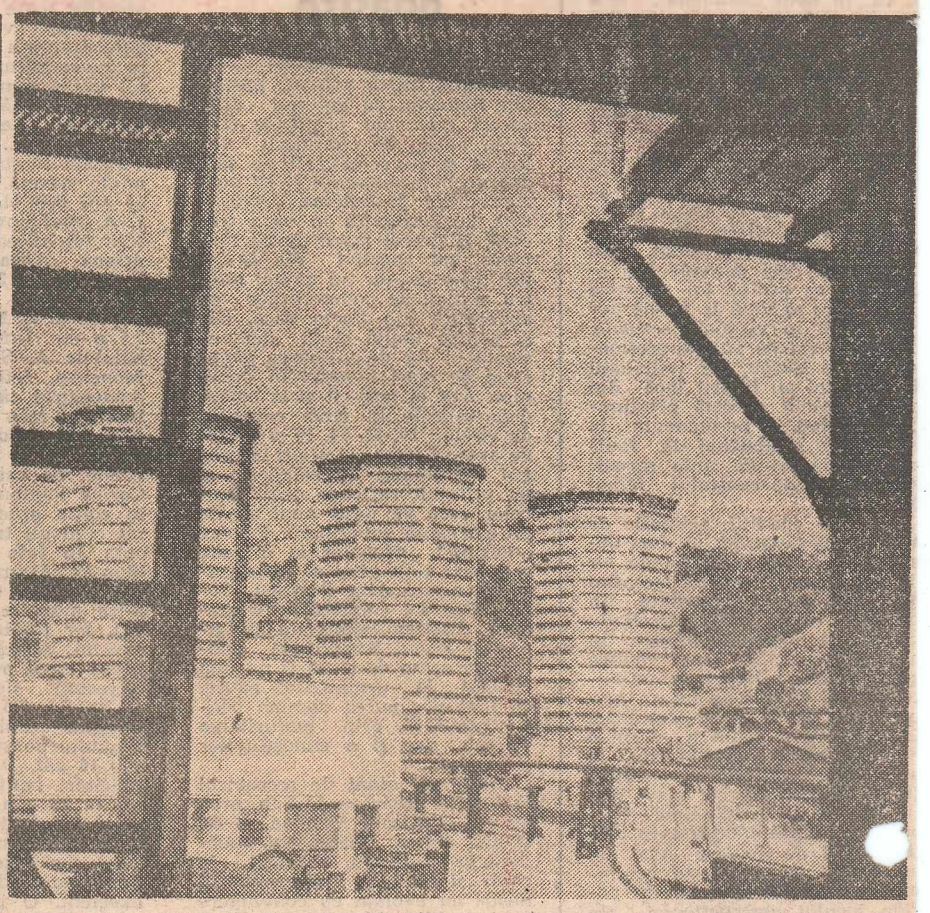
Azi transmite Emil Pojar, fotoreporterul ziarului

Unirea

din Judeţul ALBA

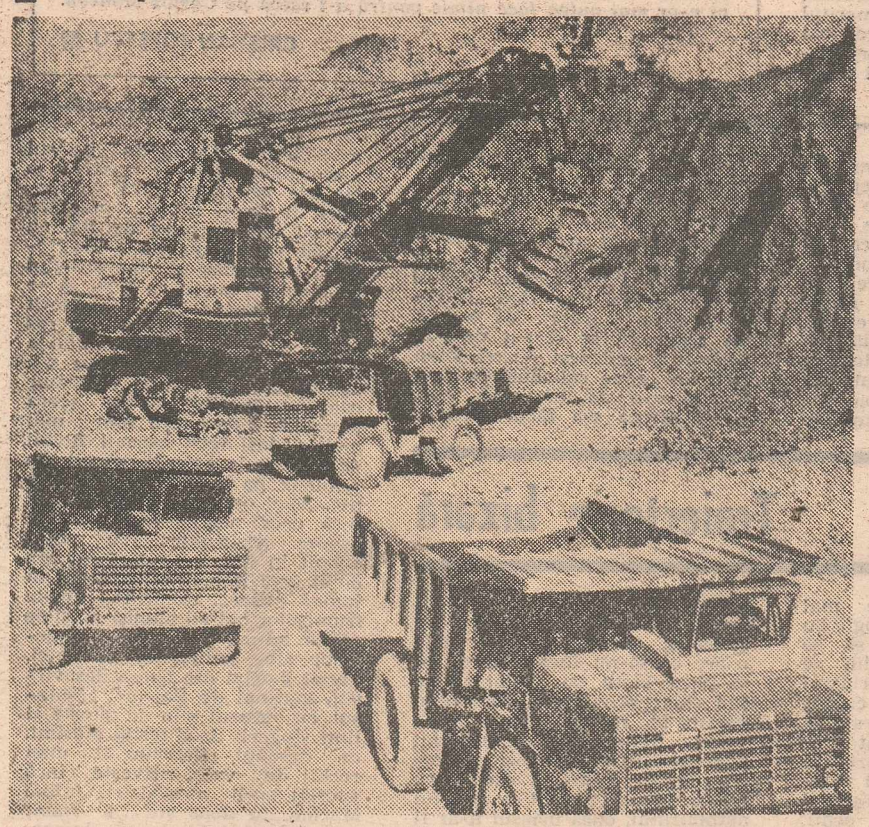
■ **Privind pe sub arcade viitorul**

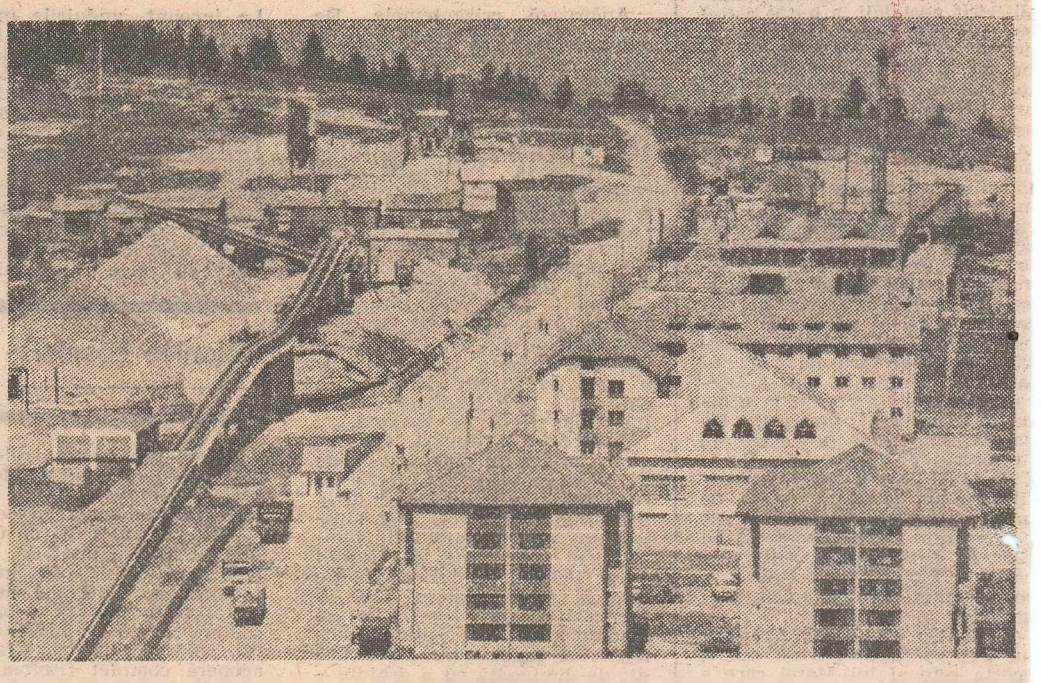
■ **La Zlatna, minereul de cupru se metamorfozează în preţiosul metal**

■ **Cum se trăieşte pe „Platoul Romanilor" din Alba Iulia**

■ **O mină la suprafaţă**

■ **Drumurile moţilor de azi cuprind şi drumul cuprului de la Roşia Poieni**

Flacăra. Redacţia : Bucureşti, Piaţa Scînteii 1, căsuţa poştală 3 312, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10 ; 17 60 20, interioare ; Actualitatea politică : 25 60 ; Economie : 21 28 ; Cultură, ştiinţă, învăţămînt : 14 57 ; Cetăţeneşti : 14 53 ; Scrisori : 25 42 ; Reportaj-informaţii : 25 60 ; Sport ; 17 00 ; Foto : 25 28 ; Secretariat de redacţie : 21 23 . Secretariat redactor şef ; 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" – sectorul export-import presă P.O. Box 12 201, telex 10876, presfir Bucureşti, Calea Griviţei nr. 64–66.

Preţul revistei: 3 lei

41505